

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

**AKDENİZ ÜLKELERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN GÖÇMENLERE
YÖNELİK ERASMUS PLUS PROJELERİNİN MASLOW’UN İHTİYAÇLAR
HİYERARŞİSİ TEORİSİ ODAĞINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

Beyza Nur KÖROĞLU

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÇOBAN

Akdeniz Göç Araştırmaları Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2023

ONAY SAYFASI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Beyza Nur KÖROĞLU'nun bu çalışması, jürimiz tarafından Akdeniz Göç Araştırmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Hasan Hüseyin AYGÜL

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÇOBAN

Üye : Doç. Dr. Mehmet ÇAKIR

Tez Başlığı: Akdeniz Ülkelerinde Gerçekleştirilen Göçmenlere Yönelik Erasmus Plus Projelerinin Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi Odağında Değerlendirilmesi

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 26 / 07 /2023

Mezuniyet Tarihi : / /

Prof. Dr. Tuncer DEMİR
Müdür

AKADEMİK BEYAN

T.C

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ;

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Akdeniz Ülkelerinde Gerçekleştirilen Göçmenlere Yönelik Erasmus Plus Projelerinin Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi Odağında Değerlendirilmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını beyan ederim.

Beyza Nur KÖROĞLU

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	iv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	vi
ÖZET	viii
ABSTRACT.....	ix
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AKDENİZ'DE GÖÇ ve AVRUPA BİRLİĞİ ORTAK GÖÇ POLİTİKALARI

1.1.Akdeniz'de Göç	3
1.2. Akdeniz Ortak Göç İş Birlikleri ve Politikaları	9
1.2.1 Uluslararası Göç Örgütü	9
1.2.2. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	10
1.2.3. Frontex.....	11
1.2.4. Akdeniz için Birlik.....	12
1.2.5. Avrupa Göç Ağı (European Migration Network (EMN))	13
1.2.6. Avrupa Göç Forumu (European Migration Forum- EMF).....	13
1.2.7. İşçi Göçü Platformu (Labour Migration Platform).....	14

İKİNCİ BÖLÜM

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ TEORİSİ

2.1.Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi	15
2.1.1.Fizyolojik İhtiyaçlar	16
2.1.2.Güvenlik İhtiyaçları.....	17
2.1.3.Ait Olma ve Sevgi İhtiyaçları.....	17
2.1.4.Saygı İhtiyacı.....	18
2.1.5.Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı	18
2.2.İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisinin Güçlü Yanları	19
2.3.MİHT Sınırlılıkları	20
2.4. MİHT Bağlamında Yapılan Göç Temalı Çalışmaların Literatür İncelemesi	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ ERASMUS PROGRAMI

3.1.Erasmus Programı Tarihçesi	22
3.2. Erasmus + Programının Önemli Özellikleri	23

3.3.Erasmus+ Programının Yapısı	26
3.3.1.Erasmus+ Ana Eylem Planı 1	26
3.3.2.Erasmus+ Ana Eylem Planı 2	26
3.3.3.Erasmus+ Ana Eylem Planı 3	27
3.3.4.Erasmus+ Jean Monet.....	27
3.3.5.Erasmus+ Spor.....	28
3.4. Erasmus+ Programı Kapsamında Yürütülen Göç Temalı Projelerin Literatür İncelenmesi	28

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

4.1.Araştırmanın Amacı	30
4.2. Araştırma Soruları	30
4.3.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	30
4.4.Araştırmanın Veri Toplama Teknikleri	33
4.5.Araştırmanın Veri Analizi	34
4.6. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları	35

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE ANALİZ

5.1. Tüm Erasmus+ Projelerinin Dağılımı (2014-2020)	36
5.2. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projeleri	39
5.2.1. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı	39
5.2.2. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı	40
5.2.3. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı	41
5.2.4. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerin Özetlerinin Veri Görselleştirmesi	42
5.3. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projeleri.....	43
5.3.1. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı	43
5.3.2. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı	44
5.3.4. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin MİHT'in Basamaklarına Göre Dağılımı	46

TARTIşMA.....	53
SONUÇ.....	62
ÖNERİLER.....	64
KAYNAKÇA.....	65
EKLER	74
ÖZGEÇMİş.....	91

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Erasmus+ Projelerin Yıllara Göre Dağılımı (2014-2020).....	32
Tablo 2: Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelerine Göre Dağılımı (2014- 2020)	36
Tablo 3: Erasmus+ Projelerinin Hareketlilik Türleri (2014-2020).....	37
Tablo 4: Erasmus+ Projelerinin İyi Uygulama Örneği Olma ve Başarı Öyküsü Olma Durumu Dağılımı (2014-2020).....	38
Tablo 5: Erasmus+ Projelerinin Euro Cinsinden AB Hibe Tutarları	38
Tablo 6: Tüm Erasmus Projelerin Yıllara Göre Bütçe Dağılımı	39
Tablo 7: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı	40
Tablo 8: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı	41
Tablo 9: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı	41
Tablo 10: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus Projelerinin Yıllara Göre Bütçe Dağılımı	42
Tablo 11: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı.....	44
Tablo 12: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı.....	45
Tablo 13: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı.....	46
Tablo 14: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin MİHT'in Basamaklarına Göre Dağılımı.....	47
Tablo 15: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin İhtiyaçlar Kümesine Göre Dağılımı	47
Tablo 16: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Fizyolojik İhtiyaç Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı	48
Tablo 17: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Güvenlik İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı	48
Tablo 18: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Ait Olma İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı.....	49
Tablo 19: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Saygı İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı	50

Tablo 20: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı	50
Tablo 21: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin İhtiyaç Basamakları Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 22:Tüm Erasmus+ Projeleri ve Araştırma Kapsamına Alınan Projelerin Ülkelerle Karşılaştırması.....	53
Tablo 23: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus Proje Bütçelerinin Tüm Erasmus Proje Bütçelerine Göre Oranı	55
Tablo 24: Türkiye’de Erasmus+ Programı ve Sonuçları ile ilgili Yapılan Makalelerin Dağılımı (WOS İndeksi).....	57

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Akdeniz Göç Rotalarına Göre Avrupa'ya Göç Akışı (2015-2023).....	7
Grafik 2: Doğu Akdeniz Ülkelerinden Avrupa Akdeniz Ülkelerine Varan	8
Grafik 4: Yıllara Erasmus+ Programından Yararlananların Sayısı	23
Grafik 5: Erasmus+ Projelerinde AB Hibe Tutarlarının Dağılım Histogramı	39
Grafik 6: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılım	42
Grafik 7: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılım Histogramı.....	46

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
FRONTEX	Avrupa Birliği Sınır Güvenliği Birimi
UHCR	Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği
IOM	Uluslararası Göç Örgütü
UfM	Akdeniz için Birlik
UPFI	Kentsel Projeler Finansman Girişimi
EMN	Avrupa Göç Ağı
EMF	Avrupa Göç Forumu
MİHT	Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi

ÖZET

Akdeniz Havzası tarih boyunca tüm bileşenler açısından göçmenlik olgusunun yoğun yaşandığı bir bölge olmuştur. Akdeniz göç kaynağı ülkeler, göçün hedefi ülkeleri ve transit (geçiş) ülkelerinin tamamını havzasında barındırmaktadır. Günümüze doğru gelindikçe bu göç sürecinde hedef daha çok Avrupa Birliği (AB) ülkeleri olmuştur. Avrupa Birliği içinde birçok program yer almakta olup bunlar arasında Erasmus Plus Programı AB'nin temel değerlerinin ve insanın varoluşsal özelliklerinin gelişimini hedefleyen amiral programlarının başında gelmektedir. Abraham Maslow'un İhtiyaç Teorisi (MİHT) motivasyon teorilerinin ilklerinden olmakla beraber birçok teori bu teorinin eleştirisi olarak yer almaktadır. Bu çalışma bu üç bileşenin etkileşimini ele almaktadır. Çalışmanın amacı Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünü yaptığı göçmen odaklı Erasmus projeleri Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi bağlamında değerlendirmektir. Çalışmanın evrenini 2014-2020 yıllarında yapılmış tüm Erasmus Plus projeleri (n=155112) oluşturmaktadır. Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünü yaptığı 370 göçmen odaklı Erasmus Plus projeleri rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı ile projelerin MİHT kapsamında hangi ihtiyaca odaklandığı ve ihtiyaçlar arasındaki ilişki incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda tüm Erasmus+ projeleri (n=155112) içerisinde Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünde yapılan 6313 göçmen odaklı proje bulunmaktadır. En fazla göçmen odaklı proje yapan ülkeler sırasıyla İspanya, İtalya, Fransa, Türkiye ve Yunanistan'dır. Göçmenlere yönelik projeler sırasıyla; ait olma, güvenlik, saygı, kendini gerçekleştirme ve fizyolojik ihtiyaçların giderilmesine yönelik olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Akdeniz ülkeleri, Erasmus Plus, Maslow, göç, motivasyon

ABSTRACT

Throughout history, the Mediterranean basin has been a region where the phenomenon of immigration has been experienced quite intensely in terms of all components. Erasmus Program, on the other hand, is one of the flagship programs of the EU, which aims to develop the basic values of the European Union and the existential characteristics of human beings. Abraham Maslow's Need Theory is one of the first motivation theories and many theories take place as criticism of this theory. This study deals with the interaction of these three components. The aim of the study is to evaluate immigrant-oriented Erasmus projects coordinated by Mediterranean countries in the context of Maslow's hierarchy of needs. The universe of the study consists of all Erasmus Plus projects made in 2014-2020, and Erasmus Plus projects coordinated by Mediterranean countries were selected by the researcher from this universe within the limitation of all project titles and summaries. With the measurement tool developed by the researcher, the need for the projects selected within the scope of the sample and the relationship between the needs were examined.

As a result of the analysis, among all Erasmus+ projects (n=155112), there are 6313 immigrant-oriented projects conducted under the coordination of Mediterranean countries. The countries with the highest number of immigrant-focused projects are Spain, Italy, France, Turkey, and Greece, respectively. It has been determined that the projects for immigrants are aimed at belonging, security, respect, self-actualization and physiological needs, respectively.

Keywords: Mediterranean countries, Erasmus Plus, Maslow, migration, motivation

ÖNSÖZ

“Akdeniz Ülkelerinde Gerçekleştirilen Göçmenlere Yönelik Erasmus Plus Projelerinin Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi Odağında Değerlendirilmesi” başlıklı tez çalışmam üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Akdeniz havzasındaki göçün kısa tarihsel akışı ve nedenleri ele alınmıştır. Akdeniz ortak göç iş birliği çalışmaları ve politikaları hakkında bilgiler verilerek ilk bölüm tamamlanmıştır.

İkinci bölümde, Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi teorisi ve basamaklarının açıklamalarına yer verilmiştir. Teorinin güçlü yanları ve sınırlıkları hakkında bilgiler verilmiştir. Son olarak teorinin göç ile entegre edildiği literatür yer almaktadır.

Üçüncü bölümde, Erasmus+ Programı hakkındaki bilgiler yer almaktadır. Erasmus+ programının tarihçesi, önemli özellikleri ve yapısı ele alınmıştır. Son olarak da Erasmus+ programının göç ile entegre edildiği literatür bulunmaktadır.

Dördüncü bölümde, araştırmanın amacı, soruları, yöntemi, veri toplama araçları ve veri analizine yer verilmiştir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen analizler bulgular kısmı ile beşinci bölümde yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğü yaptığı göçmen odaklı Erasmus projelerini, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı çerçevesinde değerlendirmektir. Araştırmanın evreni, 2014-2020 yılları arasında gerçekleştirilen tüm Erasmus Plus projeleridir. Bu evrenden, Akdeniz ülkelerinin koordinatör olduğu 370 göçmen odaklı Erasmus Plus projesi rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen bir ölçme aracı kullanılarak, bu projelerin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisine göre hangi ihtiyaçları hedeflediği ve bu ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Başta bu tez çalışmasının her aşamasında yanımda olan, destek ve önerilerini esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÇOBAN’a teşekkürlerimi borç bilirim. Tez savunmamda destek ve önerilerini sunan Doç. Dr. Hasan Hüseyin AYGÜL ve Doç. Dr. Mehmet ÇAKIR hocalarıma bilgi ve birikimlerini benimle paylaştıkları için teşekkür ederim.

Tez süreci boyunca beni hep destekleyen ve tecrübelerini benimle paylaşan İbrahim BUDAK, Dilan İPEK ve Ragıp ARI’ya teşekkür ederim. Tez yazım sürecinde çalışma ortamı sağlayan Akdeniz Üniversitesi AKVAM müdürü Prof. Dr. Hale BALSEVEN hocama ve AKVAM’da kazandığım arkadaşlarıma desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Son olarak hayatım boyunca hep yanımda olan bana maddi manevi hep destek veren çok değerli annem Semra KÖROĞLU'na, babam Ayhan KÖROĞLU'na, kardeşlerim Bahadır ve Kutalmış KÖROĞLU'na teşekkür ederim. Bana bu süreçte desteklerini hiç esirgemeyen tüm arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Giriş

İnsanın varoluşsal bir yeteneği olan hareket etme özelliği ile eş güdümlü olarak artabilen göç; bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun yer değiştirdiği nüfus hareketleridir. Göç, nedenleri ve sonuçları ile çok boyutlu olarak ele alınması gereken bir konudur. Hem kaynak ülkeden göç edenler hem de varış ülkesi yerleşikleri göç sürecinden etkilenmektedir. Göçmenler için Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri kaynak ülkeleri oluşturmakta iken hedef ülkeyi Avrupa Birliği (AB) ülkeleri gibi gelişmiş ülkeler oluşturmaktadır. Ekonomik iş birliğine dayalı bir organizasyon olan AB ülkeleri ekonomik, sosyal ve siyasal olarak birçok ülkeden ileri olması nedeniyle cazip bir göç merkezi olarak görülmektedir. İkinci Dünya savaşından sonra artan iş gücü ihtiyacını karşılamak için Avrupa'nın uyguladığı 'açık kapı' politikası ile Avrupa yoğun bir göçe maruz kalmıştır. Başta kontrollerle ilerleyen göç sonrasında kontrolün dışına çıkmıştır. Bu durum AB için sıkıntı yaratmaya başlamış, bu kapsamda AB ülkeleri hem ulusal hem de AB bütünselliği içinde göçmen kaynaklı sorunsallardan dolayı çeşitli politikalar geliştirmişlerdir. Her üye ülke kendi göç politikaları ile ilgili düzenlenmelerini yaptığı sırada, AB çapında da ortak politikaların yapılması yönünde girişimler olmuştur. Güvenlik, ekonomi, hukuki statü, entegrasyon konularında göçmenlerle ilgili AB ortak düzenlemelerine örnek olarak Schengen Anlaşması, Dublin Sözleşmesi, Maastricht Antlaşması, Amsterdam Antlaşması, Tampere Zirvesi, Lahey Programı, Stockholm Programı verilebilir. Arap Baharı ve 2011 yılında Suriye İç Savaşı nedeniyle yaşanan Suriyeli Mülteci Krizi gibi olaylar, göçü tetikleyerek özellikle hedef ülke olan AB ülkeleri ve rota üzerinde bulunan çeşitli Akdeniz ülkelerini etkilemiştir. Asya, Avrupa ve Afrika arasında önemli bir kavşak noktasında bulunan Akdeniz bölgesi göç hareketlilikleri için önemli rotaları barındırmakta ve dolayısıyla zengin bir araştırma sahasını da oluşturmaktadır.

Eurostat (2019) verilerine göre 2018 yılında 4,5 milyon kişi AB'ye göç etmiştir. AB'ye göç tarihi sürecinde göçün niteliği dönem dönem değişse de insanların yaşamını derinden etkilediği ortadır. Güvenlik, ekonomi, entegrasyon, hukuki statü, siyasi, sağlık ve eğitim gibi birçok açıdan göçün ele alınması gerekmiştir. Küreselleşme, teknolojik gelişmeler, toplumsal etkileşimlerin artması göç hareketlerini yoğunlaştırmaya ve hareketlerin niteliğini etkilemeye başlamıştır. Küreselleşen dünyayla birlikte sosyal, ekonomik politikalar ve bilimsel disiplinler küreselleşme olgusundan etkilenir olmuştur. Küreselleşme politikalarının

yayılması ve uygulamasında, çok uluslu şirketler, AB gibi uluslararası kuruluşlar ve küresel düzeydeki sivil toplum kuruluşları önemli rol oynayan aktörler olarak görülmektedir (Özdem, 2013, p. 62). AB’de kendi içerisinde ortak politikalar ürettiği alanın dışına taşarak diğer ülkelerle de iletişim, etkileşim ve iş birliğini arttırma yoluna giderek küreselleşen dünyaya AB bilincini de aşlamayı hedeflemektedir. Küreselleşme kavramının tanımlanmasında kullanılan kavramlar arasında geçen uyum sağlama kapasitesi, kültürel ve kişisel sosyal tecrübelerin değişimi gibi kavramlar son yıllarda uygulanan eğitim politikaları üzerinden uygulama alanı bulmuştur (Özdem, 2013, p. 62). Bu açıdan AB tarafından uygulanan Erasmus Programı bu uygulama alanlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Erasmus Programı, Avrupa Birliği’nin temel değerlerinin ve insanın varoluşsal özelliklerinin gelişimini hedefleyen AB’nin amiral programlarının başında gelmektedir. MİHT motivasyon teorilerinin ilklerinden olup diğerleri MİHT’in eleştirisi üzerinden gelişim göstermiştir. Bu çalışma bu üç bileşenin etkileşimini ele almaktadır. Çalışmanın amacı Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünü yaptığı göçmen odaklı Erasmus projelerini Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisi bağlamında değerlendirmektir.

Bu doğrultuda yapılmış olan araştırmada, “Erasmus Project Result Platform” sitesinde (Erasmus+, t.y.) yayınlanan projeler alınarak Akdeniz’de göç alanına yönelik projelerin Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi bağlamında incelenmesi planlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AKDENİZ'DE GÖÇ ve AVRUPA BİRLİĞİ ORTAK GÖÇ POLİTİKALARI

1.1.Akdeniz'de Göç

İngilizce 'de "Mediterranean" (medi: orta, terra: toprak), Romalıların "Mare Nostrum" (bizim deniz) dediği Akdeniz'in etimolojisinin eski Türklerin yönleri renklerle adlandırılmasından geldiği ile ilgili iddialar da mevcuttur. Mavi doğuyu, kırmızı güneyi, kara kuzeyi temsil ederken ak ise batıyı temsil etmektedir (Yaman & Bacanlı, 2009, pp. 35-36). Akdeniz ile ilgili birörnek bir yaklaşım bulunmamakla beraber Cambridge sözlükte Güney Avrupa, Kuzey Afrika ve Batı Asya ile çevrili bir deniz veya Akdeniz'e kıyısı olan ülkeler olarak tanımlanmıştır. Birleşmiş Milletler 'in Akdeniz kıyı devletleri olarak tanımladığı ülkeler: Arnavutluk, Libya, Cezayir, Malta, Bosna Hersek, Monako, Hırvatistan, Karadağ, Kıbrıs, Fas, Mısır, Slovenya, Fransa, İspanya, Yunanistan, Filistin, İsrail, Suriye Arap Cumhuriyeti, İtalya, Tunus, Lübnan, Türkiye, Birleşik Krallık'tır (United Nations, 2011).

Uluslararası göçün küresel bir insani mesele haline geldiği günümüz dünyasında Akdeniz bölgesi, zengin ve fakir ülkeler arasındaki göç baskılarının yaşandığı önemli bir etnomekan¹ haline gelmiştir. Akdeniz, dünyadaki en keskin ekonomik ve demografik değişimleri barındıran bir göç sınırır. Akdeniz için bu göç olgusu sadece modern zaman için değil Osmanlı İmparatorluğu döneminde de önemli bir göç bölgesi olarak tanımlanmaktadır (Blumi, 2013, p. 65; Saçmal, 2023, pp. 25-26). Göçün doğası ve karakteri Akdeniz havzası içerisinde, havzasından dışarı ve havzasına doğru olmak üzere 20. yüzyıl sonrası 1950 ile 2010 yılları arasında temelden değişmiştir. Akdeniz, küresel ve bölgesel krizlerin merkezinde bulunmaktadır (Aygül ve Demir, 2021: 267). Bahsedilen değişiklikler, büyük ölçüde bölgenin daha geniş bağlamdaki siyasi ve ekonomik yapısal değişimlerine bağlanabilir. Özellikle kuzey Akdeniz ülkelerinin ekonomik yükselişi ve AB'ye dahil edilmesinin, Körfez İş birliği Konseyi (Suudi Arabistan, Bahreyn, Umman, Katar, Kuveyt ve Birleşik Arap Emirlikleri) ekonomik büyümesi, 1973 sonrası Libya; daha fakir Güney Akdeniz ülkelerinden ve 1990'lardan bu yana Sahra altı Afrika ve Asya ülkelerinden olmak üzere gelen göçmenler için yeni varış noktalarına dönüşmüştür. Küresel ve bölgesel politik ekonomideki dönüm noktalarını esas alarak, savaş sonrası Akdeniz göç kalıpları ve eğilimleri dört ana aşamayla

¹ Değişen dünyayı oluşturan kişilerin etkileşim alanlarını ifade etmektedir: turistler, göçmenler, mülteciler, sürgünler, geçici işçiler ve diğer hareketli gruplar ve kişiler. Bu kişiler dünyanın temel bir özelliğini oluşturmakta ve uluslararası politikaları ve uluslararası ilişkileri daha önce görülmemiş bir şekilde etkilemektedirler.

incelenebilir (De Haas, 2011, p. 60). İlk aşama 1948-1963 arası savaş sonrası yeniden yapılanma, hızlı ekonomik büyüme ve kuzeybatı Avrupa sanayi merkezinden artan işgücü talebi nedenleriyle Kuzey Akdeniz ülkelerinden gelen göç ile karakterize edilebilir. Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, İsviçre ve Avusturya gibi ülkelerin sanayi, inşaat ve madenlerinde çalışmak üzere artan niteliksiz işçi talebi Portekiz, İspanya, İtalya, eski Yugoslavya ve Yunanistan'dan gelen göçmenler ile karşılanmıştır (De Haas, 2011, p. 61).

İkinci aşama, 1963-1973 arası Türkiye ve kuzeybatı Afrika bölgesi ülkelerinden (Fas, Cezayir, Tunus) gelen misafir işçi göçü patlamasıdır. Ekonomik büyüme, nüfus artışının azalması ve demokrasiye geçişlerin bir araya gelmesi ile güney Avrupa'dan Kuzey Avrupa'ya gelen göç 1960'lardan itibaren azalmıştır. Azalan göç potansiyeline çare bulmak ve işçi almak amacıyla Kuzeybatı Avrupa ülkeleri güney ve doğu Akdeniz ülkelerine yönelmiştir. Bu durum, trans-Akdeniz göçünde eşi görülmemiş bir patlamaya yol açmıştır. Fas, Tunus ve Türkiye'den göç, 1970'lerin başında zirve yapmıştır (Avcı & Kirişçi, 2006).

Petrol Krizi ve buna bağlı siyasi-ekonomik değişimler, savaş sonrası göçün en önemli dönüm noktası olarak 1973 yılı üçüncü aşamayı oluşturmaktadır. Altı Gün Savaşı, Petrol Krizi ve bunu takip eden Batı Avrupa'daki durgunluk ve ekonomik yeniden yapılanma dönemi bununla beraber olarak Körfez bölgesindeki ekonomik patlama, Akdeniz'in Avrupa çerçevesini yeniden şekillendirmiştir. 1973 olayları ve ardından gelen ekonomik kriz ve büyük çaplı kalkınma programları, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki petrol fakiri ülkelere Körfez bölgesi ve Libya'ya kitlesel işçi göçünün başlangıcını tetiklemiştir. Avrupa'da ekonomik durgunluk ve artan işsizlik, patlayan petrol ekonomilerinin tam tersi yönünü seyretmeye başlamıştır. İşe alma aşamasının sonunu getirmiş ve artan göçmenlik kısıtlamalarının habercisi olmuştur. Ancak birçok göçmen geri dönmemiş ve bunun yerine Avrupa'ya yerleşmiştir. Bu da aile birleşimi kavramı, 1970'ler ve 1980'lerde güney Akdeniz ülkelerinden Avrupa'ya göçün devam etmesini büyük ölçüde açıklamaktadır (Avcı & Kirişçi, 2006). Birçok göçmen işçinin istihdam edildiği sanayi ve maden ocaklarında iş alımı düşüşe geçmesine rağmen, düşük vasıflı işgücüne olan talep tamamıyla durmamıştır. Hatta kadınların işgücüne katılımı ve post-Fordist ekonomik yeniden yapılanma nedeniyle artış göstererek hizmet sektörüne kaymıştır.

Güney Akdeniz ülkelerinden Körfez ülkeleri ve Libya'ya göreceli olarak istikrarlı işçi göçünün hakim olduğu bir dönemden sonra, 1991-1992 yıllarında meydana gelen bir dizi siyasi çalkantı (Körfez Savaşı, Cezayir iç savaşının başlaması, Libya'ya uygulanan BM ambargosu) yeni Akdeniz göç eğilimlerinin oluşmasında büyük bir rol oynamıştır. Körfez Savaşı, zaten mevcut olan Asyalı ve özellikle Libya'da Sahra Altı Afrika göçmenlerine

giderek daha fazla güvenme eğilimini pekiştirmiştir. Bu göçmenler, Arap işçilere göre daha güvenilir ve uysal bir iş gücü olarak görülmüştür ve aynı zamanda politik bir sorumluluk olarak değerlendirilmişlerdir. Özellikle 1991 Körfez Savaşı, Körfez ülkelerinden gelen göçmenlerin kitlesel zorunlu geri gönderilmesine yol açmıştır (Baldwin-Edwards, 2005, p. 28).

Mağrip ülkelerinden işçi göçünün de yeniden başladığı bir dönemi 1990'lar beraberinde getirmiştir (ancak Türkiye'den gelen göç duraklamıştır). Bu dönemde Güney Avrupa yeni göç merkezleri olarak yükselmiştir. Özellikle İspanya ve İtalya, güney Akdeniz'den gelen işçi göçmenler için başlıca yeni hedefler olmuştur (De Haas, 2011, p. 61). Ekonomik büyüme ve düşük nitelikli hizmetler, ev işleri, yemek, inşaat ve tarım gibi sektörlerdeki artan talep özellikle Kuzey Afrika ülkelerinden yüz binlerce işçi göçmeni çekmiştir. İş gücü talebi, yeterli işçi göçü kanallarıyla eşleşmediği için, bu durum düzensiz göçün artmasına ve ardından 1990'lar ve 2000'ler boyunca İtalya, İspanya ve Portekiz'de ardışık düzenlemelerle sonuçlanmıştır. Aynı zamanda, Kuzey Batı Avrupa'ya göç öncelikle ikinci nesil evlilikler aracılığıyla artarak aile göçü yoluyla devam etmiş bununla beraber Kürt mülteci göçü de Türkiye'den Almanya'ya önemli bir göçü tetiklemeye devam etmiştir (De Haas, 2011, p. 61).

Mağrip ülkelerinden Kuzey Akdeniz ülkelerine (Yeni Göç Ülkeleri) yönelik artan göç eğilimi devam ettiği gibi, bu dönemde bazı yeni desenler de 2000'li yıllarda ortaya çıkmıştır. İlk olarak, hızlı ekonomik büyüme sonucunda Türkiye'nin göç potansiyeli azalmış ve ülke göç geçişine girerek giderek bir göç hedefi haline gelmiştir (İçduygu, 2006, p. 1). İkinci olarak, Mısır'dan güney Avrupa'ya olan düzensiz göç, yakın zamana kadar çok sınırlı olan bir artış göstermiştir. Üçüncü olarak, Sahra Altı Afrika göçmenlerinin Kuzey Afrika ülkelerindeki varlığı belirgin şekilde artmış ve bu ülkelerde yerleşim ve transit noktaları haline gelmeye başlamıştır. Bu durum, 1990'larda Kaddafi'nin "pan-Afrika" göç politikalarıyla ilişkilidir ve Trans-Sahra göçünü teşvik etmiştir (De Haas, 2008; Hamood, 2006). Kuzey Afrika'dan, Libya gibi ülkelerdeki Kuzey Afrikalı göçmenlere katılan Sahra Altı Afrika göçmenlerinin sayısı artmaktadır ve Avrupa'ya ulaşma çabalarında deniz yoluyla seyahat etmektedirler.

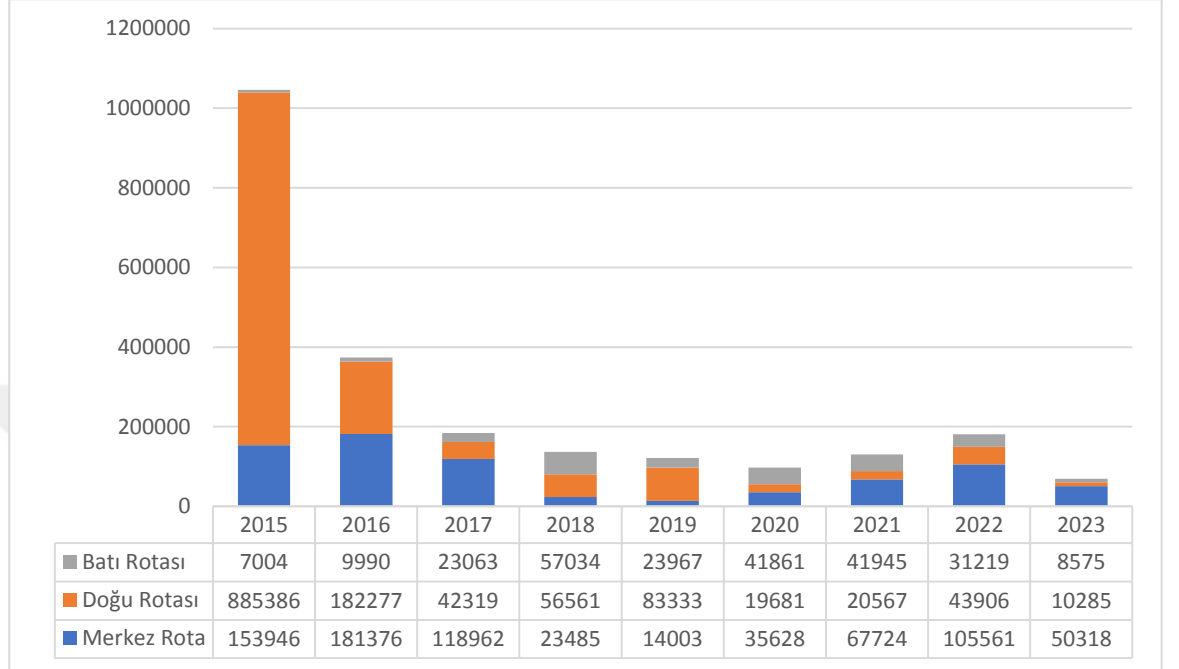
Dördüncü aşama ise, güney Avrupa'da sınır kontrollerinin yoğunlaşması olmuştur. Göçü engellemek yerine, bu durum Trans-Sahra göç rotalarının ve Akdeniz geçiş noktalarının çeşitliliğini artırmıştır ve neredeyse tüm Akdeniz'i ve Kanarya Adaları'nı kapsamaktadır (De Haas, 2008). Göç düzeyleri işgücü talebiyle dalgalanmış ve 2008 Ekonomik Krizi veya

Büyük Durgunluk 2008'den 2011 yılına kadar güney Avrupa'ya olan göçü önemli ölçüde azaltmıştır.

De Haas (2011, p. 62) modern Akdeniz göç desenlerini 4 aşamada ele alırken 2011'in sonlarına doğru başlayan Suriye İç Savaşı göçe hem Akdeniz çapında hem de küresel çapta yeni bir boyut kazandırmıştır. Mart 2011 itibarıyla, Suriye'de Arap Baharı'nın genel etkisiyle beraber hükümet karşıtı protestolar ortaya çıkmıştır. Bu protestolar, siyasi reform talepleri ve daha geniş özgürlük arayışları, iklim değişikliği ve su arayışı gibi nedenler doğrultusunda başlatılmıştır. Başlangıçta barışçıl nitelikte olan bu gösteriler, Esad rejimi tarafından sert bir şekilde bastırılmış ve göstericilere karşı güvenlik ve istihbarat birimlerinin sıkça gerçek mermi kullanma ve muhalifleri tutuklama gibi ağır müdahaleleriyle karşılaşmıştır. Zaman içinde, durum giderek karmaşıklaşmış ve çatışma şiddetlenmiştir. 2011'in sonlarına gelindiğinde, hükümet güçleri ile başta Sünni gruplar olmak üzere muhalif isyancılar arasında silahlı çatışmalar başlamıştır. Savaşta, hükümet- esas olarak Alevi yönetici elit ve devlet mekanizması- muhalif isyancılarla -çoğunlukla Sünni olan bir ittifak- karşı karşıya gelmiştir (Khan & Khan, 2017, p. 561). Ancak savaşın karmaşıklığı, küresel ve bölgesel güçlerin ve İslami cihatçıların müdahalesi nedeniyle artmıştır. Bu kargaşa ve şiddet, bölgedeki ve ötesindeki hedeflere yönelik kitlesel göçe neden olmuştur. "Suriye mülteci krizi" olarak literatüre geçmiş keskin bir şekilde tırmanışa geçerek etkisi komşu ülkelerden Avrupa'ya doğru genişlemiştir. 2011 yılı ile başlayan göç öncelikle Suriye'nin komşu ülkelerine akış olarak bölgesel bir etki alanı oluşturmuştur. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), 2014 yılında, tahmini olarak 219.000 göçmenin Akdeniz'i geçerek Avrupa sahillerine ulaştığını bildirmiştir (Hammond, 2015, pp. 1-2). Farklı deniz göç rotalarının kullanıldığı bu süreçte, bu göçmenlerin 170.000'den fazlası -yaklaşık %80'i- Libya ve Tunus üzerinden İtalya ve Malta'ya ulaşmıştır (Frontex, 2015, p. 16). Bu Merkezi Akdeniz rotası, dünyanın en yoğun ve en ölümcül deniz göç rotasıdır. 2015'in ilk beş ayında, önceki yıla göre keskin artışlarla birlikte olağanüstü kitlesel göçler yaşanmış olup tahmini olarak 1.800 denizdeki ölüm vakası yaşanmıştır (Hammond, 2015, p. 2). Merkezi Akdeniz rotası, Kuzey Afrika'dan İtalya'ya ve Malta'ya deniz yoluyla geçiş için tercih edilen bir göç güzergahıdır. Göçmenler genellikle İtalya kıyılarına ulaşmayı hedeflemektedir. Göçmenler sadece Merkezi Akdeniz rotasını kullanmamıştır. Aynı zamanda Türkiye üzerinden Ege Denizi'ni geçerek Yunanistan'a ulaşmak suretiyle Doğu Akdeniz rotasını kullanmışlardır. Hatta Akdeniz göç rotalarına göre göç akış dağılımına bakıldığında uluslararası açıdan krizin pik yaptığı 2015'te en çok kullanılan güzergâh Doğu Akdeniz rotası olmuştur. Merkezi Akdeniz rotası, 2018 ve 2019 yılları haricinde daha çok kullanılmıştır (Grafik 1). Bir diğer

rota olan Batı Akdeniz rotası Kuzey Afrika ve İspanya arasında geçiş rotası olarak bilinmektedir. Diğer rotalara nispeten daha az kullanılan bir rotadır.

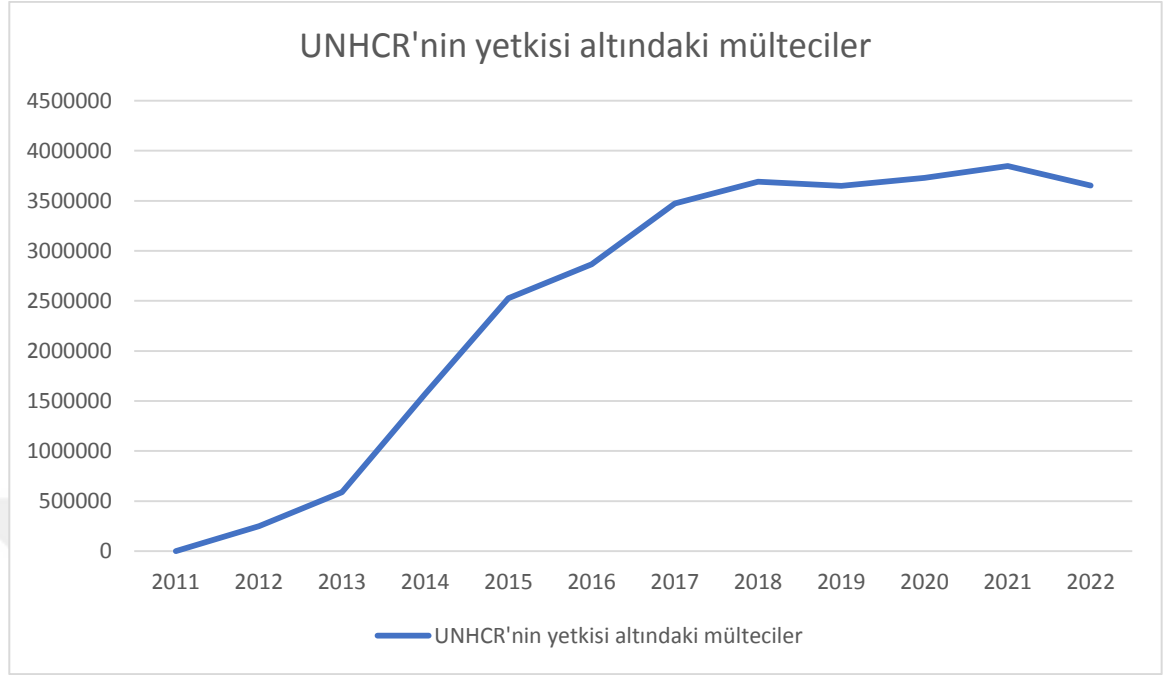
Grafik 1: Akdeniz Göç Rotalarına Göre Avrupa'ya Göç Akışı (2015-2023)

Kaynak: European Union, Council of European Union, Infographic - Migration flows: Eastern, Central and Western routes (2023). Erişim adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/migration-flows-to-europe/> (erişim tarihi: 30.06.2023)

UNHCR'nin istatistikleri ışığında Orta Doğu, Kuzey Afrika'daki Akdeniz ülkelerinden Avrupa Akdeniz ülkelerine olan UNHCR'nin idaresi altındaki göç nüfusuna bakıldığında 2011 yılından 2021 yılına kadar sürekli bir artış eğilimi olduğu görülmektedir (Grafik 2). Kaçak ve yasadışı göçü azalırken yasal ve kurumların idaresindeki göçlerin artış gösterdiği görülmektedir. Yasadışı göçle mücadele ve ölümleri önlemek, Akdeniz sularında sınırları korumak için merkezi ve yerel hükümetlerin aynı zamanda AB gibi kuruluşların dahil olduğu ortak politikalar, projeler ve çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

**Grafik 2: Doğu Akdeniz Ülkelerinden Avrupa Akdeniz Ülkelerine Varan
UNHCR'nin yetkisi altındaki Göçmenlerin Yıllar İçindeki Dağılımı**

UNHCR, Refugee Statistics Data Finder (2023). Erişim tarihi: <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> (erişim tarihi: 30.06.2023)

Akdeniz’de göçün etkenleri yukarıda anlatılanlardan da yola çıkarak şu şekilde sıralanabilir; ekonomik faktörler, politik faktörler, göç politikaları, demografik faktörler, çevresel faktörler. Günümüzde Covid-19 pandemisi dolayısıyla sekteye uğrayan göçler pandeminin sona ermesi, Rus- Ukrayna Savaşı ve global çaptaki ekonomik krizlerle yine farklı bir dinamizm kazanmıştır. Son güncel verilere bakıldığında 2023’te UNHCR’ye göre Akdeniz sularından ve karalarından AB’ye varan göçmen sayısı 93,523’tür. Kaynak ülkeleri sırasıyla Tunus, Mısır, Bangladeş, Suriye Arap Cumhuriyeti, Fildişi Sahili, Afganistan, Gine, Pakistan oluştururken hedef ülkeler sırasıyla İtalya, İspanya, Yunanistan, Kıbrıs, Malta’dır (Şekil 1).

Şekil 1: UNHCR 2023 Akdeniz Göç Haritası

UNHCR, Operational Data Portal (2023). Erişim adresi:

<https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>, (erişim tarihi: 30.06.2023).

1.2. Akdeniz Ortak Göç İş Birlikleri ve Politikaları

Bu başlıkta, Akdeniz'deki göç hareketlilikleri ile ilgili çalışmalar yapan kuruluşlar ve platformlar ele alınmıştır. Bu kapsamda Uluslararası Göç Örgütü, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, Frontex, Akdeniz için Birlik, Avrupa Göç Ağı, Avrupa Göç Forumu, İşçi Göçü Platformu incelenmiştir.

1.2.1 Uluslararası Göç Örgütü

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) 1951 yılında kurulmuş olup göç alanında hükümetler, hükümetler arası ve sivil toplum ortaklarıyla yakın iş birliği içinde olan önde gelen bir hükümetler arası kuruluştur (IOM, t.y.a). IOM, 175 üye devlet ve gözlemci statüsünde bulunan 8 devlet ile 100'den fazla ülkede ofislere sahip olup tüm paydaşların yararına insancıl ve düzenli göçü teşvik etmeyi hedeflemektedir. Bu amacı, hükümetlere ve göçmenlere hizmetler ve danışmanlık sağlayarak gerçekleştirmektedir. IOM, göçün düzenli ve insancıl bir şekilde yönetilmesini sağlamak, göç konularında uluslararası iş birliğini teşvik etmek, göç sorunlarına pratik çözümler bulmak ve mültecilere ve iç yerinden edilmiş kişilere de dahil olmak üzere ihtiyaç sahibi göçmenlere insani yardım sağlamak için çalışmaktadır (Europe Comission Migration and Home Affairs, t.y.). IOM Anayasası, göç ile ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma arasındaki bağlantıyı ve hareket özgürlüğü hakkını tanımaktadır.

IOM, göç yönetimi alanında dört geniş alan üzerinde faaliyet göstermektedir (IOM, t.y.b):

Göç ve kalkınma: Göç ile ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu alanda politika önerileri sunmak.

Göçü kolaylaştırma: Göç süreçlerini etkin ve düzenli hale getirmek için hükümetlere danışmanlık ve destek sağlamak.

Göçü düzenleme: Göçmenlerin haklarını korumak ve ulusal ve uluslararası düzeyde göç politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak.

Zorla göç: Zorla göç eden kişilerin korunması, yerinden edilmiş kişilere insani yardım sağlanması ve göçmenlerin acil ihtiyaçlarının karşılanması gibi zorla göçle ilgili konulara odaklanmak.

Bu alanları kapsayan IOM faaliyetleri arasında uluslararası göç hukukunun teşvik edilmesi, göç politikalarıyla ilgili tartışmaların ve yönlendirmelerin yapılması, göçmen haklarının korunması, göç sağlığı ve göçün cinsiyet boyutunun dikkate alınması gibi konular yer almaktadır.

1.2.2. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

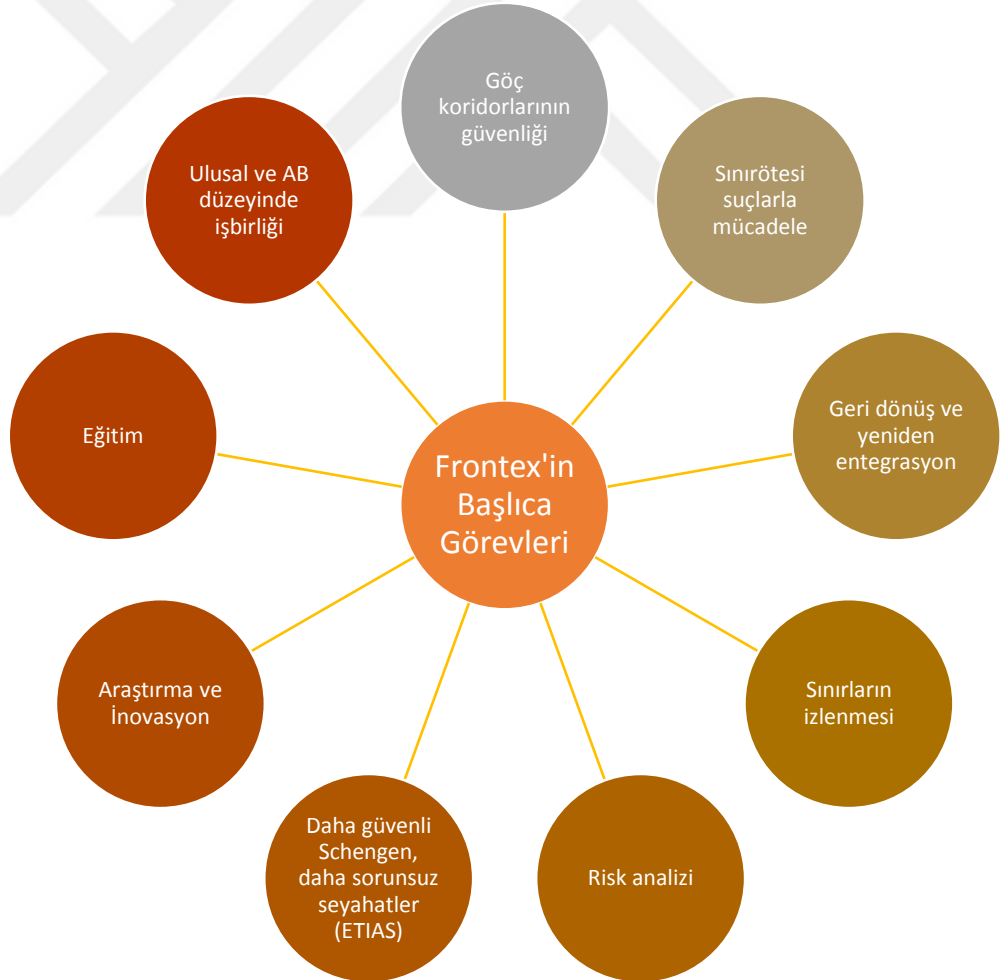
İlk olarak, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), İkinci Dünya Savaşı'nın ardından milyonlarca Avrupalının sığınmacı durumuna düşmesi veya evlerini kaybetmeleri üzerine 1950 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kurulmuştur (UNHCR, t.y.a). Başlangıçta, üç yıllık bir süre içinde bu çalışmayı tamamlamak ve sonra dağılmak amacıyla kurulmuştur. Günümüzde, UNHCR küresel bir örgüt olarak sığınmak zorunda kalan insanları korumaya adanmıştır. Sığınmacıları korumak, hayat kurtaran yardım sağlamak, temel insan haklarını korumaya yardımcı olmak ve insanların güvenli bir yere sahip olmalarını ve daha iyi bir gelecek kurabilmelerini sağlayan çözümler geliştirmek için uluslararası eylemi yönlendirmektedir. Zaman içinde, UNHCR'nin faaliyet alanı sadece sığınmacıları desteklemekle sınırlı kalmamış, aynı zamanda evlerine dönen sığınmacılar, kendi ülkeleri içinde zorla yerinden edilen insanlar ve ulusallıktan mahrum bırakılan ve devletsiz kalan bireyler gibi diğer grupları da içerecek şekilde genişlemiştir.

Bugün itibarıyla UNHCR, 135 ülkede görev yapan 20.739 personeli bulunmaktadır. UNHCR, 50 milyondan fazla mültecinin hayatlarını başarılı bir şekilde yeniden kurmalarına yardımcı olmuş ve halihazırda 108.4 milyon insanın korunmasını sağlamakta ve destek sağlamaktadır (UNHCR, t.y.b).

1.2.3. Frontex

Frontex'in oluşturulmasına yol açan fikirler, Avrupa projesinde derin bir tarihe sahiptir. İnsanların serbest dolaşımını teşvik etmek, Avrupa entegrasyonunun önemli bir hedefi olmuştur. Roma Antlaşması'nda mal, kişi, hizmet ve sermayenin serbest dolaşımı, Avrupa Topluluğu'nun temelleri olarak 1957 yılında belirlenmiştir (Frontex, t.y.a). Günümüzde Frontex, Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı, AB Üye Devletlerine ve Schengen ile ilişkili ülkelere AB'nin dış sınırlarının yönetimi ve sınır ötesi suçlarla mücadele konularında destek sağlamaktadır. Frontex, AB'nin dış sınırlarında sınır kontrol faaliyetleri için bir mükemmeliyet merkezi olup, tüm Üye Devletlerle ve göç eğilimlerinden ve sınır ötesi suçlardan etkilenen komşu olmayan AB dışı ülkelerle istihbarat ve uzmanlık paylaşmaktadır (Frontex, t.y.b).

Şekil 2: Frontex'in Başlıca Görevleri

Frontex, Who we are (2023). Erişim adresi: <https://frontex.europa.eu/about-frontex/who-we-are/tasks-mission/> (erişim tarihi: 30.06.2023).

Avrupa Birliği'nin ilk standartlı uygulama birimi olan sürekli kadro ile Frontex, AB'nin operasyonel bir kolu haline dönüşmüştür. Yüzlerce memur, Avrupa Birliği'nin dış sınırlarında ve ötesinde operasyonlara katılmaktadır. Bu memurlar, sınır gözetimi, sınır ötesi suçlarla mücadele ve geri dönüş operasyonlarında yardımcı olma gibi çeşitli görevleri yerine getirir. Bu memurlar, ulusal yetkililerle birlikte çalışarak Schengen Bölgesi'ni, Avrupa'nın en büyük başarılarından birini koruma görevini üstlenmektedir.

1.2.4. Akdeniz için Birlik

Akdeniz için Birlik- Union for the Mediterranean UfM- Avrupa Birliği'nin tüm ülkelerini ve Güney ve Doğu Akdeniz'in on altı ülkesini bir araya getiren hükümetler arası Avrupa-Akdeniz örgütüdür. Akdeniz için Birlik bölgesel iş birliğini, diyalogu artırmak, somut projelerin ve girişimlerin hayata geçirilmesini sağlamak ve üye devletlerinin vatandaşları üzerinde somut etkileri olan çalışmalara imkan sağlamak için oluşturulmuş (Union for the Mediterranean, t.y.a). Üye devletler şunlardır: Arnavutluk, Cezayir, Avusturya, Belçika, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Mısır, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İsrail, İtalya, Ürdün, Letonya, Lübnan, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Moritanya, Monako, Karadağ, Fas, Hollanda, Kuzey Makedonya, Filistin, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, Suriye, Tunus, Türkiye.

UfM'nin misyonu, bölgesel iş birliğini, diyalogu ve vatandaşlar arasında somut etkileri olan projelerin ve girişimlerin uygulanmasını artırmaktır. Bu amaçla, UfM özellikle gençler ve kadınlar üzerinde odaklanarak, bölgenin üç stratejik hedefi olan istikrar, insan gelişimi ve entegrasyonu ele almaktadır. UfM, bu hedeflere ulaşmak için bölgedeki ülkeler arasında iş birliğini teşvik etmekte, diyalogu artırmakta ve projelerin hayata geçirilmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda, gençler ve kadınlar üzerindeki projelerin gerçekleştirilmesi, bölgedeki vatandaşların yaşamlarında somut etkilere sahip olmasını hedeflemektedir. UfM'nin çabaları, bölgedeki istikrar, insan gelişimi ve entegrasyon gibi stratejik hedeflerin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

UfM, bölgedeki sorunlara bölgesel çözümler bulma inancıyla hareket etmektedir. Bu nedenle, UfM'nin etiketli projeleri ve düzenlediği bakanlık ve uzman forumları gibi faaliyetleri, bölgedeki paydaşları bir araya getirerek politik diyalogu ve bölgesel girişimlerin uygulanmasını desteklemektedir. UfM'nin çalışmaları, bölgenin genel refahı üzerindeki etkileri göz önüne alarak bölgesel istikrarı artırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, UfM'nin öncelikli olarak insan gelişimini destekleme ve bölgesel sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etme

gibi iki temel eylem ayağında yoğunlaşması, bölgesel istikrar ve entegrasyona katkıda bulunmaktadır. Örneğin, iş yaratma girişimi Med4Jobs veya Kentsel Projeler Finansman Girişimi (UPFI) aracılığıyla stratejik altyapı ve yenilikçi kentsel gelişme projelerinin sosyo-ekonomik etkisi gibi çalışmalar, bölgesel istikrar ve entegrasyona katkı sağlamaktadır (Union for the Mediterranean, t.y.b).

1.2.5. Avrupa Göç Ağı (European Migration Network (EMN))

Avrupa Göç Ağı (EMN), Avrupa'daki göç ve sığınma konularına ilişkin gelişen konularda nesnel, karşılaştırılabilir, politika odaklı bilgi ve bilgi sağlamak amacıyla bir araya gelen bir AB göç ve sığınma uzmanları ağıdır. EMN, 2008 yılında kurulmuş ve Nisan 2014'te Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin kararı ile değiştirilmiştir. Avrupa Komisyonu Göç ve İçişleri Genel Müdürlüğü, EMN'yi koordine etmektedir (European Commision, t.y.a).

EMN, göç ve sığınma politikalarını analiz eden, yasal gelişmeleri takip eden raporlar, çalışmalar ve diğer yayınlar üretmektedir. EMN, göç ve sığınma ile ilgili gelişmeleri dört aylık bir bültende yayımlar ve göç ve sığınma ile ilgili terimlerin bir sözlüğünü korur. Ağ ayrıca düzenli olarak AB ve ulusal düzeyde web seminerleri, yuvarlak masa toplantıları, konferanslar ve diğer etkinlikler düzenlemektedir. EMN'nin çıktıları, AB ve ulusal düzeydeki karar alıcıların hemen bilgi ihtiyaçlarına proaktif olarak yanıt verir. Bunlar şunları içerir (European Commision, t.y.a):

- Göç ve sığınma ile ilgili yıllık raporlar
- İlgili konular üzerine çalışmalar
- Acil öncelikli konular hakkında bilgi verir
- Ülke bilgi notları
- Özel sorulara cevaplar

1.2.6. Avrupa Göç Forumu (European Migration Forum- EMF)

Göç, sığınma ve entegrasyon konularında değişim ve diyalogu teşvik etmek amacıyla, sivil toplum ve Avrupa Kurumları her yıl Avrupa Göç Forumu'nda (AGF) bir araya gelir. Forum, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi (EESC) tarafından ortaklaşa düzenlenir ve yürütülür (European Commision, t.y.b). AGF, gerçek anlamda kapsayıcı bir platform olmayı hedeflemektedir. Forum konuları, sivil toplum kuruluşlarıyla tartışılmadan önce belirlenir. Forum, sivil toplumun görüşlerini ifade etme, fikir ve en iyi

uygulamaları paylaşma, aynı zamanda ulusal ve AB düzeyinde karar alıcılarla zorlukları ve öncelikleri tartışma fırsatı sunar.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği Sığınma Ajansı, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi (EESC), göç, sığınma ve entegrasyon alanında göçmen görüşlerini takip eden uzman grubu, Avrupa Bölge Komiteleri, Avrupa Birliği Kurumları dışında, daha önce Kızılhaç, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Birleşmiş Milletler Yüksek Komiseri (UNCHR) gibi uluslararası kuruluşlar da Forum'a katılım sağlamıştır (European Commision, t.y.b).

1.2.7. İşçi Göçü Platformu (Labour Migration Platform)

Yeni İşçi Göçü Platformu, göç ve istihdam politikalarında uzmanlaşmış AB üye devletlerinin temsilcileriyle Komisyon'u bir araya getirerek, iki sektör arasında ve üye devletler ile AB arasında yakın iş birliğini teşvik etmeyi amaçlamaktadır (European Commision, t.y.c). Ayrıca, AB düzeyindeki yasal göç ve istihdam girişimlerinin etkin bir şekilde uygulanmasını desteklemek için kurulmuştur. Platform, üçüncü ülkelerden AB'ye işçi göçünü ilerletmek ve işgücü ve beceri ihtiyaçlarının olduğu yerlere hedeflenerek iyi bir şekilde yönetilmesini sağlamak için oluşturulmuştur. İşçi Göçü Platformu, AB'ye yönelik işçi göçü alanında iş birliğini ve ilerlemeyi artırmak amacıyla düzenli olarak bir araya gelmektedir. Tartışılan konulara bağlı olarak, Komisyon ve üye devletlerin temsilcilerine ek olarak ilgili uzmanlar ve kuruluşlar da katılmaları için davet edilmektedir. Amaç, birbirlerinden öğrenmek ve birlikte ilerlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ TEORİSİ

2.1.Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi

Abraham Maslow (1908–1970), 20. yüzyılın en seçkin psikologlarından biri olarak kabul görmektedir (Koltko-Rivera, 2006, p. 302). Çalışmaları, psikolojiye giriş ders kitaplarında en çok alıntı yapılanlar listesinde 14. sırada yer almaktadır (Haggbloom et al., 2002, p. 146). Amacı insanın olumlu potansiyelini incelemek olan hümanist psikoloji yaklaşımının kurucularından birisidir. Hümanist bakış açısı, tüm insanların kişisel gelişim için doğal bir güce sahip olduğu ve yaşamının nihai amacının kişinin kendi hedeflerini gerçekleştirmek, tam potansiyelini fark etmek ve tam olabileceği her şeyi olmak fikrinden yola çıkmaktadır. Davranışçılık ve psikoanaliz olarak iki paradigmanın domine ettiği 20 yy. psikoloji camiası için bu alışılmışın dışında olarak nitelendirilmiştir. Maslow, onlarca yılını bu olumlu davranışa adanmış ve onun bu bilimsel mirası, mevcut pozitif psikoloji hareketinin temelini oluşturmuştur. Weidman'a (2021, p. 4) göre Maslow ideal insan topluluğunun, kendini gerçekleştirmiş insanlarla ve kendini gerçekleştirmeyi yüksek bir hedef seçen ve bu durumu değerselleştiren insan topluluklarıyla olabileceğine inanmaktadır. İnsanın temel ihtiyaçlarını içgüdüsel bir harekete benzetmektedir. Bu bağlamda tüm ihtiyaçlar insanın varoluşsal özelliği olarak tanımlanmaktadır. İdeal insanın varoluşsal özelliklerini gerçekleştirilmesiyle olanaklı olabileceğini belirtmektedir.

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi (MİHT) basit bir sorudan çıkar. “İnsanı ne motive eder?” Teorisi, tüm insan faaliyetinin (doğrudan veya dolaylı olarak) fizyolojik (su ve oksijen ihtiyacı gibi) veya psikolojik (sevgi ve bağımsızlık ihtiyacı gibi) olabilen doğuştan gelen ihtiyaçlar tarafından motive edildiğini öne sürmektedir. Motivasyon teorisi, psikoloji tarihindeki en etkili motivasyon teorilerinden biri olan İhtiyaçlar Hiyerarşisi olarak belirginleşmiştir. Maslow'un teorisinden sonra yine bu teoriden etkilenecek McGregor (1957) ve Herzberg (1968), Alderfer (1969), McClelland (1988) kendi motivasyon teorilerini geliştirmişlerdir (Osemeke & Adegboyega, 2017, p. 161).

Maslow tarafından 1943'te ortaya atılan İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi, çoğunlukla tasarım, eğitim, sağlık, yönetim, iletişim ve pazarlama gibi uygulamalı alanlarda yaygın olarak kullanılmakta ve aktarılmaktadır. MİHT fizyolojik ihtiyaçlar ile başlayıp yukarı doğru güvenlik ihtiyaçları, ait olma ve sevgi ihtiyaçları, saygı ihtiyaçları ve en sonda kendini gerçekleştirme ihtiyacını içermektedir. Şekilde 1'de piramit, teorinin görselleştirilmiş halinin

klasik bir dökümdür. Maslow ihtiyaçları beş kategoriye ayırmaktadır. Bu beş ihtiyaç şekilde sıralanmaktadır: fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyacı, ait olma ve sevgi ihtiyacı, saygı ihtiyacı ve kendini gerçekleştirme ihtiyacı (Maslow, 1943, p. 393).

Şekil 3: MİHT Piramidi

2.1.1.Fizyolojik İhtiyaçlar

Fizyolojik ihtiyaçlar, nefes alma, yemek, su, cinsel birleşme, uyku, homeostaz (iç denge, öz denge), hareket ya da egzersiz, boşaltım, barınma, giyinme (sıcaklık kontrolü) gibi ihtiyaçları içerir. Gözle görülebilen, dokunulabilen, duyu organlarımızla algıladığımız ve günlük olarak tüketilen somut şeylerdir. Bunlara olan ihtiyaç kolayca anlaşılabilir. Su, tuz ve oksijen gibi bazı moleküller ve elementler yaşam için gereklidir ve bunların eksiklikleri organizmayı onları aramaya motive eder. Gerçekten de açlık ile bazı kimyasalların eksiklikleri arasındaki bağlantı ampirik olarak doğrulanmıştır (Poohullil, 1992, p. 4; Taormina & Gao, 2013, p. 156). Buradaki asıl nokta homeostaz ve iştahın gerçek vücut ihtiyaçlarını temsil ettiği fikridir. Homeostaz vücudun sürdürülebilirliği için gerekli kimyasalların dengesinin korunması ve devamlılığından bahseder (Maslow, 1943, ss. 372). Maslow bu ihtiyaçların tüm ihtiyaçlar içinde en baskın olduğunu söylemiştir (Maslow, 1943, p. 373). Örneğin, aşırı açlık yaşayan bir kişi tüm reseptörleri ve efektörlerini açlığını tatmin etmek için kullanacaktır. Bu ihtiyacını tatmin edene kadar aç kişinin başka bir ilgisi yoktur.

Yemekleri rüyasında görür, hatırlar, düşünür, algılar ve ister. Başka ve daha yüksek ihtiyaçlar ortaya çıkınca fizyolojik açlıklar yerine hemen bunlar organizmaya hükmetmektedir. Bunlar da sırasıyla tatmin edildiğinde, yeniden yeni ve daha da yüksek ihtiyaçlar çıkar, bu böyle devam eder. Aslında Maslow'un temel insan ihtiyaçlarının göreceli bir üstünlük hiyerarşisinde düzenlendiğini söylerken kastettiği budur. Kuramın bir diğer çıkarımı da doyumun yoksunluk kadar önemli bir kavram haline gelmesidir. Çünkü organizmayı görece daha fizyolojik bir ihtiyacın egemenliğinden kurtarıp daha sosyal bir amacın ortaya çıkmasına izin vermektedir. Türkçe 'de MİHT'i bu bağlamda tanımlayan “aç ayı oynamaz”, “aç aman bilmez, çocuk zaman bilmez”, “aç it fırın duvarını deler”, “açın gözü ekmek teknesinde olur”, “açın imanı olmaz” gibi atasözleri örnek verilebilir.

2.1.2.Güvenlik İhtiyaçları

Güvenlik ihtiyaçları, vücudun güvenliği, korkusuzca özgür olma, düzen ve kanun, fiziksel sağlık, iyi olma hali gibi ihtiyaçları içerir. Maslow (1943, pp. 374-377) bireyin adaletsiz, haksızlık ve tutarsızlık istemediğini düzenli ve tahmin edilebilir dünya ile endişelerinin ve korkularının üstesinden gelebileceğini söylemiştir. İşsizlik, fiziksel güvenlik, fiziksel sağlık da bu basamağa dahil edilmiştir. Fizyolojik ihtiyaçlara benzer şekilde, bir kişi tehlikeli bir durum ile karşılaştığında organizma bir güvenlik arama mekanizması işlevine bürünmektedir. Aynı bir bebeğin düşmek ya da kaba davranılmak gibi tehdit edici uyarılara karşı açık bir tehlike tepkisi (örneğin ağlamak) vermesidir. Bu tepki aslında bilinçli bir tasarım ya da kasıtlı adaptasyondan ziyade içgüdüsel olabilir. Çünkü tepki o kadar temel ki hayata kalmaya yardımcı olmak amacıyla genetik ve nörolojik olarak belirlenmiş olabilir (Carretié et al., 2005, p. 621).

2.1.3.Ait Olma ve Sevgi İhtiyaçları

Ait Olma ve Sevgi İhtiyaçları, arkadaşlık, aile, sevgi alma ve verme, cinsel yakınlık, şefkat gibi ihtiyaçları içerir. Teoriye göre güvenlik ve fizyolojik ihtiyaçların tatmin edildiği durumlarda, sevgi, şefkat ve aidiyet gibi bir sonraki ihtiyaç sınıfının ortaya çıkabileceğini ileri sürmektedir. Maslow'a göre, insanlar bu dönemde yalnızlık ve yabancılaşma duygularıyla mücadele etmektedir. Bu süreç, sevgi, şefkat ve aidiyet duygularının hem ifade edilmesini hem de karşılanmasını içermektedir. İnsanlar, diğer insanlarla bağ kurarak, sevgi ve şefkati paylaşarak ve aidiyet hissiyle topluma dahil olarak bu ihtiyaçlarını gidermeye çalışırlar. Sevgi, şefkat ve aidiyet duyguları, insanların bağlantılarını ve ilişkilerini güçlendirerek yalnızlık ve yabancılaşma hissini aşmalarına yardımcı olur. Bu duygular, hem başkalarına yönelik olarak ifade edilirken hem de başkalarından karşılandığında tatmin sağlar.

Toplumda, bu gereksinimlerin engellenmesi, uyum sorunları ve daha ciddi psikopatoloji vakalarında en yaygın olarak karşılaşılan temel bir sorundur. Sevgi ve şefkat, aynı zamanda cinsellikle olan olası ifadeleri de genellikle çelişkili bir şekilde ele alınır ve genellikle birçok kısıtlama ve engelleme ile sınırlanır. Psikopatoloji teorisyenlerinin neredeyse tamamı, uyum sorunları çerçevesinde sevgi ihtiyaçlarının engellenmesini temel bir faktör olarak vurgulamışlardır (Maslow, 1943, pp. 377-378).

2.1.4.Saygı İhtiyacı

Saygı ihtiyacı, benlik saygısı, güven, başarı, başkalarına saygı gösterme ve başkaları tarafından saygı görme ihtiyaçlarını içerir. İlk üç ihtiyaç sınıfının tatmin edilmesi durumunda, saygı ihtiyacı baskın hale gelebilir. Bu ihtiyaçlar, bireyin kendi benlik saygısı ile başkalarından aldığı saygıya yönelik gereksinimleri içerir. İnsanlar, istikrarlı ve sağlam bir temele dayanan yüksek bir öz saygıya ve başkalarından saygı görmeye ihtiyaç duyarlar. Bireyler, toplum içinde saygınlık kazanmak ve değerli hissetmek için çaba sarf ederler. Kendi benlik saygısını korumak ve geliştirmek, başkalarının da saygısını kazanmak ve sürdürmek önemli hedefler arasındadır. Bu ihtiyaçların tatmin edilmesi, bireyin psikolojik iyilik halini destekler ve kişinin bireysel gelişimini teşvik eder. Saygı ihtiyacının karşılanmaması ise bireyin özgüvenini ve benlik değerini olumsuz yönde etkileyebilir, ruhsal sıkıntılar ve düşük benlik saygısı gibi sorunlara yol açabilir (Maslow, 1987, p. 45).

2.1.5.Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı

Kendini gerçekleştirme ihtiyacı, ahlak, yaratıcılık, spontanlık, problem çözme, önyargı eksikliği, gerçeklerin kabulü, anlam oluşturma ihtiyaçlarını içerir. İhtiyaçlar hiyerarşisi teorisine göre, bireyin tüm diğer ihtiyaçları tatmin edildiğinde, kendini gerçekleştirme ihtiyacı ortaya çıkar. Maslow, kendini gerçekleştirme ihtiyacını, kişinin "doğuştan yapması gereken" bir şeyi gerçekleştirme ve bu faaliyeti yapma arzusu olarak tanımlar. Örneğin, bir müzisyenin müzik yapması, bir sanatçının resim yapması ve bir şairin yazması gerektiğini ifade eder. Kendini gerçekleştirme ihtiyacı, kişinin içsel huzursuzluk belirtileri şeklinde ortaya çıkar. Birey, gerginlik, tatminsizlik, eksiklik duygusu gibi hisler yaşayabilir. Eğer bir birey açlık çekiyor, güvenlik eksikliği yaşıyor, sevgi ve aidiyet ihtiyacı karşılanmamışsa veya öz saygısı zayıfsa, o kişinin neden huzursuz olduğunu anlamak daha kolay olabilir. Ancak, bir kişinin kendini gerçekleştirme ihtiyacı olduğunda ne istediğini tam olarak belirlemek her zaman açık değildir. Kendini gerçekleştirme, bireyin içsel motivasyonunu ve yaratıcılığını tetikler. Birey, kişisel hedeflerini, tutkularını ve değerlerini keşfetmeli ve bu hedefleri gerçekleştirmek için çaba göstermelidir. Bu süreç, bireyin kendini gerçekleştirme yolunda keşifler yapmasını, deneyimler yaşamasını ve kişisel büyüme elde etmesini gerektirir. Dolayısıyla, kendini

gerçekleştirme ihtiyacı olan bir bireyin tam olarak neyi istediğini belirlemek karmaşık olabilir. Bu durum, kişinin kendi yeteneklerini, ilgi alanlarını ve tutkularını anlamak için içsel bir arayışa yol açabilir. Maslow'a göre kendini gerçekleştiren birçok kişi mistik bir yaklaşım sergiler ve en yüksek deneyimleri yaşarlar. Maslow kendini gerçekleştiren kişilerin sınırsız bir ufka sahip olduklarını ve vizyonlarının açık olduğunu ifade eder (Maslow, 1970, 60). Maslow insanın boş bir sayfa olmadığını onun biyolojik bir varlık olduğunu ve içsel eğilimlerinin olduğunu söyler. Bu eğilimlerden dolayı kişiyi yönlendirmenin ve ona her davranışın öğretilmesinin mümkün olmadığını boş sayfa analojisi ile gösterir (Maslow, 1970, 149-152).

2.2.İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisinin Güçlü Yanları

Teori, zamanın testinden geçmiş ve tasarım araştırması ve uygulaması için son derece yararlı olan bazı önemli fikirleri ortaya koymuştur. Teorinin güçlü yanlarından biri insan ihtiyaçlarının evrenselliğini ortaya koyması ile ilgilidir. Tay ve Diener (2011, p. 356), Maslow'un teorisini test etmek amacıyla dünya genelinden temsil edilen 123 ülkeden 60 binden fazla kişiyi analiz ederek kapsamlı bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışmanın sonuçları, insan davranışının ihtiyaçlarla motive edildiğini ve temel ihtiyaçların evrensel olduğunu, kültürel farklılıklardan bağımsız olarak var olduğunu kesin bir şekilde desteklemektedir. Ayrıca, Ryff ve Keyes'in (1995, p. 723) çalışmaları ile Ryan ve Deci'nin (2000, p. 75) "insanlara bağlı" evrensel insan ihtiyaçları olduğunu ve bu ihtiyaçların karşılanmasının bir kişinin esenlik hissini olası bir şekilde artırabileceği fikrini desteklemektedir.

Teorinin bir diğer yanı ise, temel ihtiyaçların tatmin etmenin iyi olma haline katkıyı artırması önermesi ile ilgilidir. Tay ve Diener (2011, p. 363) tarafından yapılan çalışma, ihtiyaçların karşılanması ile subjektif iyi oluş arasında dünya genelinde güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, iyi oluşun temel ihtiyaçların temel bir şekilde karşılanmasını gerektirdiği fikrini desteklemektedir. İhtiyaç tatmini, genel olarak iyi oluş sonuçlarını öngörmekte olup, genel olarak daha yüksek ihtiyaç tatminine sahip olan bireylerin daha yüksek bir iyi oluşa sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca, günlük ihtiyaç tatminindeki dalgalanmaların günlük iyi oluş üzerindeki dalgalanmaları da öngördüğü tespit edilmiştir. Bir ihtiyacın karşılanması, o ihtiyacın tatmin edildiğinde iyi oluşu belli bir ölçüde artıracaktır ve bir ihtiyacın karşılanmaması, başka bir ihtiyacın 'aşırı tatmini' ile telafi edilemez. Maslow'un (1954) ifadesiyle, "Vitaminler gibi, her bir ihtiyaç bireysel olarak gereklidir ve bir vitaminin fazla alınması diğer vitaminlere olan ihtiyacı ortadan kaldırmaz." Tüm ihtiyaçlar, bireyin iyi

oluşuna bağımsız olarak katkıda bulunur. Örneğin, bir bireyin yeterli miktarda yiyeceği ve güvenliği olması, bu durumda sosyal destek ihtiyacının azaldığı anlamına gelmez.

2.3.MİHT Sınırlılıkları

Maslow'un motivasyon teorisi, ampirik desteğin olmaması ve kavramlarının yetersiz işlevselleştirilmesi nedeniyle eleştirilmektedir. Buna ek olarak, pek çok bilim insanı hiyerarşinin uygulanabilirliğini ve gerçekliğini, insanların hiyerarşi içinde ilerlediği süreci ve bunun modern toplumla ilgisini ve uygulanabilirliğini sorgulamıştır. İhtiyaçların hiyerarşik bir şekilde düzenlendiği fikri çürütülmüştür. Kişiler, alt düzey ihtiyaçlarının ne derecede tatmin edildiğinden bağımsız olarak daha yüksek düzey ihtiyaçlara motive olabilirler. Örneğin, yoksulluk içinde yaşayan insanların temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamakta zorlansalar bile, sevgi, saygı ve güzellik gibi daha yüksek düzey ihtiyaçları takip edebilirler. Bu nedenle, yüksek düzey ihtiyaçların alt düzey ihtiyaçlar tam olarak karşılanana kadar hareketsiz kaldığını varsaymak yanlıştır (Berl et al., 1984; Wahba & Bridwell, 1976; Wicker et al., 1993). Açken bile arkadaşlarınızla zaman geçirebilirsiniz. Maslow, kendisi bu durumu daha sonraki yazılarında kabul etmiştir. Başlangıçta bireylerin yüksek düzey büyüme ihtiyaçlarını karşılamadan önce alt düzey eksiklik ihtiyaçlarını tatmin etmeleri gerektiğini belirtse de daha sonra bir ihtiyacın tatmini 'hepsi ya da hiçbiri' şeklinde bir fenomen olmadığını açıklamıştır. Maslow, "Gerçekte, toplumumuzun çoğu normaldir ve temel ihtiyaçlarının bir kısmını kısmen tatmin etmiş, aynı anda temel ihtiyaçlarının bir kısmından da memnuniyetsizdir" şeklinde ifade etmiştir (Maslow, 1987). Hiyerarşik düzenleme ile ilgili ikinci bir sorun ise etnosentrizm tarafından yanlış yönlendirilmesidir. En yüksek düzeyde insan ihtiyacının kendini gerçekleştirme olduğu fikri, bireyci toplumların ideolojisini yansıtmaktadır. Maslow'un teorisi, bireyin referans noktası olduğu ve bireyin gerçekleştirilmesinin en yüksek hedef olduğu Amerikan kültürel bağlamından ortaya çıkmıştır. Birçok yazar, bu Batı ideolojisinin Afrika ve Asya gibi diğer toplumlara, kolektivizm ve bir arada yaşama ön planda olduğu toplumlara uygulanmadığını ve sosyal ihtiyaçların bireysel odaklı ihtiyaçlardan daha öncelikli olduğunu vurgulamıştır (Mawere et al., 2016, pp. 60-61). Ayrıca, sosyal bilimciler, her bireyin refahının (bireyci toplumlardaki bireyler de dahil olmak üzere) toplumsal faktörler tarafından etkilendiğini, örneğin sosyal uyum ve kabul (yani topluma entegre olma) ve sosyal gerçekleşme (yani topluma ve toplumsal iyiliğe katkıda bulunabilme) gibi faktörlerin önemli olduğunu ikna edici bir şekilde göstermişlerdir (Keyes, 1998, p. 123)

Öte yandan, kendini gerçekleştirme kavramı sorunlu bir kavramdır. İlk olarak, bu kavram, Maslow'un kendini gerçekleştirmiş bireyler olarak değerlendirdiği örneklemeler

temelinde oluşturulmuştur ve bu örneklem büyük ölçüde yüksek eğitimli beyaz erkeklerle sınırlıdır (Abraham Lincoln ve Albert Einstein gibi). Maslow daha sonraki bir dönemde kendini gerçekleştirmiş kadınları da incelemiş olsa da (Eleanor Roosevelt ve Mother Teresa gibi), bu kadınlar örneklemin küçük bir bölümünü oluşturmuştur. Bu durum, teorisini diğer sosyal sınıflardaki, yaşlardaki, cinsiyetlerdeki ve eğitim düzeylerindeki bireylere genelleştirmeyi zorlaştırmaktadır. Buna ek olarak, kendini gerçekleştirme kategorisi çok belirsizdir. Hiyerarşideki diğer katmanlar gibi, kendini gerçekleştirme bir ihtiyaç değil, ihtiyaçların bir kategorisidir. Bu kategori, kavramsal olarak net olmaktan çok geniştir; Maslow, diğer dört kategoriye uymayan her türlü insan ihtiyacını bu kategoriye dahil etmiş gibi görünmektedir (Desmet & Fokkinga, 2020, p. 6). Bu ihtiyaçlar, o kadar geniş bir yelpazede bulunmaktadır ki, onları tek bir kategoriye sınıflandırmak, özellikle tasarım açısından değerlendirildiğinde, bu ihtiyaçların doğasına tam anlamıyla uygun düşmemektedir. Kendini gerçekleştirme kavramı, ilk bakışta etkileyici görünse de, insan motivasyonunu anlama konusunda rehberlik edici bir faktör olarak işlev görmek için yeterince belirsiz olduğunu göstermiştir (Frame, 1996, pp. 17-18).

2.4. MİHT Bağlamında Yapılan Göç Temalı Çalışmaların Literatür İncelemesi

Lindley ve ark. (2013) tarafından yapılan bir çalışmada Avustralya'daki tıp eğitimi için uluslararası sınırları geçen Malezyalı öğrencilerin deneyimlerinin, akademik hayatlarındaki ihtiyaçlarının ve bu ihtiyaçların nasıl karşılanabileceğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. (Lindley et al., 2013) Çalışma için belirlenen temalar Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisi ile uyumludur. Çalışmaya göre ulus ötesi öğrencilerin karşılanmadığı takdirde öğrenmeyi etkileyen ihtiyaçları olduğu sonucuna varılmıştır. Teori bağlamında oluşturulan temalar ile ulus ötesi öğrencilerin değişen ihtiyaçlarına uygun kültürel ve bağlamsal olarak destek sağlanmasına yönelik stratejiler önerilmiştir. Bir diğer çalışmada Avustralya'ya göç eden Afrikanerlerin (Güney Afrika'ya yerleşmiş Hollandalılar) göç verme kararları Maslow İhtiyaçlar hiyerarşisi teorisi bağlamında analiz edilmiştir (Jagtenberg, 2017). Analize göre Afrikanerlerin göç etme kararının çoğunlukla insanın temel ihtiyaçlarına dayalı olduğu yani Maslow'un teorisine göre piramidin en temel basamakları olan fizyolojik ihtiyaçlar ve güvenlik ihtiyacını kapsadığı ortaya konmuştur.

Bu çalışma kapsamında Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisi odağında Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus+ Projelerinin hangi ihtiyaç basamağında yer aldığı değerlendirilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ ERASMUS PROGRAMI

3.1.Erasmus Programı Tarihçesi

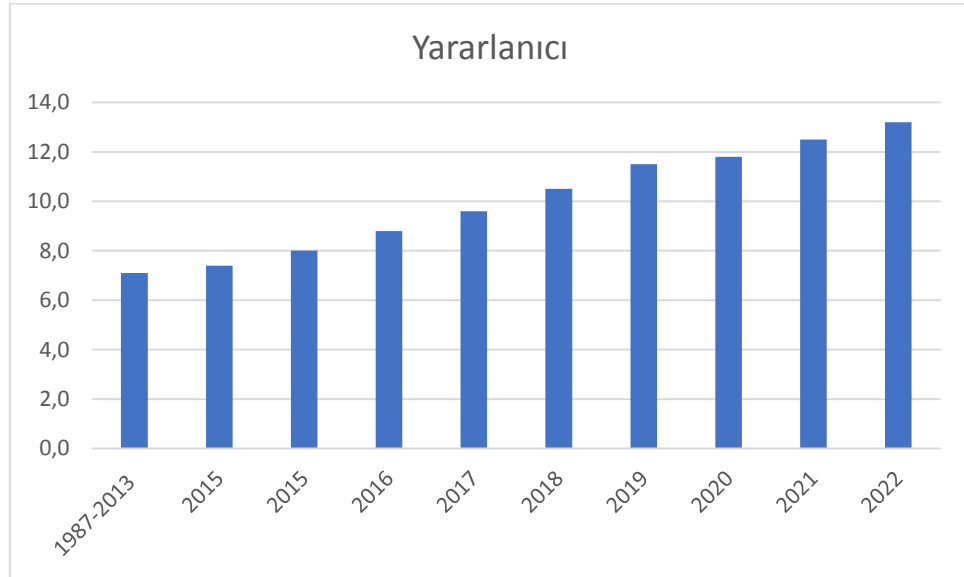
Erasmus programının adını, dogmatizm anlayışının karşıtı olarak bilinen Rotterdamlı filozof, ilahiyatçı ve hümanist Erasmus'tan (1465-1536) almıştır. Erasmus, yalnızca diğer ülkelerle temasların getirebileceğini düşündüğü bilgi, deneyim ve içgörü arayışı içerisinde Avrupa'nın çeşitli yerlerinde yaşamış ve çalışmıştır. Servetini Basel Üniversitesi'ne bırakarak hareketlilik hibelerinin de öncüsü olmuştur. Ayrıca ERASMUS'un kısaltması, European Community Action Scheme for the Mobility of University Students yani Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Planı olarak da okunabilir. Erasmus Programı 1987 yılında yükseköğrenim öğrencileri için bir değişim programı olarak kurulmuştur. 11 Avrupa ülkesinden (Belçika Danimarka, Almanya, Yunanistan, Fransa, İrlanda, İtalya, Hollanda, Portekiz, İspanya ve Birleşik Krallık) 2017 yılı itibariyle 30. Yıl dönümünde 3200 öğrencinin katıldığı açıklanan program 1987'den beri bu yana sürekli gelişmektedir (European Comission, 2017). Erasmus programı yararlananların sayısı da her geçen yıl artış göstermektedir (Grafik 3).

ERASMUS Programı, bir dizi başka eğitim ve öğretim programıyla birlikte, 1995 yılında oluşturulan Socrates Programına dahil edilmiştir. Socrates, Ocak 2000'de Socrates II Programı ile değiştirilmiştir. Bu da 2007 itibariyle Hayat Boyu Öğrenme Programı (2007-2013) Erasmus+ olarak değiştirilip kapsamı genişletilmiştir. Erasmus+ programı 2014-2020 dönemini tamamlanmış ve günümüzde 2021-2027 dönemi ile devam etmektedir. Hem Avrupa içi hem de uluslararası ortaklık boyutlarını kapsayan 35 yıllık eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarındaki Avrupa programlarının başarılarıyla inşa edilmiştir. Neredeyse 20 yıldan fazladır, Avrupa öğrenci hareketliliği Bologna Süreci ile ilişkilendirilmektedir. Erasmus+ Programı her zaman Bologna Süreci'nin önemli bir parçası olmuştur. Bologna Süreci, Avrupa ülkelerinin yükseköğretim alanında iş birliğini ve uyumu artırmayı amaçlayan bir girişimdir. İsmi, 1999 yılında İtalya'nın Bologna şehrinde düzenlenen yükseköğretim bakanlarının bir araya geldiği toplantıdan gelir. Bu süreç, Avrupa'daki farklı ülkelerin yükseköğretim sistemlerini daha uyumlu ve anlaşılabilir hale getirme, dereceler arasındaki karşılaştırmayı kolaylaştırma ve uluslararası öğrenci hareketliliğini destekleme amacı taşır. Bu program, yüksek öğrenim kalifikasyonlarının standartları ve kalitesinde daha büyük karşılaştırılabilirlik hedefleyen Bologna Süreci içine entegre edilmiştir. 1999 tarihli Bologna Bildirgesi'nde

hareketlilik, sürecin temel özelliklerinden biri olarak önemli bir şekilde yer almaktadır. Ancak Avrupa genelinde öğrenci değişimlerinin kurumu daha eski bir tarihe dayanmaktadır. Erasmus programı ilk olarak 1987 yılında başlamış olup, Avrupa Birliği'nin 1993 yılında Maastricht Antlaşması ile kurulmasından önceye dayanmaktadır. Bologna Bilgirgesi yükseköğretim kurumlarındaki eğitim süreçleri ile ilgili düzenlemeleri içerirken, Erasmus+ programı sadece öğrenci ve gençlik hareketliliğini değil yetişkinlerin, çocukların eğitimi, mesleki eğitim ve eğitim personelinin hareketliliği ve eğitimin kalitesinin artırılması vb. çalışmalarını da kapsamaktadır.

Erasmus+ programının 2014-2020 dönemi için 14,7 milyar Euroluk bir bütçesi bulunmaktadır. Bu önceki program dönemine göre %40'luk bir artışı ifade etmektedir. Harici eylem bütçesi aracılığıyla üçüncü ülkelerle yapılan eylemler için de ilave 1,68 milyar Euro mevcuttur. 2020-2027 döneminde 26,2 milyar Euroluk tahmini bütçesi ile önceki dönemin neredeyse 2 katına ulaşmaktadır. Erasmus+, Avrupa Komisyonu'nun 2015 yılı raporunda güncel siyasi durum ve Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü'nün göçmen/mülteci krizinin çözümüne katkıda bulunma taahhütlerini dikkate alınarak, kullanılmayan fonlar tamamıyla 2016 çalışma programına aktarıldığı belirtilmiştir. Bu fonlar, göçmen ve mültecilere ilişkin faaliyetleri desteklemek için yeniden tahsis edilmiştir (EU, 2017, pp. 8-9).

Grafik 3: Yıllara Erasmus+ Programından Yararlananların Sayısı

Kaynak: EC (2021) Erasmus Factsheet, ISBN 978-92-76-29661-4 doi: 10.2766/536

3.2. Erasmus + Programının Önemli Özellikleri

Erasmus+ programının özellikler şu şekilde sıralanmaktadır (EC, 2016, pp. 10-12).

- **Beceri ve Yeterliliklerin Tanınması ve Onaylanması**
Erasmus+ beceri ve nitelikler için AB şeffaflık ve tanınırlık araçlarını desteklemektedir. Örneğin Europass, Youthpass, ECTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi, AKTS), NARIC (Ulusal Akademik Denklik Bilgi Merkezleri) vb. araçlar ile beceriler-niteliklerin ulusal sınırlar içinde ve ötesinde, eğitim-öğretimin tüm alt sistemlerinde ve işgücü piyasasında daha kolay tanınmasını ve daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır.
- **Proje Sonuçlarının Yaygınlaşması ve Kullanılması**
Erasmus+, katılımcı kuruluşlara iletişim kurma ve sonuçları ve çıktıları paylaşma fırsatı vererek projelerinin etkisini genişletir, sürdürülebilirliklerini geliştirir ve Avrupa bilincinin katma değerini gerekçelendirir.
- **Erasmus+ Üzerinden Üretilen Eğitim Malzemeleri, Belgeler ve Medyalar İçin Açık Erişim Gereksinimi**
Erasmus+, öğrenim, öğretim, eğitim ve gençlik çalışmaları için yararlı olan ve Program tarafından finanse edilen projeler tarafından üretilen materyallere, belgelere ve medyaya açık erişimi teşvik etmektedir. Finanse edilen herhangi bir proje kapsamında bu tür materyalleri, belgeleri ve ortamları üreten yararlanıcılar, bunları dijital biçimde ve açık lisanslar altında internet üzerinden ücretsiz olarak erişilebilir hale getirilmektedir. Yine de yararlanıcılara, projenin doğası ve materyal türü ile ilgili olarak sınırlamalar (ör. üçüncü şahıslar tarafından ticari kullanımın yasaklanması) dahil olmak üzere en uygun açık erişim düzeyini tanımlama izni verilmektedir. Ayrıca, açık erişim şartı, hibe faydalanıcılarının fikri mülkiyet haklarını ihlal etmemektedir.
- **Uluslararası Boyut**
Erasmus+, özellikle yükseköğretim ve gençlik alanlarında güçlü bir uluslararası boyut yani ortak ülkelerle iş birliği içermektedir. Örneğin, yükseköğretimde kapasite geliştirme projeleri, özellikle AB'ye komşu ortak ülkelere odaklanarak, ortak ülkelerdeki yükseköğretim kurumlarının ve sistemlerinin modernizasyonu ve uluslararasılaşması amaçlı iş birliği ve ortaklıklarını teşvik etmektedir.
- **Çok Dillilik**
Çok dillilik, Avrupa projesinin temel taşlarından biridir ve AB'nin çeşitlilik içinde birleşme arzusunun önemli bir sembolüdür. Bireyleri işgücü piyasası için daha iyi donatmaya ve mevcut fırsatları en iyi şekilde değerlendirmesine yardımcı olacak beceriler arasında yabancı dil bilgisi büyük bir rol oynamaktadır. AB, her vatandaşının en az iki yabancı dil bilme fırsatına sahip olmasını bir hedef olarak belirlemiştir. Bu

yüzden dil öğrenimi ve dilsel çeşitliliğin desteklenmesi programın özel hedefleri arasında yerini almıştır.

- Eşitlik ve Katılım

Erasmus+ Programı, dezavantajlı geçmiş ve akranlarına kıyasla daha az fırsata sahip katılımcılara erişimi kolaylaştırarak eşitliği ve katılımı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Dezavantajın ulus ötesi faaliyetlere katılımı sınırladığı veya engellediği durumlar şunlar olabilir:

-Engellilik; özel ihtiyaçları olan katılımcılar, zihinsel, fiziksel duyuşal veya diğel engelli kişiler.

-Eğitim zorlukları; öğrenme güçlüğü çeken gençler, okulu erken bırakanlar, düşük nitelikli yetişkinler, okul performansı düşük olan gençler.

-Ekonomik engeller; düşük yaşam standardına sahip düşük gelirli, sosyal yardım sistemine bağımlı veya evsiz bireyler, uzun süreli işsizlik veya yoksulluk içindeki gençler, borçlu veya mali sorunları olan bireyler.

-Kültürel farklılıklar; göçmenler veya mülteciler veya göçmen ve mülteci ailelerin torunları, ulusal veya etnik bir azınlığa mensup bireyler, dilsel adaptasyon ve kültürel içirme güçlölükleri yaşayan bireyler.

-Sağlık sorunları; kronik hastalıkları olanlar, ciddi hastalık veya psikiyatrik durumları olan bireyler.

-Sosyal engeller; cinsiyet, yaş, etnik köken, din, cinsel yönelim, engellilik vb. nedeniyle ayrımcılığa maruz kalan bireyler, sınırlı sosyal becerilere veya riskli davranışlara sahip bireyler, eski suçlular, eski uyuşturucu/alkol bağımlıları, genç ve/veya bekar ebeveynler, kimsesiz çocuklar.

-Coğrafi engeller; uzak veya kırsal alanlardan gelen insanlar; küçük adalarda veya çevre bölgelerde yaşayan insanlar; kentsel sorunlu bölgelerden insanlar; daha az hizmet verilen bölgelerden insanlar (sınırlı toplu taşıma, yetersiz kurumlar).

- Katılımcıların Korunması ve Güvenliğı

Erasmus+ projelerine katılan katılımcıların korunması ve güvenliğı programın önemli ilkelerindendir. Erasmus+ Programına katılan tüm kişiler, kişisel ve mesleki gelişim ve öğrenme olanaklarından tam olarak yararlanma fırsatına sahip olması gerekmektedir. Herkesin haklarına saygı duyan ve onları koruyan güvenli bir ortamda sağlanmalıdır.

Bu amaç doğrultusunda programına katılan her kuruluş, faaliyetlerinde katılımcıların güvenliğini ve korunmasını teşvik etmek ve garanti etmek için etkin prosedürlere ve düzenlemelere sahiptir.

3.3.Erasmus+ Programının Yapısı

3.3.1.Erasmus+ Ana Eylem Planı 1

Ana Eylem Planı 1 şunları (EC, 2016, p. 13);

- Öğrencilerin ve personelin hareketliliği: öğrenciler, stajyerler, gençler ve gönüllülerin yanı sıra profesörler, öğretmenler, eğitimci, gençlik çalışanları, eğitim kurumları personeli ve sivil toplum kuruluşları için başka bir ülkede öğrenim ve/veya mesleki deneyim yaşama fırsatlarını,
- Erasmus Mundus Ortak Yüksek Lisans Dereceleri: dünya çapındaki en iyi yüksek lisans öğrencilerine tam burs veren yükseköğretim kurumları konsorsiyumu tarafından sağlanan üst düzey entegre uluslararası eğitim programlarını,
- Erasmus+ yüksek lisans kredileri: program ülkelerinden olan yükseköğrenim öğrencilerini, yüksek lisans derecesi almak için yurt dışına gitmek üzere program tarafından desteklenen bir krediye başvurabilmesini desteklemektedir.

3.3.2.Erasmus+ Ana Eylem Planı 2

Ana Eylem Planı 2 şunları kapsamaktadır (EC, 2016, p. 13).

- Stratejik Ortaklıklar (uluslararası): eğitim, öğretim ve gençliğin bir veya daha fazla alanına hitap eden girişimler geliştirmeyi ve eğitim, öğretim ve gençlik veya diğer ilgili alanlarda yer alan farklı türdeki kuruluşlar arasında yeniliği, deneyim ve bilgi alışverişini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.
- Bilgi ortaklıkları; yükseköğretim ve iş dünyası arasında bir köprü kurmayı hedefleyen uluslararası, yapılandırılmış ve sonuç odaklı projelerdir. Bu projeler, yenilikçiliğin teşvik edilerek Avrupa'nın yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Faaliyetin temel özellikleri ise yükseköğretimde yenilikçilik, üniversite-iş dünyası sürdürülebilirliği ve proje süresince ve sonrasında ortaya çıkan etkinin güçlendirilmesidir.
- Sektörel Beceri Ortaklıkları; mesleki eğitim sistemlerini belirli bir ekonomik sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde geliştirmeyi amaçlayan uluslararası sistemlerdir. Bu faaliyetler, sektörler arasında ortak beceri uyumazlıklarını gidermeye odaklanır. Kabul edilen uygun sektörler arasında

tekstil, giyim, deri, ticaret, ileri imalat, bilgi ve iletişim teknolojileri, eko-inovasyon (çevre teknolojileri) ve kültürel-yaratıcı endüstriler yer almaktadır.

- Kapasite geliştirme projeleri; yükseköğrenim ve gençlik alanlarında, ortak ülkelerle iş birliğini destekleyen bu projeler organizasyonlar, kurumlar ve sistemlerin modernizasyon ve uluslararasılaşma süreçlerine yardımcı olmayı hedeflemektedir.
- eTwinning, Avrupa Yetişkin Öğrenimi Platformu (EPALE) ve Avrupa Gençlik Portalı; okul alanındaki öğretmenler, eğitmenler-uygulayıcılar ve yetişkin eğitiminin yanı sıra Avrupa'da ve ötesinde gençler, gönüllüler ve gençlik çalışanları için sanal iş birliği alanları fırsat veri tabanları, uygulama toplulukları ve diğer çevrimiçi hizmetler sunan Bilgi Teknolojileri (BT) destek platformlarını desteklemektedir.

3.3.3.Erasmus+ Ana Eylem Planı 3

Ana eylem 3, Avrupa 2020 Stratejisi, Eğitim ve Öğretimde Avrupa İş Birliği için Stratejik Çerçeve ve Avrupa Gençlik Stratejisi'nin hedeflerine ulaşmayı amaçlayan politika eylemlerini desteklemektedir. Bu eylemler arasında, politika yapıcılar, paydaşlar ve ortak ülkeler arasında diyalogun teşvik edilmesi için politikaların, ağların ve araçların geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi yer almaktadır. Ayrıca, Avrupa yükseköğretiminin tanıtılması, gençlerle gençlik alanında karar verenlerin buluşması (Yapılandırılmış Diyalog) gibi girişimler de bulunmaktadır. Bu eylemler, eğitim, öğretim ve gençlik sistemlerinin kalitesini ve etkinliğini artırarak, uluslararası iş birliğini ve karşılıklı öğrenmeyi teşvik ederek, bilgi birikimini geliştirerek ve gençlerin demokratik hayata aktif katılımını destekleyerek amaçlanan sonuçları elde etmeyi hedeflemektedir (EC, 2016, pp. 13-14).

3.3.4.Erasmus+ Jean Monet

Jean Monnet faaliyetleri, dünya çapında Avrupa Birliği çalışmalarında araştırma ve öğretme konularında iyileştirme hedefleyen projelerdir. Bu faaliyetler, üniversite öğrencileri ve genç profesyonellerin Avrupa Birliği konularında bilgi sahibi olmalarını sağlamayı ve akademik camia ile politika yapıcılar arasındaki diyalogu güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Jean Monnet faaliyetleri, Avrupa Toplulukları ile Avrupa Birliği'nin kökeni ve gelişiminin analizini içeren Avrupa entegrasyon çalışmalarını da kapsar. Bu çalışmalar, Avrupa Birliği'nin kişiler ve kültürler arası diyalogdaki rolü ve dünya genelindeki imajı gibi dahili ve harici boyutlarıyla Avrupa entegrasyonunu ele almaktadır. Hedef kitle olarak, Avrupa Birliği konularında uzmanlaşmış akademisyenler ve araştırmacılara sahip yükseköğretim kurumları

belirlenmiştir. Bu faaliyetler, Avrupa ve Avrupa dışındaki yükseköğretim kurumlarına açıktır. Bireyler doğrudan başvuruda bulunamazlar, ancak bu faaliyetleri yürüten kurumlar tarafından düzenlenen etkinliklerden faydalanabilirler (EC, 2016, p. 14).

3.3.5.Erasmus+ Spor

Spor alanındaki eylemler şunlardır (EC, 2016, pp. 14-15);

- İşbirlikçi ortaklıklar ve küçük ölçekli ortaklıklar; sporda dürüstlüğü (dopingle mücadele, şikeye karşı mücadele, küçüklerin korunması), spordan iyi yönetime ilişkin AB ilkelerini uygulamaya yönelik yenilikçi yaklaşımları, sosyal içermeye ve eşit fırsatlar alanındaki stratejileri (şiddetle, ırkçılıkla, ayrımcılık ile mücadele, cinsiyet eşitliği), spora ve fiziksel aktiviteye katılımın teşvik edilmesini, sporcuların ikili kariyerlerine ilişkin AB yönergelerinin uygulanmasını desteklemektedir.

3.4. Erasmus+ Programı Kapsamında Yürütülen Göç Temalı Projelerin Literatür İncelemesi

Literatürde göç alanıyla ilgili olan Erasmus+ projelerini değerlendiren araştırmalar şu şekildedir;

- “Let's talk and share! Refugees and migrants building social inclusion and wellbeing through digital stories and online learning resources (Konuşalım ve paylaşalım! Mülteciler ve göçmenler dijital hikayeler ve çevrimiçi öğrenme kaynakları aracılığıyla sosyal katılım ve refah inşa ediyor)” adlı çalışmada Erasmus+ ReGap projesi (Reducing the Educational Gap for Migrants and Refugees) kapsamında geliştirilen dijital öğrenme kaynaklarının sosyal olarak dahil olma arzusu ve refah duygusunun deneyimlemesi desteğini nasıl sağlayabileceği araştırılmıştır (Svoen et al., 2021).
- “Teacher Professional Development: Experiences in an International Project on Intercultural Education (Öğretmen Mesleki Gelişimi: Kültürler arası eğitim hakkında uluslararası bir projede deneyimler)” adlı çalışmada kültürlerarası eğitime odaklanan uluslararası bir Erasmus+ projesi hakkında İlkokul ve ortaokul öğretmenleri için mesleki gelişim deneyimini analiz etmektedir (Biasutti et al., 2021).
- “Refugee intervention: gaps between academic training and professional practice.(Mülteci müdahaleleri: Akademik eğitim ve mesleki uygulama arasındaki boşluklar)” adlı araştırmada göçe ev sahipliği yapan ülkedeki profesyonellerin göçmen nüfusun ülkeye tam katılımını sağlamak için rehberlik ve müdahale etmeye ne ölçüde hazır ve niteliği buna uygun mu sorusuna cevap arayan bir Erasmus+ projesi ele alınmıştır (Portillo et al., 2018).

- “Using artistic disciplines for educational and social inclusion.(Sanat disiplinlerinin eğitsel ve sosyal içerme için kullanılması)” adlı çalışma Avrupalı bir şirketler birliği tarafından yapılmış yetişkin eğitimi hakkında bir Erasmus+ projesinin uluslararası çıktılarını sunmaktadır (Chirlesan & Chirlesan, 2018). Göçmenlerle ilintili yetişkin eğitiminde, eğitimde başarısızlıkla mücadele ve yetişkinlerde pedagojik ve didaktik yaklaşımları geliştirmek için farklı sanat disiplinlerinin nasıl kullanılabileceğine odaklanılmıştır.
- “Teacher Training for 'Augmented Reading': The Living Book Approach and Initial Results (Artırılmış Okuma için Öğretmen Eğitimi: Yaşayan Kitap Yaklaşımı ve İlk Sonuçlar)” adlı çalışmada Yaşayan Kitap başlıklı öğretmenlerin mesleki gelişimi ile ilgili Erasmus+ projesine genel bir bakış sunmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin Yaşayan Kitap projesine ebeveynler ve dezavantajlı ya da göçmen arka planı bulunan grupları dahil etmek için eğitim aldıkları vurgulanmıştır (Meletiou-Mavrotheris et al., 2020).
- “Local public administration authorities and migrant integration policy: evidence from Koşice region (Yerel kamu yönetim yetkileri ve göçmen entegrasyon politikası: Koşice bölgesi)” adlı çalışmanın amacı Erasmus+ projesi kapsamında gerçekleştirilen anketlerin kısmi sonucunu sunmak ve yerel kamu yönetiminin göçmen politikasını uygulama hazırlığının mevcut durumunu belirtmektir (Malatinec & Urbancikova, 2017).
- “Göçmenlere Yönelik Yapılan Avrupa Birliği Erasmus Plus Ana Eylem 2 Projelerinin Genel Bir Değerlendirmesi: Akdeniz Ülkeleri Örneği” adlı çalışmanın amacı Avrupa Birliği Erasmus Key Action 2 Projeleri kapsamında göçe ve göçmenlere yönelik gerçekleştirilen projelerin, Akdeniz ülkeleri ve diğer AB ülkeleri tarafından gerçekleştirilme durumlarını tanımlamaktır (Koroğlu & Çoban, 2021).

Göç alanında Erasmus+ projelerinin sayısı önemli ölçüde olmakla beraber bu çalışmaların sadece herhangi bir konuya odaklı gerçekleştirildiği ve projelerin kaynaklık ettiği çalışmaların sadece bir projeyi esas alarak gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Ancak İngilizce ve Türkçe dillerinde yapılan sınırlı taramada tüm Erasmus+ Programı projelerini kapsayacak biçimde geniş, göç odaklı çalışmaya rastlanılmamıştır. Yapılacak araştırmanın literatüre katkı sağlaması düşünülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

4.1.Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünü yaptığı göçmen odaklı Erasmus projelerini Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi bağlamında değerlendirmektir. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar gerçekleştirilmiştir.

Göçmenlere yönelik gerçekleştirilen Erasmus+ projelerinin;

- yıllara,
- bütçelere,
- koordinatör ülkelere,
- eylem türlerine,
- MİHT'in basamaklarına göre dağılımı incelenmiştir.

4.2. Araştırma Soruları

Çalışma kapsamında araştırma soruları aşağıda yer almaktadır.

- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projeleri Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinin hangi basamaklarına odaklanmaktadır?
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projeleri Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinin hangi alt ihtiyaçlara odaklanmaktadır?
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin proje türlerine göre dağılımı farklılık göstermekte midir?
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin bütçelerine göre dağılımı farklılık göstermekte midir?
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin koordinatör ülkelere göre dağılımı farklılık göstermekte midir?

4.3.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma Erasmus + Programları kapsamında 2014-2020 yılları arasında yapılan ve Erasmus Project Result Platformunda (Erasmus+, t.y.) yayınlanan tüm Erasmus+ projelerini içermektedir. Bu bağlamda 2014 – 2020 yılları arasında 155112 projeye ulaşılmıştır (Şekil 4). Bu projelerden Akdeniz ülkelerini içeren projeler seçilmiştir. Toplam 155112 projeden

göçmenlere yönelik projeler seçilmek amacıyla proje özetleri ve başlıklarında “Migration”, “immigration”, “emigration”, “refugee”, “migrant”, “immigrant”, “asylum seekers”, “syria” anahtar kelimeleri kullanılarak Rapid Miner programı aracılığıyla toplam 14446 proje araştırma kapsamına alınmıştır. Göçmenlere yönelik 14446 Erasmus+ proje içerinden 25 Akdeniz ülkesi koordinatörlüğünde yürütülen 6313 proje araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Akdeniz ülkeleri kapsamında tanımlanan ülkeler şunlardır: İspanya, Fransa, İtalya, Portekiz, Türkiye, Yunanistan, Monako, Arnavutluk, Slovenya, Hırvatistan, Kıbrıs, Malta, Bosna Hersek, Karadağ, Fas, Cezayir, Tunus, Libya, Suriye, Mısır, İsrail, Lübnan, Filistin, Ürdün, Cebeli Tarık.

İçerme Kriterleri:

- Project Result Platform 'da yayınlanmış olması
- Koordinatörlüğünü Akdeniz ülkesinin yapması
- Hedef kitlenin göçmenler olması

Dışlama Kriterleri:

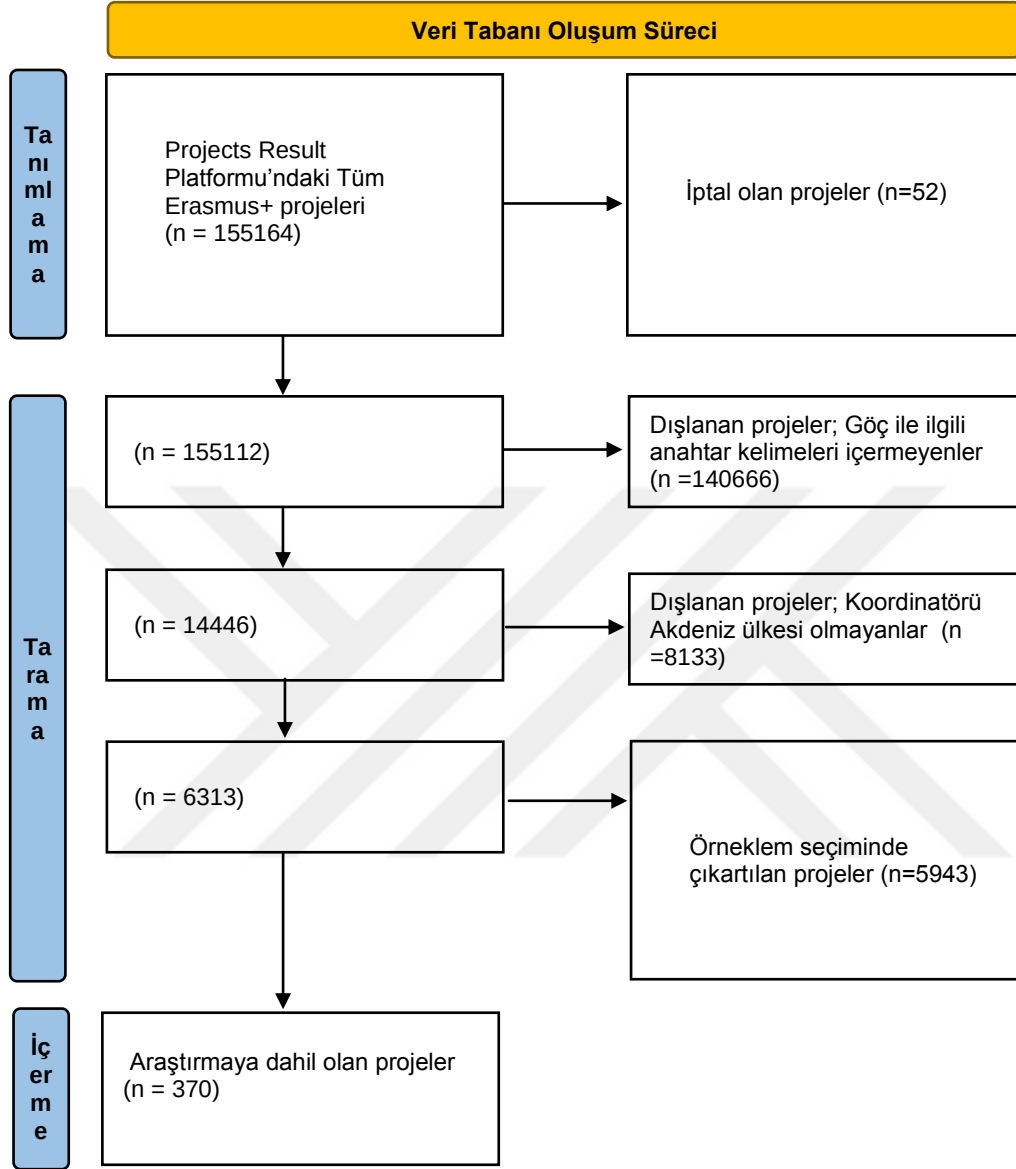
- Koordinatörü Akdeniz ülkesi olmayan ama ortaklar içerinden Akdeniz ülkesi olan projeler
- Sadece göçmenlerin hedef kitle olmadığı projeler
- İptal edilen proje olması

Tablo 1: Erasmus+ Projelerin Yıllara Göre Dağılımı (2014-2020)

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
2020	26245	16,9	16,9
2019	25013	16,1	33,0
2018	23392	15,1	48,1
2017	22130	14,3	62,4
2016	20699	13,3	75,7
2015	19511	12,6	88,3
2014	18122	11,7	100,0
Total	155112	100,0	

Anahtar kelimeler kapsamında seçilen projeler içerisinde sistematik örnekleme yöntemi ile 370 proje seçilmiştir (Şekil 1). Saunders vd. (2003) 10000 kişilik bir evrende %5 hata payı ve %95 güven düzeyiyle 370 kişilik bir örneklemin seçilmesini yeterli bulmuşlardır. Örneklem seçimi sırasında yedek 30 proje seçilmiştir. Ayrıntılı inceleme sırasında asil projelerin göç ilgili olmadığı ortaya çıkarsa yedek örneklemdaki projeler araştırmaya dahil edilecekti fakat yedek projelere başvurmaya gerek duyulmamıştır. Göçmenlere yönelik projeler, Avrupa Birliğinin proje sonuçlarının yayınladığı web sitesi üzerinden değerlendirilmiştir. İlgili herkese açık web sitesi (<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>) de yer alan katalog ve ikinci olarak gerek duyulması durumunda projenin web sitelerinden verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Katalog ve web sitesinde yer alan verilerin yeterli olmadığı durumlarda öncelikle bir önceki sıradaki proje yedek olarak seçilecekti fakat buna gerek kalmamıştır.

Şekil 4: Veri Tabanı Oluşum Süreci

4.4.Araştırmanın Veri Toplama Teknikleri

Bu kapsamda projelere ilişkin ham verilere Avrupa Birliği'nin resmî sitesi üzerinden ulaşılmıştır. Bu ham veriler çalışma desenine uygun biçime getirilerek Excel ortamına aktarılmıştır.

Proje seçimi sürecinde ilgili veri tabanında anahtar kelimeler kullanılarak uygun projelerin seçilmesi sağlanmıştır. Bu süreçte anahtar kelimelerin seçiciliği ve dışlayıcılığını ölçmek için dışlanan ve araştırma kapsamında alınan projeler içerisinde 20 proje seçilerek bağımsız bir araştırmacı tarafından bu projeler tekrar değerlendirilmiştir. Böylece anahtar kelimelerin dışlayıcılığı ve seçiciliği dış değerlendirici tarafından kontrol edilmiştir ve anahtar

kelimelerin uygun olduğuna karar verilmiştir. Anahtar kelimeler bağlamında seçilen projeler araştırmacı tarafından özetleri okunarak tekrar ilgililik durumuna göre değerlendirilmiştir. Bütün projeler ilgili proje olarak kabul edilmiştir.

Projelerin incelenmesi sırasında araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçe aracını iki boyutu bulunmaktadır. Birinci boyutta projelerin konusu, türü, bütçesi, ülkesi ve ortaklık yapısını belirlemeye yöneliktir. İkinci boyutta ise var olan projelerin MIHT’teki 5 basamağa (fizyolojik ihtiyaçla, barınma ve güvenlik ihtiyacı, sevgi ve aidiyet ihtiyacı, statü ve saygınlık ihtiyacı, kendini gerçekleştirme ihtiyacı) göre incelenmesini içermektedir. İkinci boyutunun geliştirilmesi sürecinde alan yazındaki çalışmalar incelenmiştir (Lester, 1990; Strong ve Fiebert, 1987; Goeden ve Boshuizen-van Burken, 2019; Taormina ve Gao, 2013; Desmet ve Fokkinga, 2020; Ramakrishnan vd., 2018; Lonn ve Dantzer, 2017; Shoam ve Strauss, 2008; Harris, 2021). İncelenen ilgili çalışmalar kapsamında taslak bir form oluşturulmuştur ve oluşturulan bu form 5 uzmana gönderilmiştir. Uzmanlardan gelen görüşler kapsamında ölçme aracı tekrar düzeltilmiştir. Uzman görüşlerinin toplandığı form Ek-1’de yer almaktadır. Geliştirilen denem ölçme aracı yine rastgele seçilen ve araştırma kapsamı dışındaki 16 projeye uygulanmış ve gerekli düzeltmeler yapılarak ölçme aracı kullanılır hale getirilmiştir. Ölçme aracı Ek 2’ de yer almaktadır.

4.5.Araştırmanın Veri Analizi

Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmanın deseni Geriye Dönük doküman analizi yöntemidir. Bu bağlamda içerik analizi ve veri madenciliği yöntemi kullanılmıştır. Anahtar kelimeler kapsamında seçilen projeler içerisinde sistematik örnekleme yöntemi ile 370 proje örneklem olarak seçilmiştir. Ham proje tabanından proje seçiminde Rapid Miner programının Filter Examples operatörü ile örneklem seçimi yapılmıştır. Kelime bulutunun hazırlanmasında Rapid Miner programı kullanılmıştır. Normal dağılım gösterdiğinde iki değişken olduğunda T testi ve ikiden fazla değişken olduğunda tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Gruplar arası farkının olduğunda post hoc testlerden Tukey LSD testi kullanılmıştır. Seçilen projeler, herhangi bir ihtiyaç basamağından birinin alt ihtiyaçlarını içeriyorsa o ihtiyaç basamağına hitap ettiği kabul edilmiştir. Bu doğrultuda analizler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada örtülü kodlama kullanılmıştır. Örtülü kodlama (anlambilimsel analiz olarak da adlandırılır), bir metnin içeriğinin altında yatan örtülü anlamları aramayı amaçlayan bir anlambilimsel analiz yöntemidir. Örneğin, kodlayıcı bir paragrafın tamamını inceleyerek paragrafın erotik temalar mı yoksa romantik bir ruh hali mi içerdiğine karar verir (Neuman,

2014). Ayrıca kodlama sürecinin uzun bir süre boyunca yapılması durumunda (örn. üç aydan fazla sürdüğünde), kodlamanın kararlı mı yoksa değişken mi olduğunu görmek amacıyla her bir kodlayıcının daha önce kodlanmış olan metin örneklemelerini bağımsız olarak yeniden kodlamasını sağlayarak, kararlılık güvenilirliğini de kontrol etmeniz gerekmektedir (Neuman, 2014). Bu doğrultuda araştırmacı 20 projeyi farklı bir zamanda yeniden kodlamış ve aynı sonuçları elde etmiştir. Ayrıca bağımsız bir araştırmacı 20 projeyi ölçme aracı ile kodlamış ve daha sonrasında asıl araştırmacının kodlamasıyla karşılaştırılarak kodlamanın kararlılık güvenilirliğini sağladığı kontrol edilmiştir.

4.6. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Bu çalışma kapsamındaki en önemli varsayımlardan bir tanesi proje amacı, hedef kitlesi, faaliyetleri ve sonuçlarının Project Result Platform'a doğru ve gerçekçi kaydedildiğidir. Diğer bir varsayım da projelerin amaçlarına ulaşma sürecinde etkin bir proje yönetimi, denetimi, izlenmesi ve raporlanmasının objektif bir biçimde yapıldığıdır. Çalışmanın sınırlılıkları arasında sadece koordinatör ülke bağlamında bir analiz yapılmıştır. Koordinatör Akdeniz ülkesi olmayıp ortakların Akdeniz ülkesi olan projelerin araştırma kapsamında yer almaması araştırmanın bir diğer sınırlılığıdır. Bir diğer sınırlılık ise projeyi seçme sınırlılığıdır. Projeler özetleri incelenerek seçilmiştir. Proje özetlerinde etkin özet yazamama, hedefi iyi tanımlayamam ve bun benzer nedenlerle proje bütününde göçmenlik olgusu yer alıp özetinde yer almayan projelerin bulunma durumu vardır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE ANALİZ

5.1. Tüm Erasmus+ Projelerinin Dağılımı (2014-2020)

Tüm Erasmus+ projelerinin dağılımı kapsamında ülkelere, proje türlerine, bütçelerine, başarı öyküsü olup olmadıkları ve iyi uygulama örneği olup olmadıklarına göre analizleri yapılmıştır. Erasmus projelerinin koordinatör ülke olma durumlarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla proje sahibi olan ülkenin İspanya olduğu (%12) olduğu, Türkiye'nin ise (%6,4) proje sahipliği açısından beşinci ülke olduğu Tablo 2'de görülmektedir. İlk beş ülke Erasmus+ projelerinin %47,7'sini oluşturmaktadır.

Tablo 2: Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelerine Göre Dağılımı (2014- 2020)

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
İspanya	19003	12,3	12,3
Almanya	16685	10,8	23,0
Fransa	14836	9,6	32,6
Polonya	13543	8,7	41,3
Türkiye	9941	6,4	47,7
İtalya	9475	6,1	53,8
Birleşik Krallık	6920	4,5	58,3
Romanya	4977	3,2	61,5
Çekya	4018	2,6	64,1
Avusturya	3946	2,5	66,6
Yunanistan	3906	2,5	69,1
Belçika	3692	2,4	71,5
Macaristan	3665	2,4	73,9
Portekiz	3310	2,1	76,0
Bulgaristan	3204	2,1	78,1
Hollanda	3008	1,9	80,0
Slovakya	2977	1,9	81,9
Finlandiya	2860	1,8	83,8
İsveç	2519	1,6	85,4
Litvanya	2372	1,5	86,9
Slovenya	2361	1,5	88,5
Letonya	2267	1,5	89,9
Hırvatistan	2216	1,4	91,4
Norveç	1999	1,3	92,6
Estonya	1752	1,1	93,8
Danimarka	1736	1,1	94,9
İrlanda	1684	1,1	96,0
Diğer	6240	4,0	100,0
Total	155112	100,0	

Erasmus+ projelerinin proje türlerine göre dağılımına bakıldığında en fazla projenin Gençlik hareketliliği türünde (%22,5) yapıldığı Tablo 3'te görülmektedir. Bunu sırası ile mesleki eğitim öğrenci ve personel hareketliliği (%15,8), okul eğitimi personel hareketliliği (%15,5), program ülkeleri yükseköğretim öğrenci ve personel hareketliliği (%15) türleri izlemektedir (Tablo 3)

Tablo 3: Erasmus+ Projelerinin Hareketlilik Türleri (2014-2020)

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Gençlik Hareketliliği	34941	22,5	22,5
Mesleki Eğitim Öğrenci ve Personel Hareketliliği	24449	15,8	38,3
Okul Eğitimi Personel Hareketliliği	23966	15,5	53,7
Yükseköğretim Öğrenci ve Personel Hareketliliği (Program Ülkeleri)	23255	15,0	68,7
Yükseköğretim Öğrenci ve Personel Hareketliliği (Program ve Partner Ülkeler arasında)	5813	3,7	72,5
Okul Değişim Ortaklıkları	5769	3,7	76,2
Yetişkin Eğitimi Personel Hareketliliği	4123	2,7	78,9
Yükseköğretim Öğrenci ve Personel Hareketliliği	3503	2,3	81,1
Mesleki Eğitim alanındaki İş Birliği Ortaklıkları	3139	2,0	83,1
Yetişkin Eğitiminde İş Birliği Ortaklıkları	2963	1,9	85,0
Diğer	23191	5,0	100,0
Total	155112	100,0	

Erasmus+ projelerinin iyi uygulama örneği olma ve başarı öyküsü olma durumlarına bakıldığında projelerin sadece %8,5'nin iyi uygulama örneği ve %0,2'sinin başarı öyküsü şeklinde kategorize edildiği saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Erasmus+ Projelerinin İyi Uygulama Örneği Olma ve Başarı Öyküsü Olma Durumu Dağılımı (2014-2020)

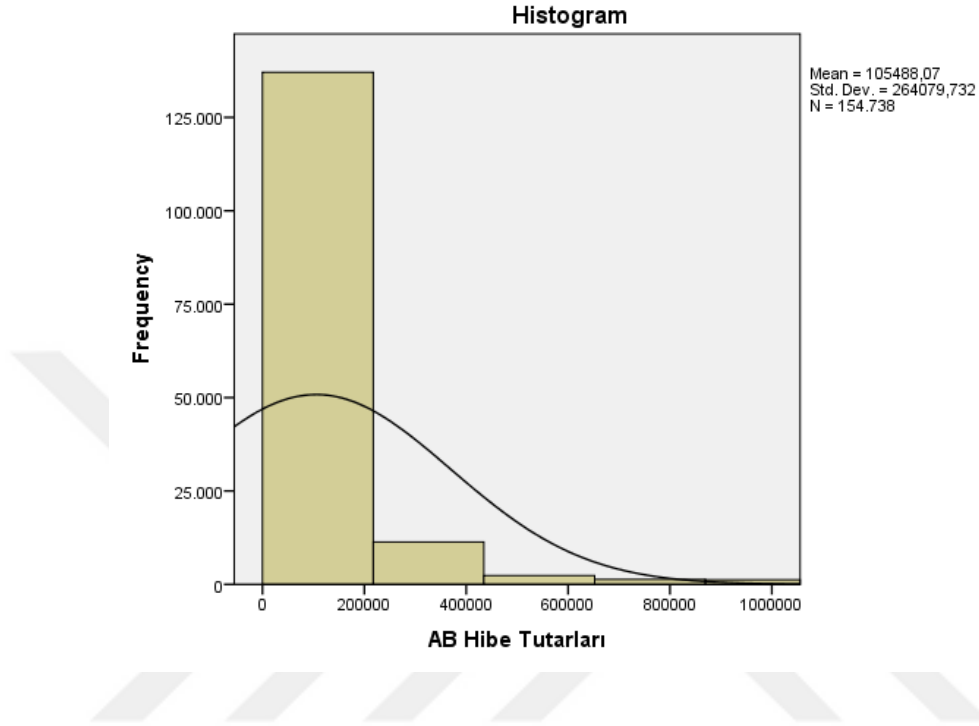
		Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
İyi uygulama örneği mi?	Hayır	141908	91,5	91,5
	Evet	13204	8,5	100,0
	Toplam	155112	100,0	
Başarı öyküsü mü?	Hayır	154838	99,8	99,8
	Evet	274	,2	100,0
	Toplam	155112	100,0	

Erasmus+ projelerinin AB hibe tutarları ortalaması 105488 Euro ve en çok tekrar eden tutar 60000 Euro'dur (Tablo 5). Hibe tutarlarının dağılımına bakıldığında normal dağılım göstermedikleri (Grafik 4) saptanmıştır (Çarpıklık:10,7 Basıklık:242).

Tablo 5: Erasmus+ Projelerinin Euro Cinsinden AB Hibe Tutarları

Euro Cinsinden AB Hibe Tutarları		
N	Geçerli veri	154738
	Kayıp veri	374
Ortalama		€105.488,07
Medyan		31815,00
Mod		€60.000
Standart Sapma		€264.079,732
Çarpıklık		10,702
Basıklık		242,138
Değer Aralığı		€17.624.535
Minimum		€160
Maximum		€17.624.695

Grafik 4: Erasmus+ Projelerinde AB Hibe Tutarlarının Dağılım Histogramı

Tablo 6: Tüm Erasmus Projelerin Yıllara Göre Bütçe Dağılımı

Çağrı Yılı	N	Minimum	Maximum	Toplam	Ortalama	Standart Sapma	%
2014	18069	350	3694446	1393069175	77097,2	173676,5	8,5
2015	19477	350	3600025	1680256000	86268,7	186808,6	10,3
2016	20647	160	4848029	1880992478	91102,5	210734,1	11,5
2017	22089	605	6000000	2153511865	97492,5	238585,6	13,2
2018	23334	192	6255216	2518887021	107949,2	266232,8	15,4
2019	24908	258	6242619	3117915860	125177,3	318675,4	19,1
2020	26214	750	17624695	3578380087	136506,5	346462,8	21,9
AB Hibe Tutarları	154738	160	17624695	16323012485	105488,1	264079,7	100,0

5.2. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projeleri

5.2.1. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı

Akdeniz ülkelerinde göçmenler ile ilgili Erasmus+ projelerinin koordinatör ülkelere göre dağılımı Tablo 6’da verilmektedir. En fazla göçmenlere yönelik proje yürüten ülkenin

İspanya olduğu (n=1533) bunu sırasıyla İtalya (n=1427), Fransa (n=831), Türkiye (n=741), Yunanistan (n=602) izlemektedir. İlk 2 ülke toplam projelerin %46,9'unu koordine ederken ilk 5 ülke %81,3'ünü koordine etmiştir.

Tablo 7: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ükelere Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
İspanya	1533	24,3	24,3
İtalya	1427	22,6	46,9
Fransa	831	13,2	60,1
Türkiye	741	11,7	71,8
Yunanistan	602	9,5	81,3
Portekiz	325	5,1	86,5
Slovenya	247	3,9	90,4
Kıbrıs	183	2,9	93,3
Çekya	177	2,8	96,1
Hırvatistan	145	2,3	98,4
Malta	74	1,2	99,6
Arnavutluk	9	,1	99,7
Karadağ	7	,1	99,8
Bosna Hersek	6	,1	99,9
Lübnan	3	,0	100,0
İsrail	1	,0	100,0
Ürdün	1	,0	100,0
Tunus	1	,0	100,0
Total	6313	100,0	

5.2.2. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı

Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin proje türlerine göre dağılımı Tablo 7'de verilmektedir. Gençlik hareketliliği projeleri tüm projelerin %41,3'ünü oluşturmakta bunu okul eğitimi personel hareketliliği (%16,5) ve yetişkin eğitimi personel hareketliliği takip etmektedir.

Tablo 8: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Gençlik Hareketliliği	2609	41,3	41,3
Okul Eğitimi Personel Hareketliliği	1041	16,5	57,8
Yetişkin Eğitimi Personel Hareketliliği	340	5,4	63,2
Yetişkin Eğitiminde İş Birliği Ortaklıkları	320	5,1	68,3
Mesleki Eğitim Öğrenici ve Personel Hareketliliği	318	5,0	73,3
Okul Değişim Ortaklıkları	299	4,7	78,0
Gençlik için İş Birliği Ortaklıkları	173	2,7	80,8
Sadece Okul için İş Birliği Ortaklıkları	152	2,4	83,2
Okul Eğitimi İş Birliği Ortaklıkları	149	2,4	85,6
Gönüllülük Projeleri	131	2,1	87,6
Diğer	781	12,4	100,0
Total	6313	100,0	

5.2.3. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı

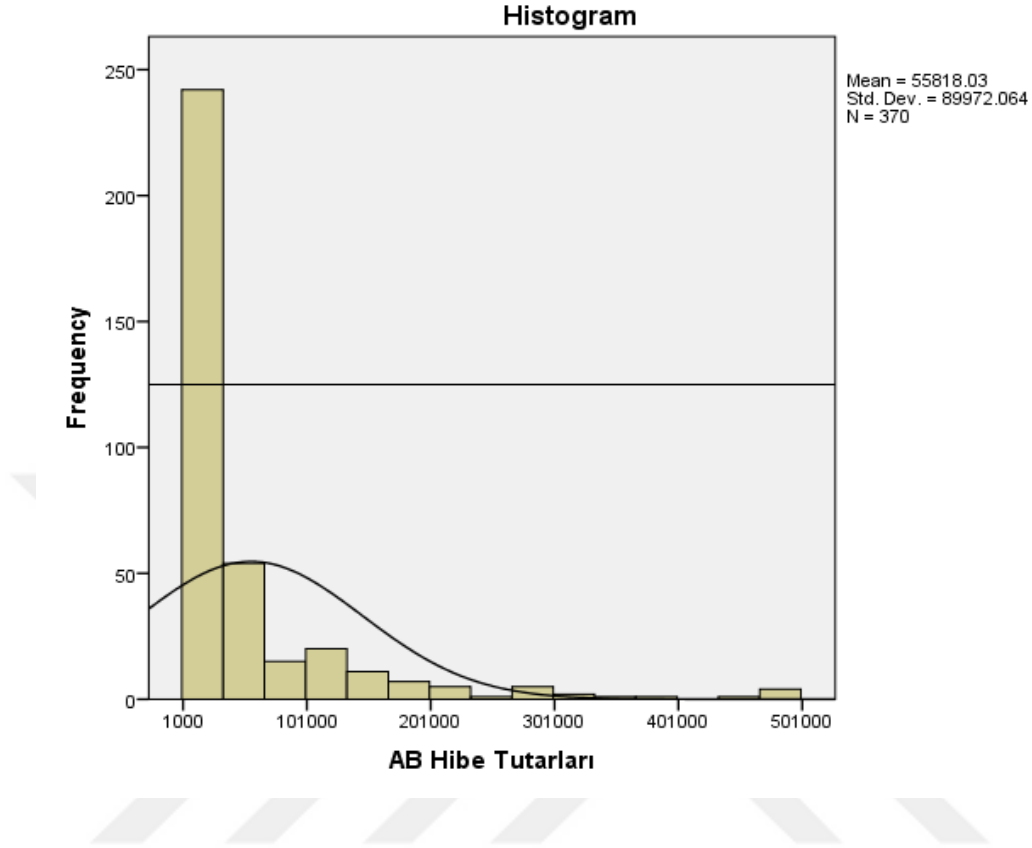
Akdeniz ülkeleri koordinatörlüğünde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin AB hibe tutarları ortalaması ($\bar{X}$ =72383 Euro), en çok tekrar eden tutar 30000 Euro ve ortancası 25115'tir. Hibe tutarlarının dağılımına bakıldığında Çarpıklık (13,439), Basıklık (258,794) ve Grafik 5 dikkate alındığında normal dağılım göstermedikleri saptanmıştır (Tablo 8).

Tablo 9: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı

N	Geçerli veri	6313
	Kayıp veri	0
Ortalama		72383,863
Medyan		25115,000
Mod		30000,0
Standart Sapma		174055,7714
Çarpıklık		13,439
Basıklık		258,794
Değer Aralığı		4422000,0
Minimum		0,0
Maximum		4422000,0

Grafik 5: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılım

Histogramı

Tablo 10: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus Projelerinin Yıllara Göre Bütçe Dağılımı

Çağrı Yılı	N	Minimum	Maximum	Toplam	Ortalama	Standart Sapma	%
2014	344	1050	2535768	23085630	67109,4	188205,7	5,1
2015	386	1160	708444	21341908	55289,9	85797,7	4,7
2016	912	1237	3632654	69007626	75666,3	189157,4	15,1
2017	1096	1150	3374446	76164071	69492,8	191252,7	16,7
2018	1134	1384	3553000	78712368	69411,3	149261,4	17,2
2019	1221	1555	3990000	89245521	73092,2	158269,8	19,5
2020	1210	1583	4422000	99401455	82150,0	198152,2	21,8
AB Hibe Tutarları	6303	1050	4422000	456958578	72498,6	174170,0	100,0

5.2.4. Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerin Özetlerinin Veri Görselleştirilmesi

Akdeniz ülkeleri koordinatörlüğünde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik 6313 Erasmus+ projesinin özetleri Rapidminer programı kullanılarak analiz edilmiş ve en sık kullanılan kelimeler belirlenmiştir. En sık kullanılan 100 kelime ise yine Rapidminer programı üzerinden görselleştirilmiştir (Resim 4). İnsan, gençlik, Avrupa, aktivite

kavramlarının merkezde olduğu görülmüştür. Öğrenme, kültür, bilgi, gelişim, okul kavramları merkezden daha dışardadır. Okul, öğretmen, sosyal kavramlarının birbirlerine daha yakın kümelerde yer almaktadır. Öğrenci, değişim, öğrenim kavramlarının birbirlerine daha yakın kümededirler. Eğitim, katılım, Avrupa ve gençlik kavramlarının yine aynı kümede birbirleri ile ilişkili kavramlar oldukları saptanmıştır. Göçmen ve göçmenlik olgularını projelerde kelime bazlı olarak çok az yer aldıkları saptanmıştır.

Şekil 5: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinde Kelime Bulutu

5.3. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projeleri

5.3.1. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ükelere Göre Dağılımı

Araştırma örneklemi bağlamında, göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin koordinatörlüğünü yapan Akdeniz ülkelerine bakıldığında İspanya'nın (%23,5) ilk sırada olduğu ve onu sırasıyla İtalya, Fransa, Türkiye ve Yunanistan'ın takip ettiği görülmektedir. (Tablo 10).

Tablo 11: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Koordinatör Ülkelere Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
İspanya	87	23,5	23,5
İtalya	80	21,6	45,1
Fransa	47	12,7	57,8
Türkiye	45	12,2	70,0
Yunanistan	39	10,5	80,5
Portekiz	21	5,7	86,2
Slovenya	19	5,1	91,4
Kıbrıs	17	4,6	95,9
Hırvatistan	9	2,4	98,4
Malta	4	1,1	99,5
Arnavutluk	1	,3	99,7
Bosna Hersek	1	,3	100,0
Total	370	100,0	

5.3.2. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı

Araştırma örneklemi bağlamında, Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünde yapılan göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin proje türleri dağılımında gençlik hareketliliği türündekilerin %45,4'ünü oluşturduğu ve bunu sırası ile okul eğitimi personel hareketliliği (%20), yetişkin eğitimi için iş birliği ortaklıklarının (%5,1) takip ettiği saptanmıştır (Tablo 11).

Tablo 12: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Proje Türlerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Gençlik Hareketliliği	168	45,4	45,4
Okul Eğitimi Personel Hareketliliği	74	20,0	65,4
Yetişkin Eğitiminde İş Birliği Ortaklıkları	19	5,1	70,5
Yetişkin Eğitimi Personel Hareketliliği	18	4,9	75,4
Okul Değişim Ortaklıkları	14	3,8	79,2
Mesleki Eğitim Öğrenci ve Personel Hareketliliği	13	3,5	82,7
Gençlik için İş Birliği Ortaklıkları	8	2,2	84,9
Gönüllülük Projeleri	6	1,6	86,5
Politika Yapıcılar ve Gençler Arasındaki Diyalog	5	1,4	87,8
Okul Eğitimi İş Birliği Ortaklıkları	5	1,4	89,2
Sadece Okul için İş Birliği Ortaklıkları	5	1,4	90,5
Yükseköğretim Öğrenci ve Personel Hareketliliği (Program Ülkeleri)	4	1,1	91,6
Eğitim Öğretim ve Gençlik Yoluyla Sosyal İçerme	4	1,1	92,7
Diğer	23	7,3	100,0
Total	370	100,0	

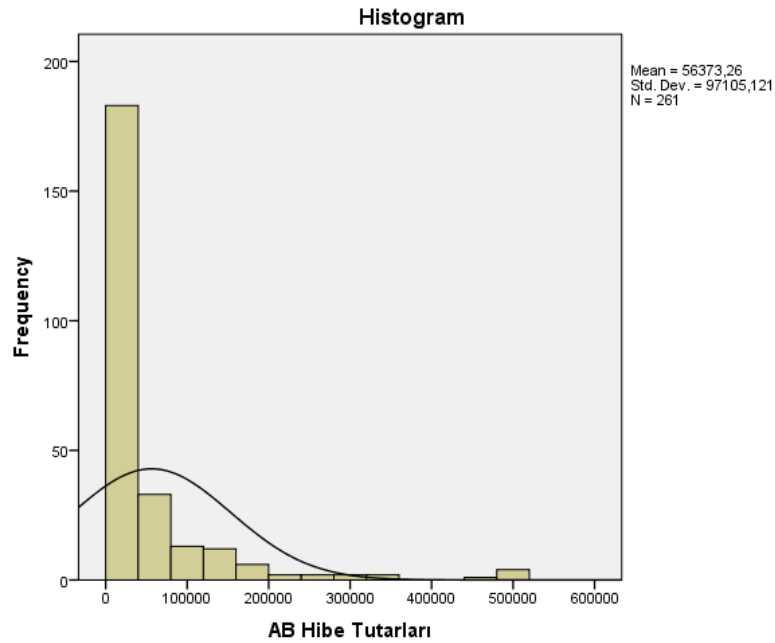
5.3.3. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı

Araştırma örnekleminde bağlamında, Akdeniz ülkeleri koordinatörlüğünde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin AB hibe tutarları ortalaması ($\bar{X}$ = 55818 Euro), en çok tekrar eden tutar 10470 Euro'dur. Hibe tutarlarının dağılımına bakıldığında Çarpıklık (4,199), Basıklık (24,521) ve Grafik 4 dikkate alındığında normal dağılım göstermedikleri saptanmıştır (Tablo 12).

Tablo 13: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılımı

AB Hibe Tutarları		
N	Geçerli veri	370
	Kayıp veri	0
Ortalama		55818,0
Mod		10470
Çarpıklık		4,199
Basıklık		24,521
Değer Aralığı		867520
Minimum		1690
Maximum		869210

Grafik 6: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Bütçelerine Göre Dağılım Histogramı

5.3.4. Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin MİHT'in Basamaklarına Göre Dağılımı

Araştırma örneklemindeki projelerin, MİHT'in basamaklarına göre değerlendirildiğinde en çok projenin ait olma basamağında (%97) olduğu bunu sırası ile saygı (%91,9), güvenlik (%91,6) kendini gerçekleştirme (%91,1) takip ettiği saptanmıştır. Sadece fizyolojik ihtiyaçlara odaklanan projeler tüm projelerin %4,1'ini oluşturmaktadır (Tablo 14).

Tablo 14: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin MİHT'in Basamaklarına Göre Dağılımı

İhtiyaç Basamakları*	N	%	Toplam
Fizyolojik	15	4,1	370
Güvenlik	339	91,6	370
Ait Olma	359	97,0	370
Saygı	340	91,9	370
Kendini Gerçekleştirme	337	91,1	370

*: Bir proje birden fazla ihtiyaca odaklanabilir.

Araştırma örneklemindeki projelerin ihtiyaçlar kümesine göre dağılımına bakıldığında güvenlik, ait olma, saygı, kendini gerçekleştirme projelerini (GASK) birlikte yer aldığı projeler tüm projelerin %75,9'unu içermektedir. Tüm ihtiyaçlar basamaklarına yönelen projeler (FGASK) tüm projelerin sadece %3,2'sini oluşturmaktadır. Sadece tek bir basamağa odaklanan proje sayısı n=5'tir (Tablo 15).

Tablo 15: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin İhtiyaçlar Kümesine Göre Dağılımı

İhtiyaçlar Kümesi*	n	%	Birikimli %
GASK	281	75,9	75,9
ASK	26	7,0	83,0
FGASK	12	3,2	86,2
GAS	12	3,2	89,5
GAK	11	3,0	92,4
GA	10	2,7	95,1
GSK	5	1,4	96,5
G	4	1,1	97,6
AS	2	0,5	98,1
AK	2	0,5	98,6
FGAS	1	0,3	98,9
FGK	1	0,3	99,2
FGA	1	0,3	99,5
GS	1	0,3	99,7
A	1	0,3	100,0
Total	370	100,0	

*: Her bir harf bir ihtiyaç basamağını temsil etmektedir. Fiziksel= fizyolojik, G= güvenlik, A= ait olma, S= saygı, K= kendini gerçekleştirme.

Araştırma örneklemi kapsamında fizyolojik ihtiyaçlar alt bileşenlerine göre değerlendirildiğinde beslenme eksikliği ya da sağlıklı ve temiz besine erişim, egzersiz yapma, temiz suya erişim, uygun bir barınağa sahip olma, nefes alma ve hava kalitesi gereksinimlerinin giderilmesine yönelik sınırlı sayıda (n=22) proje yer almaktadır (Tablo 16).

Tablo 16: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Fizyolojik İhtiyaç Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

Fizyolojik İhtiyaç Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Beslenme eksikliği ya da sağlıklı ve temiz besine erişim	363	98,1	7	1,9	370
Egzersiz yapma	363	98,1	7	1,9	370
Temiz suya erişim	366	98,9	4	1,1	370
Uygun bir barınağa sahip olma	368	99,5	2	,5	370
Nefes almak ya da hava kalitesi	369	99,7	1	,3	370
Üreme	369	99,7	1	,3	370
İçdenge/özdenge	370	100,0	0	0,0	370
Yeterli uyku alma	370	100,0	0	0,0	370
Fiziksel yakınlık ya da seks	370	100,0	0	0,0	370
Her mevsim için uygun şekilde giyinebilme	370	100,0	0	0,0	370
Biyolojik boşaltım	370	100,0	0	0,0	370

Araştırma örneklemi kapsamında güvenlik ihtiyacı alt bileşenlerine göre değerlendirildiğinde projelerde en yüksek oranda eşitlik (%51,6) yer almakla beraber bunu sırası ile istihdam (%48,6), insan kaynakları ve beşerî sermaye (%46,5), ayrımcılık (%41,6), güvenli bir çevrede yaşam (%28,1) takip etmektedir (Tablo 17).

Tablo 17: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Güvenlik İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

Güvenlik İhtiyacı Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Eşitlik	179	48,4	191	51,6	370
İstihdam	190	51,4	180	48,6	370
İnsan kaynakları ve beşerî sermaye	198	53,5	172	46,5	370
Ayrımcılık	216	58,4	154	41,6	370
Güvenli bir çevrede yaşamak	266	71,9	104	28,1	370
İnsan hakları ve hukuk kuralları	270	73,0	100	27,0	370
Düzenli ekonomik duruma sahip olma	272	73,5	98	26,5	370
İyi olma hali	291	78,6	79	21,4	370
Fiziksel sağlık	313	84,6	57	15,4	370
Vücut güvenliği	323	87,3	47	12,7	370

Güvenlik İhtiyacı Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Korkusuz yaşama özgürlüğü	334	90,3	36	9,7	370
Doğal kaynaklar	350	94,6	20	5,4	370
Doğal afet/iklim değişikliği	358	96,8	12	3,2	370
Özel mülkiyet	368	99,5	2	,5	370
Sigortalı olma	368	99,5	2	,5	370
Bir sendikaya üye olma	370	100,0	0	0,0	370

Araştırma örneklemini kapsamında ait olma ihtiyacı alt bileşenlerine göre değerlendirildiğinde en çok herhangi bir yere, sosyal statüye veya sosyal çevreye ait olmayı (%84,6) içeren ve sonra sırası ile arkadaşlık, insanlarla sosyal ilişki/etkileşim (%75,4), iş ve mesleki yaşam ilişkileri (%57), vatandaşlık (%42,4), duyarlılık (%18,6) alt bileşenlerini içeren projeler yer almaktadır (Tablo 18).

Tablo 18: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Ait Olma İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

Ait Olma İhtiyacı Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Herhangi bir yere, sosyal statüye veya sosyal çevreye ait olma	57	15,4	313	84,6	370
Arkadaşlık, insanlarla sosyal ilişki/etkileşim	91	24,6	279	75,4	370
İş ve mesleki yaşam ilişkileri	159	43,0	211	57,0	370
Vatandaşlık	213	57,6	157	42,4	370
Duyarlılık	301	81,4	69	18,6	370
Sosyal/spor kulübüne ya da derneğine katılma	307	83,0	63	17,0	370
Aile ilişkileri/bağları	343	92,7	27	7,3	370
Duygusal yakınlık	352	95,1	18	4,9	370
Şefkat gösterme ve görme	355	95,9	15	4,1	370
Sevgi/aşk	361	97,6	9	2,4	370
Duygusal veya cinsel yakınlık	369	99,7	1	,3	370

Araştırma örneklemini kapsamında saygı ihtiyacı alt bileşenlerine göre değerlendirildiğinde en yüksek yeterlilik/beceriler ya da birey/kurumların kapasite/yeterliliklerine (%75,9) yer verildiği sonrasında bunu beceride uzmanlaşma (%52,2), başkalarından saygı görme (%47), özgüven kazanma (%34,3) ve başarı (%34,3) alt bileşenlerinin takip ettiği görülmektedir (Tablo 19).

Tablo 19: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Saygı İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

Saygı İhtiyacı Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Yeterlilik/beceriler ya da birey/kurumların kapasite/yeterlilikleri	89	24,1	281	75,9	370
Beceride uzmanlaşma	177	47,8	193	52,2	370
Başkalarından saygı görme/hoşgörü	196	53,0	174	47,0	370
Özgüven kazanma	241	65,1	127	34,3	370
Başarı	243	65,7	127	34,3	370
Özsaygı	246	66,5	124	33,5	370
Tanınma/takdir	258	69,7	112	30,3	370
İtibar/onur	291	78,6	79	21,4	370
Bağımsızlık	317	85,7	53	14,3	370

Araştırma örneklemini kapsamında kendini gerçekleştirme ihtiyacı alt bileşenlerine bakıldığında en çok anlayış ve empati (%46,4), anlam yaratma (%45,9) keşfetme (%45,7) alt bileşeni içeren proje olmakla beraber bunu sırası ile yaratıcılık (%38,6) ulusal veya uluslararası ün (örgütsel sınırları aşma) (%33,5) ve bilimsel keşifler, icatlar ve teknolojik gelişmeler (%33,5) alt bileşenlerinin takip ettiği görülmektedir (Tablo 20).

Tablo 20: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı Alt Bileşenleri	Yok		Var		Toplam
	n	%	n	%	
Anlayış ve empati	200	54,1	121	46,4	370
Anlam yaratma	238	64,3	170	45,9	370
Keşfetme	201	54,3	169	45,7	370
Yaratıcılık	227	61,4	143	38,6	370
Ulusal veya uluslararası ün(örgütsel sınırları aşma)	246	66,5	124	33,5	370
Bilimsel keşifler, icatlar ve teknolojik gelişmeler	246	66,5	124	33,5	370
Kendini gerçekleştirme	267	72,2	103	27,8	370
Bütüncüllük	268	72,4	102	27,6	370
Sanat ve estetik	282	76,2	88	23,8	370
Doğaçlama/kendiliğindenlik	283	76,5	87	23,5	370
Önyargıların giderilmesi	290	78,4	80	21,6	370
Ahlak/erdem/etik	355	95,9	15	4,1	370
Aşkınlık/üstünlük	356	96,2	14	3,8	370

İhtiyaçlar basamağındaki tüm alt bileşenlerin projelerde görülme sıklığına göre dağılımına bakıldığında en çok projelerin “herhangi bir yere, sosyal statüye veya sosyal çevreye ait olma” (%84,6) ihtiyacının giderilmesine odaklandıkları ve bunu sırasıyla “yeterlilik/beceriler ya da birey/kurumların kapasite/yeterlilikleri” (%75,9), “arkadaşlık, insanlarla sosyal ilişki/etkileşim” (%75,4), “iş ve mesleki yaşam ilişkileri” (%57), “Beceride uzmanlaşma” (%52,2), “eşitlik” (%51,6), “istihdam” (%48,6), “başkalarından saygı görme” (%47), “insan kaynakları ve beşeri sermaye” (%46,5) ve “anlam yaratma” (%45,7) takip etmektedir (Tablo 21).

Tablo 21: Araştırma Kapsamında Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin İhtiyaç Basamakları Alt Bileşenlerine Göre Dağılımı

İhtiyaç basamakları	İhtiyaç Basamakları Alt Bileşenleri	Proje 'de yok		Proje 'de var		Toplam
		n	%	n	%	
A	Herhangi bir yere, sosyal statüye veya sosyal çevreye ait olma	57	15,4	313	84,6	370
S	Yeterlilik/beceriler ya da birey/kurumların kapasite/yeterlilikleri	89	24,1	281	75,9	370
A	Arkadaşlık, insanlarla sosyal ilişki/etkileşim	91	24,6	279	75,4	370
A	İş ve mesleki yaşam ilişkileri	159	43	211	57	370
S	Beceride uzmanlaşma	177	47,8	193	52,2	370
G	Eşitlik	179	48,4	191	51,6	370
G	İstihdam	190	51,4	180	48,6	370
S	Başkalarından saygı görme	196	53	174	47	370
G	İnsan kaynakları ve beşerî sermaye	198	53,5	172	46,5	370
K	Anlam yaratma	238	64,3	170	45,9	370
K	Keşfetme	201	54,3	169	45,7	370
A	Vatandaşlık	213	57,6	157	42,4	370
G	Ayrımcılık	216	58,4	154	41,6	370
K	Yaratıcılık	227	61,4	143	38,6	370
S	Özgüven kazanma	241	65,1	127	34,3	370
S	Başarı	243	65,7	127	34,3	370
S	Özsaygı	246	66,5	124	33,5	370
K	Ulusal veya uluslararası ün (örgütsel sınırları aşma)	246	66,5	124	33,5	370
K	Bilimsel keşifler, icatlar ve teknolojik gelişmeler	246	66,5	124	33,5	370
K	Anlayış ve empati	200	54,1	121	46,4	370
S	Tanınma/takdir	258	69,7	112	30,3	370
G	Güvenli bir çevrede yaşamak	266	71,9	104	28,1	370
K	Kendini gerçekleştirme	267	72,2	103	27,8	370
K	Bütüncülük	268	72,4	102	27,6	370
G	İnsan hakları ve hukuk kuralları	270	73	100	27	370
G	Düzenli ekonomik duruma sahip olma	272	73,5	98	26,5	370

İhtiyaç basamakları	İhtiyaç Basamakları Alt Bileşenleri	Proje 'de yok		Proje 'de var		Toplam
		n	%	n	%	
K	Sanat ve estetik	282	76,2	88	23,8	370
K	Doğaçlama/kendiliğindenlik	283	76,5	87	23,5	370
K	Önyargıların giderilmesi	290	78,4	80	21,6	370
G	İyi olma hali	291	78,6	79	21,4	370
S	İtibar/onur	291	78,6	79	21,4	370
A	Duyarlılık	301	81,4	69	18,6	370
A	Sosyal/spor kulübüne ya da derneğine katılma	307	83	63	17	370
G	Fiziksel sağlık	313	84,6	57	15,4	370
S	Bağımsızlık	317	85,7	53	14,3	370
G	Vücut güvenliği	323	87,3	47	12,7	370
G	Korkusuz yaşama özgürlüğü	334	90,3	36	9,7	370
A	Aile ilişkileri/bağları	343	92,7	27	7,3	370
G	Doğal kaynaklar	350	94,6	20	5,4	370
A	Duygusal yakınlık	352	95,1	18	4,9	370
A	Şefkat gösterme ve görme	355	95,9	15	4,1	370
K	Ahlak/erdem/etik	355	95,9	15	4,1	370
K	Aşkınlık/üstünlük	356	96,2	14	3,8	370
G	Doğal afet/iklim değişikliği	358	96,8	12	3,2	370
A	Sevgi/aşk	361	97,6	9	2,4	370
F	Beslenme eksikliği ya da sağlıklı ve temiz besine erişim	363	98,1	7	1,9	370
F	Egzersiz yapma	363	98,1	7	1,9	370
F	Temiz suya erişim	366	98,9	4	1,1	370
F	Uygun bir barınağa sahip olma	368	99,5	2	0,5	370
G	Özel mülkiyet	368	99,5	2	0,5	370
G	Sigortalı olma	368	99,5	2	0,5	370
F	Nefes almak ya da hava kalitesi	369	99,7	1	0,3	370
F	Üreme	369	99,7	1	0,3	370
A	Duygusal veya cinsel yakınlık	369	99,7	1	0,3	370
F	İçdenge/özdenge	370	100	0	0	370
F	Yeterli uyku alma	370	100	0	0	370
F	Fiziksel yakınlık ya da seks	370	100	0	0	370
F	Her mevsim için uygun şekilde giyinebilme	370	100	0	0	370
F	Biyolojik boşaltım	370	100	0	0	370

TARTIŞMA

Erasmus+ projelerinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde proje sayısının her yıl arttığı görülmektedir. Bu artış Covid-19 pandemi sürecinde de azalmamış aksine artış göstermiştir. Erasmus+ projeleri AB'nin özellikle değersel değişimi, AB vatandaşlık bilinci ve son dönemde çevre ve iklim değişiklikleri uygulamalarının temel fonlayıcısı olarak yer almaktadır (Ferreira-Pereira, 2021, ss. 70). Ferreira-Pereira, Erasmus+ programını ayrıca uluslararası ilişkiler ve diplomatik ilişkiler sürecinde “yumuşak güç” olarak tanımlamaktadır. Diğer projelerden farklarından bir tanesi hedef kitleyi yalnızca “öğrenci” olarak değil “öğrenici” olarak tanımlamasıdır. Bu bağlamda Avrupa’da değişim için yaş gruplarından ve öğrenim düzeylerinden bağımsız olarak tüm kitleyi hedefleyen önemli uygulama araçlarından biridir. Araştırma dönemini içeren Erasmus+ projelerinin temel felsefesini oluşturan 2012’de yayınlanan Erasmus Manifestosu’nda dezavantajlı gruplara ulaşmak önemli hedeflerden bir tanesidir. Bu dezavantajlı gruplar içerisinde de göçmenler yer almaktadır.

Sırasıyla en fazla Erasmus+ projesi koordinatörlüğü yapan ülkeler İspanya, Almanya, Fransa, Polonya, Türkiye olup Almanya ve Polonya dışındaki ülkeler Akdeniz ülkesidir. Göçmenlere yönelik Erasmus projelerinin tüm projeler içerisindeki dağılımı incelendiğinde Yunanistan ve İtalya’da Erasmus+ projeleri içerisinde önemli önceliklerinden bir tanesinin göçmen/göçmenlik olgusudur. Yunanistan’daki 2014-2020 yılları arasındaki tüm Erasmus+ projelerinin %15,4’ünü göçmenlere yönelik projeler oluştururken Yunanistan’ı sırasıyla İtalya %15,1, Portekiz, İspanya, Türkiye, Fransa izlemektedir (Tablo 22). Türkiye ve Fransa’da göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin öncelenmesi diğer Akdeniz ülkelerine görece daha azdır.

Tablo 22:Tüm Erasmus+ Projeleri ve Araştırma Kapsamına Alınan Projelerin Ülke Karşılaştırması

	Proje Kapsamı		Yüzde
	Tüm Projeler (n)	Göçmen Odaklı Projeler (n)	
İspanya	19003	1533	8,1
Fransa	14836	831	5,6
Türkiye	9941	741	7,5
İtalya	9475	1427	15,1
Yunanistan	3906	602	15,4
Portekiz	3310	325	9,8

Erasmus+ proje türlerinde hem tüm projeler hem de Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı projelerde en çok öne çıkan tür gençlik projeleridir (Tablo 8 ve 12). Göçmenlere

yönelik gençlik projelerinde daha çok göçmen gençlerin demokrasi, AB vatandaşlığı, entegrasyon ve uyum çalışmalarına odaklanılmaktadır. Bazı projelerde özellikle Suriyeli genç göçmenler aktif katılım sağlamışlardır. Örneğin İspanya'nın koordinatörlüğünde 2016 yılında yapılan proje Macaristan, Estonya, Makedonya Cumhuriyeti, İspanya, Türkiye, Polonya, Almanya ve Bulgaristan'dan gelen, çoğunluğu öğrenci olan, bazıları işsiz, bazıları göçmen ve bir Suriyeli mülteci olan, genellikle kırsal kesim ve küçük kasabalardan gelen 42 katılımcıdan (33 genç ve 9 gözetmen) oluşmaktadır (Erasmus Project Result Platform, 2016a). Projede Avrupa değerleri ile tanışma ve uygulama, Avrupa'daki göç dünü, bugünü ve yarını, nedenleri ve mülteci krizi analizleri yapılmıştır. Avrupa temelleri üzerine temellendirilmiş barışçıl bir entegrasyonun sanatsal çalışmalar ile ifade edilmesi hedeflenmiştir.

Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı projelerde ikinci en fazla olan proje türüyle beraber farklılaşma başlamaktadır. Tüm Erasmus+ projelerinde ikinci sırada en yüksek dağılım “Mesleki Eğitim Öğrenici ve Personel Hareketliliği” projeleri iken, Akdeniz ülkelerindeki göçmen odaklı projelerde ise “Okul Eğitimi Personel Hareketliliği” projeleri yer almaktadır. “Mesleki Eğitim Öğrenici ve Personel Hareketliliği” projeleri daha çok mesleki eğitime yönelik faaliyet gösteren meslek liselerini ve meslek eğitimi veren diğer kuruluşlarının odağında yer alırken okul eğitimi personel hareketliliği projeleri daha çok ilköğretim programlarını kapsamaktadır. Özellikle göçmen kökenli ilköğretim öğrencilerinin okul yaşamına katılımını ve entegrasyonu sağlamak için “okul eğitimi personel hareketliliği” projeleri önemli araca dönüşmüştür. Buna İspanya koordinatörlüğündeki 2015-1-ES01-KA101-014401 (EPRP, 2015a), 2017-1-ES01-KA101-036828 (EPRP, 2017a), 2016-1-ES01-KA201-025145 (EU EPRP, 2016b), 2016-1-ES01-KA219-025431 (EPRP, 2016c) numaralı projeler, Slovenya koordinatörlüğündeki 2016-1-SI01-KA101-021477 (EPRP, 2016d), 2017-1-SI01-KA101-035359 (EPRP, 2017b) 2017-1-SI01-KA101-035307 (EPRP, 2017c) numaralı projeler ve Kıbrıs koordinatörlüğündeki 2018-1-CY01-KA101-046783 (EPRP, 2018) numaralı iyi uygulama örneği olan projeler olarak gösterilebilir.

Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı projelerde bir öne çıkan proje türü de “yetişkin eğitimi personel hareketliliği” projeleri türü olup bu tür tüm projeler içerisinde %2,7'lik bir kısmı oluşturarak yedinci sırada yer almaktadır. Görüldüğü üzere göçmenlere yönelik yetişkin eğitimi Erasmus+ öncelikleri arasında yer almakta ve bu bağlamda Erasmus+ programı önemli bir eğitim fonu olarak da karşımıza çıkmaktadır. Göçmenlere yönelik yükseköğretim programlarını kapsayan projelere çok az yer verilmiştir. Bu durum ya göçmen öğrencilerin üniversitelerde az olması ya da göçmen olgusunun üniversite eğitimi içerisinde önemli bir

sorunsal olmaması ya da bir başka seçenek olarak da üniversitedeki çalışanların bu duruma ilgi göstermemesi ile açıklanabilir. Bu kapsamda var olan projelerdeki hedefler içerisinde göçmenlik olgusu başat ve sadece göçmenliğe odaklanan bir yaklaşım içerisinde değil bir bütünselliğin içerisinde. Örneğin Çukurova Üniversitesi koordinatörlüğünde 2014 yılında yapılan öğrenci ve personel değişimini içeren projede Almanya'daki ve Finlandiya'daki göçmenlere yönelik entegrasyon çalışmaları seminer atölye çalışmasında örnek uygulama olarak yer almıştır (EPRP, 2014).

Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı Erasmus+ projelerinin yıllara göre bütçe dağılımına bakıldığında 2014 yılından 2015 yılına doğru bir azalma eğilimi göstermiş sonraki yıllarda artış göstermiştir (Tablo 10). Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı Erasmus proje bütçelerinin tüm Erasmus+ proje bütçelerine göre oranı incelendiğinde özellikle Suriye iç savaşının küresel çapta etkisinin görülmeye başlandığı 2015 yılı sonrasında tüm Erasmus+ projeleri içerisindeki bütçe oranı ve bütçe tutarı artmıştır. Bu durum Avrupa ülkelerine yerleşen Suriyeli göçmenlere yönelik yapılacak olan faaliyetler için Erasmus+ programında bir kaynak olarak görüldüğünü göstermektedir. 2019 yılı itibarıyla uluslararası çalışmalar tamamlandığından daha çok ulusal ve yerel çalışmalar hız kazandığından göçmenlere odaklı projelerin bütçe oranları düşmeye başlamıştır.

Tablo 23: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus Proje Bütçelerinin Tüm Erasmus Proje Bütçelerine Göre Oranı

Yıl	Tüm Erasmus Projeleri Bütçe	Akdeniz ülkelerinde göçmen odaklı Erasmus projeleri Bütçe	%
2014	1393069175	23085630	1,7
2015	1680256000	21341908	1,3
2016	1880992478	69007626	3,7
2017	2153511865	76164071	3,5
2018	2518887021	78712368	3,1
2019	3117915860	89245521	2,9
2020	3578380087	99401455	2,8
Toplam AB Hibe Tutarları	16323012485	456958578	2,8

Göç nedenlerini Maslow'un teoremi bağlamında analiz eden sistemik çalışmalardan dan bir tanesi de Dohlman vd (2019) yılında hekimlerin yurt dışına göç nedenlerini incelediği çalışmadır. Bu çalışmada hekim göçlerinde en önemli ihtiyaçların kendini gerçekleştirme (n=18) olduğu, bunu güvenlik ihtiyacı (n=12), saygı ihtiyacı, ait olma ve fizyolojik ihtiyaçlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Hekim göçlerinin analiz ettiği bu çalışmalarda bizim çalışmamızdakine benzer biçimde ihtiyaçların birleşik biçimde birden fazla basamağa aynı anda hitap ettiği saptanmıştır. Güvenlik, saygı ve kendini gerçekleştireme basamaklarının genelde birlikte yer aldığı saptanmıştır (Dohlman et al., 2019).

Bennici (2011) tarafından yapılan Aden Körfezinde korsanlık olaylarını MİHT ile temellendirilen çalışmada özellikle de fizyolojik yoksunlukların giderilmemesi durumunda, terör örgütlerinin bu yoksunlukları gidermeye odaklanarak kişilerde ait olma duygularını da geliştirdiğini ifade etmektedir. Bu durum terörizmin artmasına neden olabileceğini bu nedenle ABD'nin özellikle Somali'de fizyolojik ihtiyaçların giderilmesine yönelik çalışmalar yapması gerektiğini ifade etmektedir. Bu kapsamda Bennici ABD tarafından yapılan proje ve yardımların öncelikli olarak fizyolojik ihtiyaçlara odaklanması gerektiğini ifade etmektedir (Bennici, 2011). Türkçe'de bu duruma ilişkin fizyolojik ihtiyaçlarının giderilmesi durumunda kişilerdeki aitlik hissinin geliştiğine ilişkin "Gavurun ekmeğinin yiyen kılıcını sallar." atasözü yer almaktadır. Avrupa Birliği'ndeki Erasmus+ projelerinin bu bağlamda fizyolojik ihtiyaçlara odaklanmadığı çünkü göçmenler gittikleri ülkelerde ulusal ve yerel yönetimler tarafından bu ihtiyaçlar giderildiğinden gerek duyulmamıştır. Ancak ait olma ihtiyacına yönelik projelere daha çok odaklanılmıştır.

Türkiye'de Erasmus+ programı ve sonuçları ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde büyük bir kısmını öğrenci değişimlerinin etkinliği ve öğrenici deneyimlerinden aktarılanları içerdikleri saptanmıştır olup bu yayınların büyük kısmı üniversite öğrencilerinin değişimini içermektedir (Tablo 24).

Tablo 24: Türkiye’de Erasmus+ Programı ve Sonuçları ile ilgili Yapılan Makalelerin Dağılımı (WOS İndeksi)

Yazarlar	Amaç	Alıntılanma Sayıları, Tüm Veri Tabanları Times Cited, All Databases	Yayın Yılı	WOS Kategorileri
(Ozkan & Mutdogan, 2018)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	3	2018	Art
(Gunduz, 2018)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2018	Area Studies
(Gokten & Emil, 2019)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	3	2019	Education & Educational Research
(Yagci et al., 2013)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2013	Education & Educational Research
(Unver et al., 2021)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2021	Nursing
(Unlu, 2015)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	5	2015	Education & Educational Research
(Unver, 2007)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	4	2007	Education & Educational Research
(Yagci et al., 2007)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	6	2007	Education & Educational Research
(Fidan & Karatepe, 2021)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2021	Education & Educational Research
(Sener & Gun, 2019)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2019	Linguistics
(Bozkaya & Aydin, 2010)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2010	Communication
(Aslan & Jacobs, 2014)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	13	2014	Education & Educational Research
(Yildirim & Ilin, 2013)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	4	2013	Education & Educational Research
(Tuzun & Mede, 2016)	Erasmus personel değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	1	2016	Social Sciences, Interdisciplinary
(Cantez & Atar, 2021)	Erasmus gençlik hareketli değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2021	Linguistics
(Mirici, 2019)	Dil öğretimi programının değerlendirilmesi	7	2019	Education & Educational

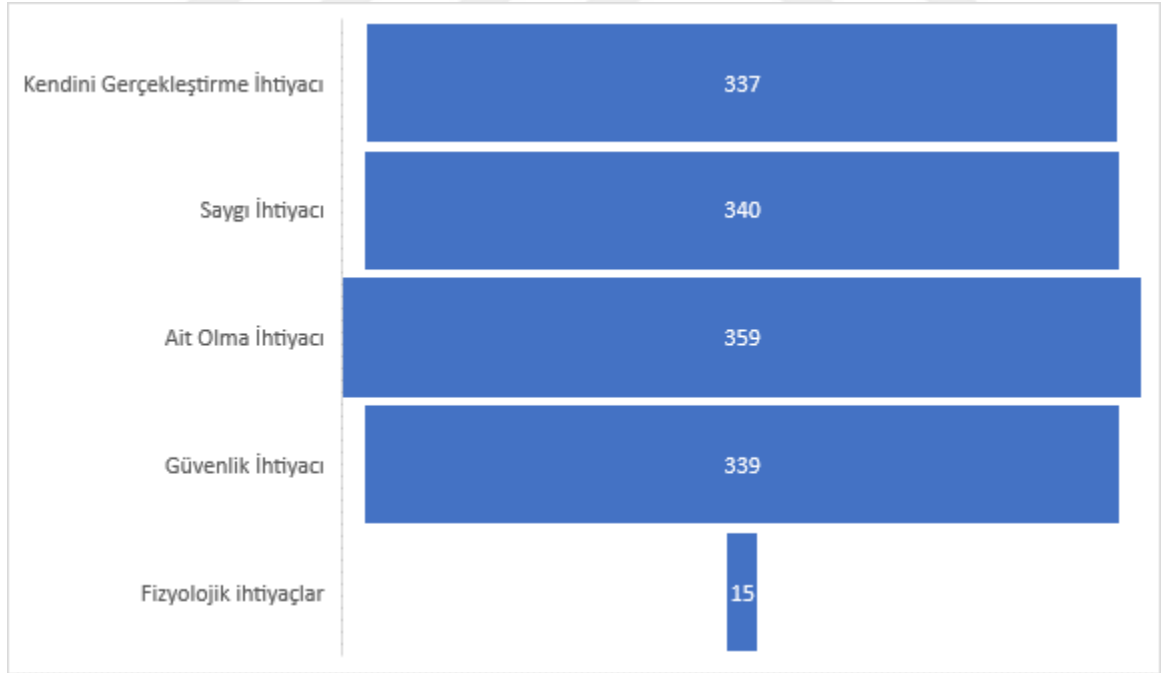
Yazarlar	Amaç	Alıntılanma Sayıları, Tüm Veri Tabanları Times Cited, All Databases	Yayın Yılı	WOS Kategorileri
				Research
(Aksoy, 2018)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	3	2018	Communication
(Ersoy, 2013)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	13	2013	Education & Educational Research
(Lopez-Nores et al., 2022)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	1	2022	Chemistry, Multidisciplinary; Engineering, Multidisciplinary; Materials Science, Multidisciplinary; Physics, Applied
(Boyacı, 2011)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	11	2011	Education & Educational Research
(Kucukcane & Akbasli, 2021)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri.	1	2021	Education & Educational Research
(Aksezer et al., 2022)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2022	Education & Educational Research
(Tatar et al., 2019)	Erasmus hareketlilik programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	9	2019	Medicine, General & Internal
(Karadag, 2022)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	0	2022	Education & Educational Research
(Ciftci, 2020)	Erasmus Programı hareketliliğinin etkililiği	3	2020	Humanities, Multidisciplinary
(Demirkol, 2013)	Erasmus öğrenci değişimi programının etkinliği ve öğrenci deneyimleri	5	2013	Anthropology; Multidisciplinary Sciences; Social Sciences, Interdisciplinary

Araştırmamızda fizyolojik ihtiyaçlara yönelik proje sayısı tüm projelerin (n=15) %4,1'ini oluşturmaktadır. Göçmenlere yönelik ihtiyaçların giderilmesi merkezi hükümet ve yerel hükümetlerin faaliyetleri kapsamında yer alması Erasmus projelerinin içerikleri ve amacı ile doğrudan örtüşmemesi daha maliyetli projeler olma potansiyel taşıması gibi nedenler olabileceği gibi göçmenlerin de gerçekten bu konuda ihtiyaçlarının az olabileceği ile de açıklanabilir. Sınırlı sayıdaki fizyolojik ihtiyaçların giderilmesine yönelik projelere bakıldığında “beslenme eksikliği ya da sağlıklı ve temiz suya erişim” ve “egzersiz yapma” alt bileşenlerinin öne çıktığı görülmüştür. Bu ihtiyaçların giderilmesi de daha çok yerel

yönetimlerin ve merkezi yönetimlerin görevleri içerisinde yer almaktadır. Özellikle mülteciler de fizyolojik ihtiyaçlar önemli bir sorundur fakat kamplarda ve ilk karşılama merkezlerinde uluslararası örgütler ve hükümetler tarafında bu ihtiyaçlar karşılanmaktadır. Fizyolojik ihtiyaçlara odaklanan ve komisyon tarafından iyi uygulama örneği seçilen Kıbrıs koordinatörlüğünde yürütülen projede temel insan hakları ve iklim değişikliği sürecindeki değişimlerin temiz suya erişim ve beslenme kıtlığı bağlamında tartışılmıştır (EPRP, 2015b). Bu sorunların göç hareketliliklerini artırabileceğini ve göçmenlerin doğal kaynaklara ve su-besin gibi temel ihtiyaçlara ulaşımını zorlayacağını ele almıştır.

Fizyolojik ihtiyaçlar dışındaki ihtiyaçlar birbirine yakındır. Sadece ait olma ihtiyacına yönelik projeler diğer ihtiyaçlara yönelik projelere görece olarak daha yüksek çıkmıştır. Fizyolojik ihtiyaçlar dışındaki tüm ihtiyaçlara yönelik Erasmus+ projeleri % 90'ın üzerindedir. Maslow'a göre üst ihtiyaçlara yönelik talep bir alttakinden daha azdır. Bu yüzden ihtiyaçları hiyerarşisi piramit şeklindedir. Fakat burada ortaya şekil bir piramitten ziyade kısa saplı bir kadehi anımsatmaktadır (Şekil 5). Bu dağılım biçim açısından MİHT ile örtüşmemektedir.

Şekil 6: Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinin MİHT'e göre Dağılım Grafiği

Araştırma kapsamındaki projelerin ihtiyaçlar kümesine göre dağılımında bir projenin birden fazla ihtiyaca yöneldiği saptanmıştır. Bu bağlamda projeler geniş spektrumlu bir yaklaşım içerisinde yer aldıkları, kapsayıcılıkları ve etki alanlarının ve etki alanlarındaki hedef kitlelerinin geniş olduğu söylenebilir. Projelerin genel olarak ihtiyaçlar basamağına

göre hiyerarşik sıralandığı yani aradaki ihtiyacın sınırlı atlandığı (sadece 15 projede) saptanmıştır. Bütün ihtiyaç basamaklarını içeren 12 proje bulunmaktadır. Bu bağlamda Yunanistan tarafından 2018 yılında yürütülen 590807-EPP-1-2017-1-EL-SPO-SSCP (EPRP, 2018b) kodlu projede spor bir araç olarak kullanılmıştır. Söz konusu projede göçmen gençlerin ve çocukların egzersiz, vücudun sağlıklı gelişimi, entegrasyon ve sosyal içerme, yeni spor becerilerinin geliştirilmesi, yeteneklerinin ve potansiyellerini keşfetmelerinin sağlanması hedefleyerek MİHT'in 5 basamağını da içermiştir. İncelenen projeler içerisinde en sık yer alan proje tasarımı, “güvenlik, ait olma, saygı ve kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarını” içerecek şekildedir ve bu dört ihtiyaçtan herhangi birine ihtiyaç duyan hedef kitleyi içerdiği görülmektedir. Örneğin 2019 yılında Yunanistan koordinatörlüğünde yürütülen 16950 Euro'luk küçük bütçeli projelerden biri olan 2019-2-EL02-KA105-005046 (EPRP, 2019) kodlu gençlik hareketliliği projesi kapsamında gençlerin demokrasi, eşitlik, aktif vatandaşlık, arkadaşlık ilişkileri, farklı topluluklarla iletişim becerilerini geliştirmesi ve empati becerilerini geliştirmesi, farklı olana karşı önyargının azaltılması ve farklılıklara saygı becerilerini geliştirmeyi içeren aktif öğretim tekniklerinin kullanıldığı projedir. Bu projede katılımcıların seçiminde göçmen gençler de hedef alınmış olup aynı zamanda öğretim sürecinde göçmenlik olgusu üzerinden vaka çalışmaları yürütülmüştür.

Göçmen odaklı Erasmus+ projelerinde güvenlik ihtiyacının giderilmesine yönelik projeler en çok yer alan üçüncü sıradaki ihtiyaç kategorisidir. Yapılan projeler bu kapsamda alt kategoriler bağlamında değerlendirildiğinde eşitlik, istihdam, insan kaynakları, ayrımcılık, güvenli bir çevrede yaşamak ihtiyaçlarını önceleyen projelerin daha fazla yer aldığı saptanmıştır. Maslow güvenlik ihtiyacını tanımlarken adaletsizlik, haksızlık ve tutarsızlığın giderilmesini güvenlik ihtiyacının yapıtaşı olarak görmüştür. Suriye iç savaşı nedeniyle 2015'te başlayan büyük göç hareketinden sonraki ilk yıl olan 2016'da Portekiz'in yürüttüğü 2016-1-PT02-KA105-003218 (EPRP, 2016e) kodlu iyi uygulama örneği seçilen proje örnek verilebilir. Bu proje daha çok güvenlik ihtiyacına odaklanmıştır. Proje faaliyetleri kapsamında temel odak yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve radikalleşmeyle mücadeledir. Proje yürütülme sürecinde gönüllü gençlik grupları tarafından çevrim içi ve yüz yüze kampanyalar gerçekleştirilmiştir.

Erasmus projelerinin temelinde AB vatandaşlığı ve Avrupalı olma bilinci yatmaktadır. Sadece göçmenler için değil tüm Avrupa birliğini içine alacak şekilde tasarlamıştır. Bu kapsamda göçmen odaklı projelerde de Avrupa birliği değerleri, Avrupa uyumluluğunu geliştirmeye yönelik projeler yapılmıştır. Entegrasyon, sosyal uyum, katılım gibi kavramlar

%84,6'sında öne çıkmıştır. Projelerde iş ve mesleki yaşam ilişkilerini düzenlemeye yönelik projeler ait olma ihtiyacının önemli bir alt bileşeni olarak karşımıza çıkmakta olup araştırma kapsamındaki projelerin %57'si bu ihtiyacı gidermeyi hedeflemektedir.

Proje özetlerinde en sık kullanılan ilk 100 kelimeye kelime bulutu aracılığıyla bakıldığında öğrenme, kültür, bilgi, gelişim, okul kavramları merkezden daha dışardadır. Okul, öğretmen, sosyal kavramlarının birbirlerine daha yakın kümelerde yer almaktadır. Öğrenci, değişim, öğrenim kavramlarının birbirlerine daha yakın kümededirler. Eğitim, katılım, Avrupa ve gençlik kavramlarının yine aynı kümede birbirleri ile ilişkili kavramlar oldukları saptanmıştır. Göç ile ilgili kelimeler merkez noktadan uzakta bulunmaktadır. Bu açıdan İpek'in (2022) metin madenciliği aracılığıyla göç çalışmalarında duygu analizi yaptığı yüksek lisans tezine değinilebilir. İpek (2022) göç ve göçmenlikle ilgili kelimelerin ayrımcılığı çağrıştırmaları nedeniyle negatif anlamı kelimeler olduğunu belirtmiştir. Bu açıdan burada bu kelimelerin daha az yer alması Erasmus+ proje tasarımlarında dikkat edilen bir unsur olabilir.

Göçmen odaklı Erasmus+ projelerinde saygı ihtiyacını giderilmesine yönelik projeler en çok yer alan ikinci sıradaki ihtiyaç kategorisidir. Yapılan projelere saygı ihtiyacının alt bileşenleri kapsamında bakıldığında yeterlilik-beceriler ya da birey veya kurumların kapasitesi, beceride uzmanlaşma, başkalarından saygı görme/ hoşgörü ihtiyaçlarını önceleyen projeler daha çok öne çıkmaktadır. Özellikle gençlik projelerinde dezavantajlı gençlerin yeterliliklerini ve kapasitelerini artırma, beceride uzmanlaşmalarının önünü açma yönünden kişisel ve mesleki gelişimi hedefleyen projeler çoğunluktadır. Bu dezavantajlı gençler arasında göçmenler de sıralanmaktadır.

Kendini gerçekleştirme ihtiyacının alt bileşenlerine bakıldığında araştırma kapsamındaki projelerde anlayış ve empati, anlam yaratma, keşfetme, yaratıcılık bileşenlerinin öne çıktığı görülmüştür. Erasmus manifestosunda ve program rehberinde yaratıcılık, empati, inovasyon, farkındalık kavramları Erasmus programını öncelikleri arasında olduğunu göstermektedir.

Tüm ihtiyaç basamaklarının alt bileşenlerine bakıldığında araştırma kapsamındaki projelerde sırasıyla en çok herhangi bir yere, sosyal statüye veya sosyal çevreye ait olma; yeterlilik-beceriler ya da birey veya kurumların kapasitesi; arkadaşlık, insanlarla sosyal ilişki/etkileşim; iş ve mesleki yaşam ilişkileri, beceride uzmanlaşma bileşenlerine yer verilmiştir. Ait olma ihtiyacı ve saygı ihtiyacının giderilmesine yönelik projeler öne plana çıkmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışmada insanın temel ihtiyaçlarını ve varoluşsal özelliklerine odaklanan ve bunu bir hiyerarşi, bunu bir alt üst ilişkisi bağlamında değerlendiren bir motivasyon teorisi olan MİHT çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamındaki sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

- Tüm Erasmus+ projelerinin %54'ünü İspanya, Almanya, Fransa, Polonya, Türkiye, İtalya koordinatörlüğünü yaptığı projeler oluşturmaktadır. Bu 6 ülkenin Erasmus+ projelerinde baskın oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- Çalışmada Akdeniz ülkelerinin koordinatörlüğünde yapılan 6313 göçmen odaklı proje tüm Erasmus projelerinin %4,1'ini oluşturduğu sonucun ulaşılmıştır.
- İspanya, İtalya, Fransa, Türkiye, Yunanistan en fazla göçmen odaklı Erasmus+ projesi yapan ülkelerdir. Bu ülkeler tüm göçmen projelerin %72'sinde koordinatör olarak yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer Akdeniz ülkelerinin yeterli sayıda göç projelerinde koordinatör olarak yer almamaktadırlar.
- Göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinde yaklaşık %50'sini gençlik projeleri oluşturmaktadır. Mesleki eğitim ve yükseköğretim projelerine düşük oranda yer verildiği sonucuna varılmıştır.
- Özellikle 2015 yılıyla Suriye İç Savaşı kaynaklı göçlerin ivmelenmesiyle göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin bütçelerinin de artış göstermiştir. Erasmus+ 2015 yılından (21341908 Euro) 2020 yılına (99401455 Euro) bütçe değişimi %466 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Akdeniz Ülkelerinde Göçmen Odaklı Erasmus+ Projelerinde migration, refugee gibi ayrımcılık ve negatiflik çağrıştıran kelimelerin kelime bulutunun merkezinde yer almadığı saptanmıştır.
- Göçmenlere yönelik projeler sırasıyla ait olma, güvenlik, saygı, kendini gerçekleştirme ve fizyolojik ihtiyaçların giderilmesini yönelik olduğu saptanmıştır. Çalışma doğrultusunda MİHT'in görselleştirmesi tekrardan uyarlandığında piramit yerine kadeh şeklini aldığı saptanmıştır.
- Maslow'un teorisinin ikincil perspektifi olan bir ihtiyacı gidermeden diğer ihtiyaç oluşmaz önermesi bu bağlamda sorgulanmış ve projelerin bir projenin birden fazla ihtiyaca odaklandığı ve hiyerarşik anlamda atlamalar olan projeler

saptanmıştır. Bu atlamalara örnek olarak bazı projelerde ait olma ihtiyacı ve kendini gerçekleştirme ihtiyacı olan projeler oluşmuştur. Aradaki saygı ihtiyacı atlanmıştır. Bu durumu proje tasarımından kaynaklanan bir yanılsama olabileceği gibi aslında arada atlanan ihtiyacın olmamış giderilmiş olabileceği de varsayılabilir. Projeleriel olarak şu söylenebilir ki MİHT hem ihtiyaçlar içeriği hem tasarımı hem de hiyerarşik bağlamda Erasmus+ projeleri, teori ile uyumlu bir yaklaşım sergilemektedir.

ÖNERİLER

Çalışmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur:

- Bu çalışmanın proje partnerleri ve yararlanıcıları ile görüşmeler yapılarak sonuçlar ve çıktılar bağlamında da analiz edilmesi gerçekten hangi ihtiyacın giderildiğinin daha şeffaf ve sonuçsalıcı bir yaklaşım ile görmemize olanak sağlayacaktır.
- Göç rotasındaki Malta, Tunus, Cezayir, Fas'ta da göçmenlere yönelik Erasmus+ projelerinin sayısının artırılması gerekmektedir.
- Proje içerikleri bağlamında konu ve kapsam haritası yapılarak projeler arasındaki entegrasyonun sağlanarak proje sonuçlarının yaygınlaştırılması artırılabilir. Bu bağlamda tekrarlayan projeler ve farklı gerekçelerden dolayı başarısız olan projelerin sayısının azaltılması sağlanabilir.
- Yükseköğretim kurumları tarafından göçmenlere yönelik projelerin sayısının ve üniversitelerin daha aktif olabileceği göçmenlere yönelik projelerin niteliğinin artırılması gerekmektedir.
- Gelecekte yapılacak olan çalışmaların sadece koordinatör Akdeniz ülkelerini değil aynı zamanda partner Akdeniz ülkelerini de içerecek şekilde gerçekleştirilmesi çalışmanın gücünü ve kapsayıcılığını arttıracaktır.
- Gelecek çalışmalarda yapılacak bir başka öneri de seçilmiş projelerin yürütücüleri ile derinlemesine görüşme yapılarak proje sonuçlarının etkinliğini de değerlendirebilir.
- Proje sonuçlarının yaygınlaştırılması ve kullanılabilirliğini arttırmak amacıyla göç çalışmaları yürüten eğitim kurumları ve düşünce kuruluşlarıyla aktif çalışmalar yaptırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksezer, E. A., Yagmur, K., & Van de Vijver, F. J. R. (2022). Informal learning experiences of Turkish sojourners in Europe: An exploration of their intercultural competence within the Erasmus student exchange scheme [Article]. *International Review of Education*, 68(1), 33-54. <https://doi.org/10.1007/s11159-022-09939-9>
- Aksoy, Z. (2018). The Idea of Europeanness: Perceptions of Erasmus Students in Turkey and The Netherlands [Article]. *International Journal of Communication*, 12, 2851-2872. <Go to ISI>://WOS:000457602100057
- Aslan, B., & Jacobs, D. B. (2014). Erasmus Student Mobility: Some Good Practices According to Views of Ankara University Exchange Students [Article]. *Journal of Education and Future-Egitim Ve Gelecek Dergisi*(5), 57-72. <Go to ISI>://WOS:000219052600006
- Avcı, G., & Kirişci, K. (2006). Turkey's immigration and emigration dilemmas: Regional background paper on major migration systems'. workshop 'Migration and Development Challenges: Perspectives from the South', Bellagio,
- Baldwin-Edwards, M. (2005). *Migration in the Middle East and the Mediterranean*. Global Commission on International Migration Geneva.
- Bennici, J. (2011). *Maslow's Hierarchy of Needs: A failed state and Somali piracy threat assessment: Criminal deviance or maritime terrorism*. Georgetown University.
- Berl, R. L., Williamson, N. C., & Powell, T. (1984). Industrial salesforce motivation: A critique and test of Maslow's hierarchy of need. *Journal of personal selling & sales management*, 4(1), 32-39.
- Biasutti, M., Concina, E., Frate, S., & Delen, I. (2021). Teacher Professional Development: Experiences in an International Project on Intercultural Education [Article]. *Sustainability*, 13(8), 16, Article 4171. <https://doi.org/10.3390/su13084171>
- Blumi, I. (2013). *Ottoman refugees, 1878-1939: migration in a post-imperial world*. A&C Black.
- Boyacı, A. (2011). Erasmus Exchange Students' Comparative Views on Classroom Management in Turkey and in Their Country (Anadolu University Case) [Article]. *Egitim Ve Bilim-Education and Science*, 36(159), 270-282. <Go to ISI>://WOS:000286914500020
- Bozkaya, M., & Aydin, I. E. (2010). Intercultural Communiation Apprehension: The Case of Anadolu University for the Erasmus Student Exchange Program [Article]. *Istanbul*

Universitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 1(39), 29-42. <Go to ISI>://WOS:000409660500003

- Cantez, K., & Atar, C. (2021). Investigating the contribution of the European Union Erasmus+ youth exchange project to foreign language learning [Article]. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 7(1), 259-276. <https://doi.org/10.32601/ejal.911281>
- Carretié, L., Hinojosa, J. A., Mercado, F., & Tapia, M. (2005). Cortical response to subjectively unconscious danger. *Neuroimage*, 24(3), 615-623.
- Chirlesan, D., & Chirlesan, G. (2018, Nov 09-10). Using Artistic Disciplines For Educational And Social Inclusion. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences* [Edu world 2018 - 8th international conference]. Edu World 8th International Conference, Pilesti, Romania.
- Ciftci, A. (2020). Impact of Historic Environments on Child's Cultural Identity and Architectural Heritage Awareness: CATCH (Children-Architects to Create Homes), Erasmus plus Project Experience [Article]. *Historic Environment-Policy & Practice*, 11(2-3), 127-157. <https://doi.org/10.1080/17567505.2020.1750291>
- De Haas, H. (2008). *Irregular migration from West Africa to the Maghreb and the European Union: An overview of recent trends* (Vol. 32). International Organization for Migration Geneva.
- De Haas, H. (2011). Mediterranean migration futures: Patterns, drivers and scenarios. *Global Environmental Change*, 21, S59-S69.
- Demirkol, A. Y. (2013). The Role of Educational Mobility Programs in Cultural Integration: A Study on the Attitudes of Erasmus Students in Turkey toward the Accession of Turkey to European Union [Article]. *Anthropologist*, 16(3), 653-661. <https://doi.org/10.1080/09720073.2013.11891390>
- Desmet, P., & Fokkinga, S. (2020). Beyond Maslow's pyramid: introducing a typology of thirteen fundamental needs for human-centered design. *Multimodal technologies and interaction*, 4(3), 38.
- Dohlman, L., DiMeglio, M., Hajj, J., & Laudanski, K. (2019). Global brain drain: how can the Maslow theory of motivation improve our understanding of physician migration? *International journal of environmental research and public health*, 16(7), 1182.
- EC. (2016). *Erasmus+ Programme Guide* (Vol. 2).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, A better Europe for All (2016a). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2015-3-ES02-KA105-007235> (erişim tarihi: 23.09.2021).

- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, La educación ambiental recurso didáctico que motiva el aprendizaje en un contexto Europeo (2015a). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2015-1-ES01-KA101-014401> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Tú cuentas (2017a). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-ES01-KA101-036828> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Evaluation environment for fostering intercultural mentoring tools and practices at school (2016b). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2016-1-ES01-KA201-025145> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Sports and health. The best way to enjoy learning about Europe (2016c). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2016-1-ES01-KA219-025431> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Kulturna šola- evropska šola (2016c). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2016-1-SI01-KA101-021477> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Različnost nas povezuje (2017b). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-SI01-KA101-035359> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Pogled čez meje migracij (2017c). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-SI01-KA101-035307> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, "Horizon 2020": Responding to the Challenges - Integrating Information and Communication Technology (ICT) into Language Teaching (2018a). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2018-1-CY01-KA101-046783> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Higher education student and staff mobility project (2014). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2014-1-TR01-KA103-005648> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Re-Action (2015b). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2014-1-CY02-KA105-000153> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, YOU'RE HOPE (YRH) (2018b). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2018-1-ES01-KA101-025431> (erişim tarihi: 23.09.2021).

- plus.ec.europa.eu/projects/search/details/590807-EPP-1-2017-1-EL-SPO-SSCP (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, Responsibility of World Citizens (2019), Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2019-2-EL02-KA105-005046> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus Project Result Platform, Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, "Youth for all...all for Humanity" (2016e). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2016-1-PT02-KA105-003218> (erişim tarihi: 23.09.2021).
- Erasmus+, Erasmus Project Result Platform (t.y.). Erişim adresi: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects> (erişim tarihi: 9.10.2021).
- Europe Commission Migration and Home Affairs, International Organization for Migration (t.y.) Erişim adresi: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/international-organization-migration-iom_en (erişim tarihi: 22.03.2023).
- European Commission, About the EMN (t.y.a). Erişim adresi: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/about-emn_en (erişim tarihi: 2.07.2023).
- European Commission, European Migration Forum (t.y.b). Erişim adresi: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-forum-emf_en (erişim tarihi: 2.07.2023).
- European Commission, From Erasmus to Erasmus+: a story of 30 years (2017). Erişim adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_17_83 (erişim tarihi: 01.04.2023).
- European Commission, Labour Migration Platform (t.y.c). Erişim adresi: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/labour-migration-platform_en (erişim tarihi: 2.07.2023).
- Ersoy, A. (2013). Turkish Teacher Candidates' Challenges Regarding Cross-cultural Experiences: The Case of Erasmus Exchange Program [Article]. *Eğitim Ve Bilim-Education and Science*, 38(168), 154-166. <Go to ISI>://WOS:000318743600012
- EU. (2017). *Erasmus+ Programme Annual Report 2015*. P. O. o. t. E. Union.
- Ferreira-Pereira, L. C., & Mourato Pinto, J. (2021). Soft power in the European Union's strategic partnership diplomacy: The Erasmus Plus Programme. *The European Union's Strategic Partnerships: Global Diplomacy in a Contested World*, 69-94.
- Fidan, N., & Karatepe, C. (2021). How Do Erasmus Students Evaluate Their Language Learning Experience Abroad? [Article]. *Eurasian Journal of Educational Research*(93), 51-72. <https://doi.org/10.14689/ejer.2021.93.3>
- Frame, D. (1996). Maslow's hierarchy of needs revisited. *Interchange*, 27(1), 13-22.

- Frontex. (2015). *Annual Risk Analysis 2015*.
http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2015.pdf
- Frontex, How we work (2023b). Erişim adresi: <https://frontex.europa.eu/what-we-do/operations/operations/> (erişim tarihi: 30.06.2023).
- Frontex, Who we are (2023a). Erişim adresi: <https://frontex.europa.eu/about-frontex/who-we-are/tasks-mission/> (erişim tarihi: 30.06.2023).
- Gokten, O., & Emil, S. (2019). Exploring the Effect of Erasmus Program on Cultural Intelligence of University Students [Article]. *Hacettepe Universitesi Egitim Fakultesi Dergisi-Hacettepe University Journal of Education*, 34(3), 769-785.
<https://doi.org/10.16986/huje.2018045609>
- Gunduz, F. F. (2018). Analysis Of International Student Mobility From Turkey Via Erasmus+ Program [Article]. *Ankara Avrupa Calismalari Dergisi-Ankara Review of European Studies*, 17(2), 259-277. <Go to ISI>://WOS:000455461200003
- Haggbloom, S. J., Warnick, R., Warnick, J. E., Jones, V. K., Yarbrough, G. L., Russell, T. M., Borecky, C. M., McGahhey, R., Powell III, J. L., & Beavers, J. (2002). The 100 most eminent psychologists of the 20th century. *Review of General Psychology*, 6(2), 139-152.
- Hammond, T. G. (2015). The Mediterranean migration crisis. *Foreign Policy Journal*, 19(5), 1-12.
- Hamood, S. (2006). *African transit migration through Libya to Europe: the human cost*. American University in Cairo, Forced Migration and Refugee Studies Cairo.
- IOM, Our work (t.y.b). Erişim adresi: <https://www.iom.int/our-work> (erişim tarihi: 22.03.2023).
- IOM, Who we are (t.y.a). Erişim adresi: <https://www.iom.int/who-we-are> (erişim tarihi: 22.03.2023).
- İçduygu, A. (2006). *The labour dimensions of irregular migration in Turkey*.
- İpek, D. (2022). *Metin madenciliği teknikleri ile Akdeniz'de göçün eğilimi: Göç Politikası Enstitüsü örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Jagtenberg, H. (2017). Afrikaner Emigres in Australia: Perception vs. Reality in Human Decision- Making [Article]. *Australasian Review of African Studies*, 38(1), 86-104.
<https://doi.org/10.22160/22035184/aras-2017-38-1/86-104>
- Karadag, S. C. (2022). Investigation of Participation and Willingness to Participate in the Erasmus+ Student Exchange Program in Terms of Some Demographic Variables and

- Personality Traits [Article]. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 51(1), 321-339. <https://doi.org/10.14812/cufej.975653>
- Keyes, C. L. M. (1998). Social well-being. *Social psychology quarterly*, 121-140.
- Khan, H. U., & Khan, W. (2017). Syria: History, The Civil War and Peace Prospects. *Journal of Political Studies*, 24(2).
- Koltko-Rivera, M. E. (2006). Rediscovering the later version of Maslow's hierarchy of needs: Self-transcendence and opportunities for theory, research, and unification. *Review of General Psychology*, 10(4), 302-317.
- Köroğlu B. N. ve Çoban M. (2021). Göçmenlere Yönelik Yapılan Avrupa Birliği Erasmus Plus Ana Eylem 2 Projelerinin Genel Bir Değerlendirmesi Akdeniz Ülkeleri Örneği. *Uluslararası Bilimsel Gelişmeler Kongresi (İCONSAD'21)* içinde (632-646. ss.). ISBN: 978-605-74234-9-8.
- Kucukcene, M., & Akbasli, S. (2021). The Opinions regarding the Program of the Students Going Abroad in the Scope of the Erasmus+ Exchange Program [Article; Proceedings Paper]. *Journal of Qualitative Research in Education-Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*(26), 155-170. <https://doi.org/10.14689/enad.26.7>
- Lindley, J., McCall, L., & Abu-Arab, A. (2013). Visitor or Inhabitant? Addressing the Needs of Undergraduate Transnational Medical Students [Article]. *Journal of Studies in International Education*, 17(1), 79-96. <https://doi.org/10.1177/1028315311431894>
- Lopez-Nores, M., Pazos-Arias, J. J., Golcu, A., & Kavrar, O. (2022). Digital Technology in Managing Erasmus plus Mobilities: Efficiency Gains and Impact Analysis from Spanish, Italian, and Turkish Universities [Article]. *Applied Sciences-Basel*, 12(19), 11, Article 9804. <https://doi.org/10.3390/app12199804>
- Malatinec, T., & Urbancikova, N. (2017, Jun 14-16). Local Public Administration Authorities And Migrant Integration Policy: Evidence From Kosice Region. [20th international colloquium on regional sciences]. 20th International Colloquium on Regional Sciences, Kurdejov, Czech Republic.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4), 370.
- Maslow, A. H. (1954). The instinctoid nature of basic needs. *Journal of personality*.
- Maslow, A. H. (1987). *Motivation and Personality* (3 ed.). Longman.
- Mawere, M., Mubaya, T. R., Van Reisen, M., & Van Stam, G. (2016). Chapter Three Maslow's Theory of Human Motivation and its Deep Roots in Individualism: Interrogating Maslow's Applicability in Africa. *Theory, knowledge, development and politics: What role for the academy in the sustainability of Africa*, 55.

- Meletiou-Mavrotheris, M., Carrilho, A. R., Charalambous, C., Mavrou, K., & Christou, C. (2020). Teacher Training for 'Augmented Reading': The Living Book Approach and Initial Results [Article]. *Education Sciences*, 10(5), 25, Article 144. <https://doi.org/10.3390/educsci10050144>
- Mirici, I. H. (2019). An Erasmus+ project on the use of the EPOSTL by student teachers of English [Article]. *Journal of Language Teaching and Learning*, 9(1), 101-114, Article 6. <Go to ISI>://WOS:000527574100006
- Neuman, W. L. (2014). Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar: 2. Cilt. S. Özge (Çev.). Ankara: Yayınodası Yayıncılık.
- Osemeke, M., & Adegboyega, S. (2017). Critical review and comparism between Maslow, Herzberg and McClelland's theory of needs. *Funai journal of accounting, business and finance*, 1(1), 161-173.
- Ozkan, A., & Mutdogan, S. (2018). Contribution Of Erasmus Programme For Design Students' Life And Education [Article]. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(2), 153-165. <https://doi.org/10.7456/10802100/001>
- Özdem, G. (2013). Yükseköğretim kurumlarında ERASMUS programının değerlendirilmesi (Giresun Üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 61-98.
- Poothullil, J. M. (1992). Maltose: the primary signal of hunger and satiation in human beings. *Physiology & behavior*, 52(1), 27-31.
- Portillo, A. G., da Silva, W. C., & Valdes, L. M. (2018, Jun 20-22). Refugee Intervention: Gaps Between Academic Training And Professional Practice. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences* [Viii international conference on intercultural education and international conference on transcultural health: The value of education and health for a global, transcultural world (eduhem 2018)]. 8th International Conference on Intercultural Education / International Conference on Transcultural Health (EDUHEM), Almeria, SPAIN.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of personality and social psychology*, 69(4), 719.
- Saçmalı, M. H. (2023). Batı'da Barış, Doğu'da Savaş: Pasarofça Antlaşması Sonrası Suriye ve Irak'ta Nizamın Tesisi (1718-1722). *İslam Araştırmaları Dergisi*(49), 7-32.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2003). Research methods for business students. *Essex: Prentice Hall: Financial Times*.

- Sener, S., & Gun, S. (2019). Reflections of Incoming Erasmus+ Exchange Students at a Turkish University Context [Article]. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 5(2), 323-339. <https://doi.org/10.32601/ejal.599613>
- Svoen, B., Dobson, S., & Bjorge, L. T. (2021). Let's talk and share! Refugees and migrants building social inclusion and wellbeing through digital stories and online learning resources [Article]. *International Journal of Inclusive Education*, 25(1), 94-107. <https://doi.org/10.1080/13603116.2019.1678802>
- Taormina, R. J., & Gao, J. H. (2013). Maslow and the motivation hierarchy: Measuring satisfaction of the needs. *The American journal of psychology*, 126(2), 155-177.
- Tatar, I., Huri, E., Selcuk, I., Moon, Y. L., Paoluzzi, A., & Skolarikos, A. (2019). Review of the effect of 3D medical printing and virtual reality on urology training with 'MedTRain3DModsim' Erasmus plus European Union Project [Review]. *Turkish Journal of Medical Sciences*, 49(5), 1257-1270. <https://doi.org/10.3906/sag-1905-73>
- Tay, L., & Diener, E. (2011). Needs and subjective well-being around the world. *Journal of personality and social psychology*, 101(2), 354.
- Tuzun, F., & Mede, E. (2016). The ERASMUS Teaching Staff Mobility: The Perspectives and Experiences of Turkish ELT Academics [Article]. *Qualitative Report*, 21(4), 677-694. <Go to ISI>://WOS:000375112100006
- UNHCR, About UNHCR (t.y.b) Erişim adresi: <https://www.unhcr.org/about-unhcr> (erişim tarihi: 30.04.2023).
- UNHCR, What we do (t.y.a) Erişim adresi: <https://www.unhcr.org/what-we-do> (erişim tarihi: 30.04.2023).
- Union for the Mediterranean, What we do (t.y.a). Erişim adresi: <https://ufmsecretariat.org/what-we-do/> (erişim tarihi: 30.06.2023).
- Union for the Mediterranean, Who we are (t.y.b). Erişim adresi: <https://ufmsecretariat.org/who-we-are/> (erişim tarihi: 30.06.2023).
- United Nations. (2011). *Coastal States of the Mediterranean Sea*. Retrieved 20.03 from https://www.un.org/depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/mediterranean_sea.htm
- Unlu, I. (2015). Teacher Candidates' Opinions on Erasmus Student Exchange Program [Article]. *Educational Sciences-Theory & Practice*, 15(1), 223-237. <https://doi.org/10.12738/estp.2015.1.2176>
- Unver, G. T., Cakiroglu, O. C., Satilmis, I. G., & Seren, A. K. H. (2021). The experiences of nurses who studied abroad with The Erasmus program during undergraduate

- education: A qualitative study [Article]. *Nurse Education in Practice*, 51, 8, Article 102993. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.102993>
- Unver, S. (2007). Intercultural preparatory training for Turkish ERASMUS exchange students [Article]. *Hacettepe Universitesi Egitim Fakultesi Dergisi-Hacettepe University Journal of Education*(33), 219-228. <Go to ISI>://WOS:000256878200021
- Wahba, M. A., & Bridwell, L. G. (1976). Maslow reconsidered: A review of research on the need hierarchy theory. *Organizational behavior and human performance*, 15(2), 212-240.
- Weidman, N. (2021). Abraham Maslow, Utopian Realist. *Journal of Humanistic Psychology*, 00221678211007670.
- Wicker, F. W., Brown, G., Wiehe, J. A., Hagen, A. S., & Reed, J. L. (1993). On reconsidering Maslow: An examination of the deprivation/domination proposition. *Journal of Research in Personality*, 27(2), 118-133.
- Yagci, E., Cetin, S., & Turhan, B. (2013). Challenges Faced By The Students Who Came To Turkey Via Erasmus Programme [Article]. *Hacettepe Universitesi Egitim Fakultesi Dergisi-Hacettepe University Journal of Education*(44), 341-350. <Go to ISI>://WOS:000330552800030
- Yagci, E., Ekinici, C. E., Burgaz, B., Kelecioğlu, H., & Ergene, T. (2007). The satisfaction levels of Hacettepe University outgoing Erasmus students [Article]. *Hacettepe Universitesi Egitim Fakultesi Dergisi-Hacettepe University Journal of Education*(33), 229-239. <Go to ISI>://WOS:000256878200022
- Yaman, E., & Bacanlı, E. (2009). *Türk Dili El Kitabı*. Grafiker Yayınları.
- Yildirim, R., & Ilin, G. (2013). Some Reflections On Cultural Adaptation Of Turkish Erasmus Students Of Elt Department [Article]. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 42(2), 111-121. <Go to ISI>://WOS:000422239400009

EKLER

EK-1

AKDENİZ ÜLKELERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN GÖÇMENLERE YÖNELİK ERASMUS+ PROJELERİNİN MASLOW İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ TEORİSİ ODAĞINDA DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK SORU KAĞIDI

Bu çalışmada Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerinin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisi kapsamında incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara ulaşılması hedeflenmektedir:

- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projeleri Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinin hangi basamaklarına odaklandığı,
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerinin konulara göre dağılımı,
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin proje türlerine göre dağılımı,
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin bütçelerine göre dağılımı,
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin ülkelere göre dağılımı,
- Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerin ortaklık yapısına göre dağılımı nedir?

Bu bağlamda Akdeniz ülkelerinde gerçekleştirilen göçmenlere yönelik Erasmus Plus projelerinin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinin hangi basamaklarına odaklandığını ölçmek amacıyla soru kağıdı oluşturulmuştur. Proje özetlerinin İngilizce olması nedeniyle proje özetlerine uygulanacak soru kağıdının, inceleme kolaylığı açısından İngilizce olarak oluşturulması planlanmıştır.

Madde No		Uygun	Uygun ama düzeltilmeli	Uygun değil	Açıklama
Physiological needs					
1.	The project contains subjects about breathing or air quality.				
2.	The Project contains subjects about lack of nutrition or accessing healthy food.				
3.	The Project contains subjects about accessing clean water.				
4.	The Project contains subjects about homeostasis.				
5.	The Project contains subjects related to getting adequate sleep.				

6.	The Project contains subjects related to having a proper shelter.				
7.	The Project contains subjects about physical intimacy or sex.				
8.	The Project contains subjects related to being able to wearing appropriate clothes for each season.				
9.	The Project contains subjects about regeneration.				
10.	The Project contains subjects about excretion.				
11.	The Project contains subjects about doing exercise.				
Safety Needs					
12.	The Project contains subjects about security of body.				
13.	The Project contains subjects about freedom from fear.				
14.	The Project contains subjects about human rights and rule of law.				
17.	The Project contains subjects about employment.				
18.	The Project contains subjects about physical health.				
19.	The Project contains subjects about wellbeing.				
20.	The Project contains subjects about property.				
21.	The Project contains subjects about natural resources.				
22.	The Project contains subjects about human resources.				
23.	The Project contains subjects related to having a stable financial situation.				
24.	The Project contains subjects related to living in a safe environment.				
25.	The Project contains subjects related to joining a union.				
26.	The Project contains subjects related to having an insurance.				
27.	The Project contains subjects about natural catastrophe/climate change.				
Belongingness and Love Needs					

28.	The Project contains subjects about emotional or sexual intimacy.				
29.	The Project contains subjects about family relationships.				
30.	The Project contains subjects about friendship and social interaction with people.				
31.	The Project contains subjects about belongingness to any place or social status or social environment.				
32.	The Project contains subjects about sensitivity.				
33.	The Project contains subjects about affiliation.				
34.	The Project contains subjects about giving and receiving affection.				
35.	The Project contains subjects about love.				
36.	The Project contains subjects related to joining any social/sports club or association.				
37.	The Project contains subjects about work and professional life relations.				
38.	The Project contains subjects about citizenship.				
Esteem Needs					
39.	The Project contains subjects about self esteem.				
40.	The Project contains subjects related to getting confidence.				
41.	The Project contains subjects about achievements.				
42.	The Project contains subjects about earning respect of others.				
43.	The Project contains subjects about competences and capacity of individuals or institutions.				
44.	The Project contains subjects about dignity.				
45.	The Project contains subjects about reputation.				
46.	The Project contains subjects about independence.				
47.	The Project contains subjects about recognition.				

48.	The Project contains subjects about skills mastery.				
Self actualization needs					
49.	The Project contains subjects about self fulfillment.				
50.	The Project contains subjects about morality.				
51.	The Project contains subjects about creativity.				
52.	The Project contains subjects about lack of prejudice.				
53.	The Project contains subjects about spontaneity.				
54.	The Project contains subjects about exploration.				
55.	The Project contains subjects about meaning making.				
56.	The Project contains subjects about transcendence.				
57.	The Project contains subjects about understanding.				
58.	The Project contains subjects about unity (holism).				
59.	The Project contains subjects about national or international fame (going beyond organizational boundaries).				
60.	The Project contains subjects related to being shown as a model for future projects.				

Doç Dr. Hasan Hüseyin AYGÜL'ün Değerlendirmesi

Beyza Nur Köroğlu

Ölçme Aracı için Uzman Değerlendirmesi

Hasan Hüseyin Aygöl

25 Ekim 2021 10:48

Alıcı: Beyza Nur Köroğlu

Cc: Mustafa Coban

Merhaba,

Hafta sonu bakabilme fırsatım oldu. Sorular ve değerlendirme kriteri oldukça yeterli. Benim eklemenizi istediğim bir husus yok. Yüksek lisans tezi için fazlasıyla yeterli bir içeriğe sahip olacak diye düşünüyorum. Elinize sağlık. İyi çalışmalar

Kimden: Beyza Nur Köroğlu

Gönderildi: 22 Ekim 2021 Cuma 12:44

Kime: Hasan Hüseyin Aygöl

Konu: Ölçme Aracı için Uzman Değerlendirmesi

Prof. Dr. Hale BALSEVEN'in Değerlendirmesi					
Madde No	Madde	Uygun	Uygun ama düzeltilmeli	Uygun değil	Açıklama
Phsiological needs					
1.	The project contains subjects about <u>breathing or air quality.</u>	x			
2.	The Project contains subjects about <u>lack of nutrition or accessing healthy food.</u>	x			
3.	The Project contains subjects about <u>accessing clean water.</u>	x			
4.	The Project contains subjects about <u>homeostasis.</u>		x		Homeosasis kavramını hngi bağlamda kullanılacağı açıklanabilir
5.	The Project contains subjects related to <u>getting adequate sleep.</u>	x			
6.	The Project contains subjects related to <u>having a proper shelter.</u>		x		Proper uygun anlamında yerine yeterli anlamı olan decent yada sufficient öneriyorum.
7.	The Project contains subjects about <u>physical intimacy or sex.</u>	x			
8.	The Project contains subjects related to being able to <u>wearing appropriate clothes for each season.</u>	x			
9.	The Project contains subjects about <u>regeneration.</u>	x			
10.	The Project contains subjects about <u>excretion.</u>	x			
11.	The Project contains subjects about <u>doing exercise.</u>	x			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					
Safety Needs					
12.	The Project contains subjects about <u>security of body.</u>		x		Tam ne kastediliyor anlaşılıyor
13.	The Project contains subjects about <u>freedom from fear.</u>	x			

14.	The Project contains subjects about <u>human rights and rule of law.</u>	x			
15.	The Project contains subjects about <u>equality.</u>	x			
16.	The Project contains subjects about <u>discrimination.</u>	x			
17.	The Project contains subjects about <u>employment.</u>	x			
18.	The Project contains subjects about <u>physical health.</u>	x			
19.	The Project contains subjects about <u>wellbeing.</u>	x			
20.	The Project contains subjects about <u>property.</u>		x		Private <u>property</u> <u>deriz genellikle</u>
21.	The Project contains subjects about <u>natural resources.</u>	x			
22.	The Project contains subjects about <u>human resources.</u>	x			
23.	The Project contains subjects related to <u>having a stable financial situation.</u>	x			
24.	The Project contains subjects related to <u>living in a safe environment.</u>	x			
25.	The Project contains subjects related to <u>joining a union.</u>		x		An union
26.	The Project contains subjects related to <u>having an insurance.</u>	x			
27.	The Project contains subjects about <u>natural catastrophe/climate change.</u>	x			

Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?

Belongingness and Love Needs

28.	The Project contains subjects about <u>emotional or sexual intimacy.</u>	x			
29.	The Project contains subjects about <u>family relationships.</u>	x			
30.	The Project contains subjects about <u>friendship and social interaction with people.</u>	x			
31.	The Project contains subjects about <u>belongingness to any place or social status or social environment.</u>	x			

32.	The Project contains subjects about <u>sensitivity</u> .	x			
33.	The Project contains subjects about <u>affiliation</u> .	x			
34.	The Project contains subjects about <u>giving and receiving affection</u> .	x			
35.	The Project contains subjects about <u>love</u> .	x			
36.	The Project contains subjects related to <u>joining any social/sports club or association</u> .	x			
37.	The Project contains subjects about <u>work and professional life relations</u> .	x			
38.	The Project contains subjects about <u>citizenship</u> .	x			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					
Esteem Needs					
39.	The Project contains subjects about <u>self esteem</u> .	x			
40.	The Project contains subjects related to <u>getting confidence</u> .	x			
41.	The Project contains subjects about <u>achievements</u> .	x			
42.	The Project contains subjects about <u>earning respect of others</u> .		x		Get respect from others
43.	The Project contains subjects about <u>competences and capacity of individuals or institutions</u> .	x			
44.	The Project contains subjects about <u>dignity</u> .	x			
45.	The Project contains subjects about <u>reputation</u> .	x			
46.	The Project contains subjects about <u>indepence</u> .	x			
47.	The Project contains subjects about <u>recognition</u> .	x			
48.	The Project contains subjects about <u>skills mastery</u> .		x		<u>skills mastery</u> . Ne kastedildiğini anlayamadım
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					

Self actualization needs					
49.	The Project contains subjects about <u>self fulfillment</u> .	x			
50.	The Project contains subjects about <u>morality</u> .	x			
51.	The Project contains subjects about <u>creativity</u> .	x			
52.	The Project contains subjects about <u>lack of prejudice</u> .		x		<u>lack of prejudice önyargının olmaması mı not being any prejudice</u>
53.	The Project contains subjects about <u>spontaneity</u> .	x			
54.	The Project contains subjects about <u>exploration</u> .	x			
55.	The Project contains subjects about <u>meaning making</u> .	x			
56.	The Project contains subjects about <u>transcendence</u> .	x			
57.	The Project contains subjects about <u>understanding</u> .	x			
58.	The Project contains subjects about <u>unity (holism)</u> .	x			
59.	The Project contains subjects about <u>national or international fame (going beyond organizational boundaries)</u> .	x			
60.	The Project contains subjects related to <u>being shown as a model for future projects</u> .	x			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					

Doç. Dr. Ece Varlık Özsoy'un (Klinik Psikolog) Değerlendirmesi					
Madde No	Madde	Uygun	Uygun ama düzeltilmeli	Uygun değil	Açıklama
Physiological needs					
1.	The project contains subjects about <u>breathing or air quality.</u>	X			
2.	The Project contains subjects about <u>lack of nutrition or accessing healthy food.</u>	X			
3.	The Project contains subjects about <u>accessing clean water.</u>	X			
4.	The Project contains subjects about <u>homeostasis.</u>	X			
5.	The Project contains subjects related to <u>getting adequate sleep.</u>	X			
6.	The Project contains subjects related to <u>having a proper shelter.</u>	X			
7.	The Project contains subjects about <u>physical intimacy or sex.</u>	X			
8.	The Project contains subjects related to being able to <u>wearing appropriate clothes for each season.</u>	X			
9.	The Project contains subjects about <u>regeneration.</u>	X			
10.	The Project contains subjects about <u>excretion.</u>	X			
11.	The Project contains subjects about <u>doing exercise.</u>	X			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					
Yok					
Safety Needs					
12.	The Project contains subjects about <u>security of body.</u>	X			
13.	The Project contains subjects about <u>freedom from fear.</u>	X			
14.	The Project contains subjects about <u>human rights and rule of law.</u>	X			
15.	The Project contains subjects about <u>equality.</u>	X			
16.	The Project contains subjects about <u>discrimination.</u>	X			

17.	The Project contains subjects about <u>employment</u> .	X			
18.	The Project contains subjects about <u>physical health</u> .	X			
19.	The Project contains subjects about <u>wellbeing</u> .	X			
20.	The Project contains subjects about <u>property</u> .	X			
21.	The Project contains subjects about <u>natural resources</u> .	X			
22.	The Project contains subjects about <u>human resources</u> .	X			
23.	The Project contains subjects related to <u>having a stable financial situation</u> .	X			
24.	The Project contains subjects related to <u>living in a safe environment</u> .	X			
25.	The Project contains subjects related to <u>joining a union</u> .	X			
26.	The Project contains subjects related to <u>having an insurance</u> .	X			
27.	The Project contains subjects about <u>natural catastrophe/climate change</u> .	X			

Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?
Yok

Belongingness and Love Needs

28.	The Project contains subjects about <u>emotional or sexual intimacy</u> .	X			
29.	The Project contains subjects about <u>family relationships</u> .	X			
30.	The Project contains subjects about <u>friendship and social interaction with people</u> .	X			
31.	The Project contains subjects about <u>belongingness to any place or social status or social environment</u> .	X			
32.	The Project contains subjects about <u>sensitivity</u> .	X			
33.	The Project contains subjects about <u>affiliation</u> .	X			
34.	The Project contains subjects about <u>giving and receiving affection</u> .	X			

35.	The Project contains subjects about <u>love</u> .	X			
36.	The Project contains subjects related to <u>joining any social/sports club or association</u> .	X			
37.	The Project contains subjects about <u>work and professional life relations</u> .	X			
38.	The Project contains subjects about <u>citizenship</u> .	X			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir? Yok					
Esteem Needs					
39.	The Project contains subjects about <u>self esteem</u> .	X			
40.	The Project contains subjects related to <u>getting confidence</u> .	X			
41.	The Project contains subjects about <u>achievements</u> .	X			
42.	The Project contains subjects about <u>earning respect of others</u> .	X			
43.	The Project contains subjects about <u>competences and capacity of individuals or institutions</u> .				Self efficacy??
44.	The Project contains subjects about <u>dignity</u> .				Dignity ve reputation... İki madde de aynı anlama mı geliyor?
45.	The Project contains subjects about <u>reputation</u> .				
46.	The Project contains subjects about <u>indepence</u> .	X			
47.	The Project contains subjects about <u>recognition</u> .	X			
48.	The Project contains subjects about <u>skills mastery</u> .	X			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir?					
Self actualization needs					
49.	The Project contains subjects about <u>self fulfillment</u> .	X			
50.	The Project contains subjects about <u>morality</u> .	X			

51.	The Project contains subjects about <u>creativity</u> .	X			
52.	The Project contains subjects about <u>lack of prejudice</u> .	X			
53.	The Project contains subjects about <u>spontaneity</u> .	X			
54.	The Project contains subjects about <u>exploration</u> .	X			
55.	The Project contains subjects about <u>meaning making</u> .	X			
56.	The Project contains subjects about <u>transcendence</u> .	X			
57.	The Project contains subjects about <u>understanding</u> .	X			
58.	The Project contains subjects about <u>unity (holism)</u> .	X			
59.	The Project contains subjects about <u>national or international fame (going beyond organizational boundaries)</u> .	X			
60.	The Project contains subjects related to <u>being shown as a model for future projects</u> .	X			
Bu kategoriye önerebileceğiniz maddeler nelerdir? Kişisel tatmin, bilimsel buluşlar, estetik, sanat gibi üst düzey ihtiyaçlar da yazılmalı mı?					

QUESTIONNAIRE

Phsiological needs

1. The project contains subjects about breathing or air quality.
☐ Yes ☐ No
2. The Project contains subjects about lack of nutrition or accessing healthy food.
☐ Yes ☐ No
3. The Project contains subjects about accessing clean water.
☐ Yes ☐ No
4. The Project contains subjects about homeostasis (Homeostasis is the state of steady internal chemical and physical conditions maintained by living systems).
☐ Yes ☐ No
5. The Project contains subjects related to getting adequate sleep.
☐ Yes ☐ No
6. The Project contains subjects related to having a decent shelter.
☐ Yes ☐ No
7. The Project contains subjects about physical intimacy or sex.
☐ Yes ☐ No
8. The Project contains subjects related to being able to wearing appropriate clothes for each season.
☐ Yes ☐ No
9. The Project contains subjects about regeneration/reproduction.
☐ Yes ☐ No
10. The Project contains subjects about excretion.
☐ Yes ☐ No
11. The Project contains subjects about doing exercise.
☐ Yes ☐ No

Safety Needs

1. The Project contains subjects about security of body.
☐ Yes ☐ No
2. The Project contains subjects about freedom from fear.
☐ Yes ☐ No
3. The Project contains subjects about human rights and rule of law.
☐ Yes ☐ No
4. The Project contains subjects about equality.
☐ Yes ☐ No
5. The Project contains subjects about discrimination.
☐ Yes ☐ No
6. The Project contains subjects about employment.
☐ Yes ☐ No
7. The Project contains subjects about physical health.

- ☐ Yes ☐ No
8. The Project contains subjects about wellbeing.
☐ Yes ☐ No
9. The Project contains subjects about private property.
☐ Yes ☐ No
10. The Project contains subjects about natural resources.
☐ Yes ☐ No
11. The Project contains subjects about human resources.
☐ Yes ☐ No
12. The Project contains subjects related to having a stable financial situation.
☐ Yes ☐ No
13. The Project contains subjects related to living in a safe environment.
☐ Yes ☐ No
14. The Project contains subjects related to joining a union.
☐ Yes ☐ No
15. The Project contains subjects related to having an insurance.
☐ Yes ☐ No
16. The Project contains subjects about natural catastrophe/climate change.
☐ Yes ☐ No

Belongingness and Love Needs

1. The Project contains subjects about emotional or sexual intimacy.
☐ Yes ☐ No
2. The Project contains subjects about family relationships.
☐ Yes ☐ No
3. The Project contains subjects about friendship and social interaction with people.
☐ Yes ☐ No
4. The Project contains subjects about belongingness to any place or social status or social environment.
☐ Yes ☐ No
5. The Project contains subjects about sensitivity.
☐ Yes ☐ No
6. The Project contains subjects about affiliation.
☐ Yes ☐ No
7. The Project contains subjects about giving and receiving affection.
☐ Yes ☐ No
8. The Project contains subjects about love.
☐ Yes ☐ No
9. The Project contains subjects related to joining any social/sports club or association.
☐ Yes ☐ No
10. The Project contains subjects about work and professional life relations.
☐ Yes ☐ No
11. The Project contains subjects about citizenship.
☐ Yes ☐ No

Esteem Needs

1. The Project contains subjects about self esteem.
☐ Yes ☐ No
2. The Project contains subjects related to getting confidence.
☐ Yes ☐ No
3. The Project contains subjects about achievements.
☐ Yes ☐ No
4. The Project contains subjects about getting respect from others/tolerance.
☐ Yes ☐ No
5. The Project contains subjects about competences and capacity of individuals or institutions.
☐ Yes ☐ No
6. The Project contains subjects about dignity.
☐ Yes ☐ No
7. The Project contains subjects about independence.
☐ Yes ☐ No
8. The Project contains subjects about recognition.
☐ Yes ☐ No
9. The Project contains subjects about skills mastery.
☐ Yes ☐ No

Self actualization needs

1. The Project contains subjects about self fulfillment.
☐ Yes ☐ No
2. The Project contains subjects about morality.
☐ Yes ☐ No
3. The Project contains subjects about creativity.
☐ Yes ☐ No
4. The Project contains subjects about lack of prejudice.
☐ Yes ☐ No
5. The Project contains subjects about spontaneity.
☐ Yes ☐ No
6. The Project contains subjects about exploration.
☐ Yes ☐ No
7. The Project contains subjects about meaning making.
☐ Yes ☐ No
8. The Project contains subjects about transcendence.
☐ Yes ☐ No
9. The Project contains subjects about understanding.
☐ Yes ☐ No
10. The Project contains subjects about unity (holism).
☐ Yes ☐ No

11. The Project contains subjects about national or international fame (going beyond organizational boundaries).
☐ Yes ☐ No
12. The Project contains subjects about scientific discoveries and inventions and technologies.
☐ Yes ☐ No
13. The Project contains subjects about art and aesthetic.
☐ Yes ☐ No
14. The Project contains subjects related to being shown as a model for future projects.
☐ Yes ☐ No

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı: *Beyza Nur KÖROĞLU*

Doğum Tarihi:

Uyruk:

Doğum Yeri:

Medeni Hal:

Cep Telefonu:

E-postası:

Eğitim Durumu

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıllar
Lisans	Gerontoloji	Akdeniz Üniversitesi	2015-2020
Yüksek Lisans	Akdeniz Göç Araştırmaları	Akdeniz Üniversitesi	2020-2023

Dil	Sınav puanı
İngilizce	62.50 (e-YDS)